

” ... pentru tot ce înseamnă viață – Brăila mi-e suficientă. Ea este toată umanitatea”

Panait Istrati

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ
PANAIT ISTRATI
BRĂILA

EX Libris

Serie nouă,
nr. 25,
2026 - Brăila

Revistă culturală editată de
Biblioteca Județeană Panait Istrati Brăila

SUMAR

EDITORIAL

145 de ani în slujba cunoașterii.....1
de Dragoș Adrian NEAGU

BIBLIOTECA – SPAȚIU PENTRU COMUNITATE

ZICI - Ziua Internațională a Cititului Împreună 2026.....3
de Leonard NECULAE

Cu temele la zi.....5
de Olimpia MORARU

Poveștile firelor de ață6
de Valentina CHIRIAC, Leta Carmen RĂILEANU

Franceza la bibliotecă.....7
de Ana-Maria FLORICĂ, Nicoleta PRODAN

Locul unde creativitatea prinde viață.....9
de Florentina PETCU

Biblioteca unește oameni.....10
de Roxana NEAGU

CULTURA ET ANIMA

Maria Gabriela Boboc, tânăra care a transformat memoria
Auschwitz-ului într-o carte.....14
de Roxana NEAGU

VOLUNTARI – VISURI DĂRUITE

Portret de voluntar - Latip Abdul Cair.....18

Portret de voluntar - Maria-Bianca Stroe21
de Roxana NEAGU

MANUSCRIPTE, AUTOGRAFE ȘI COLECȚIUNI

Ilarie Voronca în colecțiile Bibliotecii Județene *Panait Istrati*
Brăila (II).....24
de Cătălin RÎȘNOVEANU

Studiu de caz: Restaurarea Diplomei de Artă Obstetrică pentru
Móșe (1887).....26
de drd. Mara Lorina MARIN-IONAȘCU

OAMENI, LOCURI, FAPTE – BRAISTORIA

Cel care a menținut aprinsă făclia cunoașterii la Brăila:
Atanasie Popescu.....30
de Alexandru NECULA

Aurora Simionescu: *Suntem făcuți din praf de stele toți și e
minunat să vezi cum am evoluat*.....33
de Laura CAPLEA

Farmaciile la Brăila – de la apariție și până la naționalizare (II).....35
de Leonard NECULAE

BiblioTECHa

Helix Jr. – Locul I la concursul național de inovație tehnică & it
Da Vinci 2026.....38

de Leonard NECULAE

Cum transformă Inteligența Artificială modul în care
funcționează bibliotecile moderne.....39

de Leonard NECULAE

PROIECTE ȘI CONCURSURI

Lecții despre viitor, dincolo de manuale, la *Cartea vie a
profesiei*.....42

de Roxana NEAGU, Laura CAPLEA, Leonard NECULAE

Din bibliotecă spre scenele de teatru

AERIS la Festivalul Național *Șotronul cu Arte* 2026.....44

AERIS la Festivalul Național de Teatru *Niște Țărani*.....46
de Doinița Mihaela STANCIU

Școala de Vară: trei zile de învățare în Almada, Portugalia.....47
de Laura CAPLEA

EVENIMENTE

Premiile literare pentru anii 2024 și 2025 decernate de
Biblioteca Județeană *Panait Istrati*.....48

de Leonard NECULAE

COLABORATORI

Muzica lumii între sunet și suflet.....50
de Nicolae BĂCANU

Eroii neamului nostru.....52
de Vasilica MITACHE

LUMEA CĂRȚILOR

Războiul și bibliotecile – între distrugere și salvarea memoriei
culturale.....54

de Leonard NECULAE

Biblioteca – oglinda civilizațiilor.....57
de Teodora LUNGU

Recomandări de lectură.....61
de Roxana NEAGU

EDITORIAL

145 de ani în slujba cunoașterii: Biblioteca Județeană *Panait Istrati* Brăila

O sămânță culturală plantată pe malul Dunării

Totul a început cu un grup de oameni luminați, pătrunși de credința că o comunitate fără bibliotecă este asemenea unui corp fără memorie. Pe 3 noiembrie 1880, profesorii Gimnaziului Real din Brăila au ales un comitet de inițiativă cu misiunea îndrăzneată de a crea o bibliotecă publică și un muzeu științific în orașul de la Dunăre. Din acel comitet au făcut parte farmacistul Constantin C. Hepites, avocatul Ieronim Gold, doctorul în litere și filosofie Christodul Suliotti, profesorul Ștefan C. Hepites și profesorul Zamfir C. Zamfirescu, brăileni a căror viziune culturală a depășit cu mult limitele epocii lor.

Eforturile lor au rodit curând: pe **23 august 1881**, Majestatea Sa Regele Carol I semna Decretul nr. 2.134, prin care se autoriza deschiderea și funcționarea bibliotecii publice și a muzeului științific din Brăila. Acea dată marchează nașterea oficială a uneia dintre cele mai vechi și mai importante instituții de cultură din România. Astăzi, în 2026, Biblioteca Județeană *Panait Istrati* împlinește **145 de ani** de existență neîntreruptă – un destin cultural remarcabil, scris pagină cu pagină, deceniu cu deceniu.

Potrivit documentelor epocii, biblioteca a fost concepută pe un principiu generos și democratic: era *voită și organizată pe un sistem enciclopedic, fiind destinată pentru tot felul de muncitori, intelectuali și în genere pentru popor*. Această

viziune – biblioteca ca spațiu al tuturor – a rămas vie de-a lungul celor 145 de ani care au urmat.

Între tumultul istoriei și continuitatea misiunii

Istoria bibliotecii brăilene este inseparabilă de istoria orașului și a țării. Ocupația germană din Primul Război Mondial a lăsat urme dureroase: colecțiile au fost mutate în grabă, s-au pierdut cărți tipărite, manuscrise și piese de mobilier. Dar, la fel ca Brăila însăși, biblioteca și-a revenit. Atanasie Popescu – bibliotecar fondator și cel mai devotat custode al memoriei culturale brăilene – a stăruit neobosit pentru reorganizarea instituției după 1919, lăsând în urmă și o lucrare monografică despre istoria acesteia, publicată în foileton în ziarul *Dunărea de Jos* în 1923.

Deceniile postbelice au adus transformări profunde, schimbări de sediu, de denumire, de structură administrativă, dar au adus și extindere. În 1963 au luat ființă cele trei filiale din cartierele Brăilița, Chercea și Radu Negru, apropiind cartea de oameni. Mutarea, în 1972, în imobilul din Piața Poligon nr. 4 – clădire intrată ulterior în patrimoniul cultural național – a însemnat un nou început, cu spații mai generoase și servicii diversificate. Momentul de grație simbolică a venit pe **14 octombrie 1981**, când, cu prilejul Centenarului, biblioteca a primit numele scriitorului brăilean de renume mondial **Panait Istrati**, fiul Brăilei care a cucerit Parisul și sufletele cititorilor din întreaga lume. Un nume care se potrivea perfect: o bibliotecă a cunoașterii purtând numele unui autodidact de geniu.

Modernizare și deschidere: biblioteca în secolul XXI

Ultimele trei decenii au transformat radical chipul bibliotecii. Informatizarea serviciilor a debutat la sfârșitul anilor '90, prin achiziționarea aplicației integrate TinLIB (1998), cu sprijinul Fundației Soros, și s-a accelerat rapid: catalogul electronic, accesul la Internet, baze de date de utilizatori și bibliografie locală au schimbat radical relația cu publicul. Biblioteca Județeană *Panait Istrati* a devenit astfel prima bibliotecă județeană pe deplin informatizată din țară.

Consolidarea și restaurarea sediului central – un proiect cofinanțat prin programul Phare RICOP, cu sprijinul Consiliului Județean Brăila – au permis crearea unor spații moderne și atrăgătoare: Sala de Lectură, Mediateca, Makerspace-ul, Centrul Multicultural sau Ludoteca vorbesc despre o instituție în deplină sintonie cu nevoile comunității contemporane. Colecțiile numără astăzi peste **390.000 de unități bibliografice**, la care se adaugă zeci de mii de documente în colecții speciale și resurse electronice.

Biblioteca a depășit de mult granițele țării: a construit parteneriate internaționale solide și a exportat carte românească – în 1997, prin deschiderea unei filiale de carte românească la Strășeni, în Republica Moldova, un gest de solidaritate culturală dincolo de frontiere.

145 de ani – o aniversare, o promisiune

Anul 2026 este, pentru Biblioteca Județeană *Panait Istrati* Brăila, mai mult decât un simplu reper cronologic. Este un moment de reflecție și de celebrare a tuturor generațiilor de brăileni care au trecut pragul ei, a bibliotecarilor care au îngrijit cu devotament colecțiile și au ghidat cititorii, a unui oraș care și-a construit identitatea culturală și în jurul acestei instituții.

Biblioteca a fost, de-a lungul timpului, martoră și actriță a istoriei locale: a supraviețuit războaielor, regimurilor politice, cutremurelor și pandemiilor. A rezistat schimbărilor de adresă, de denumire și de paradigmă culturală. A rămas, în toate aceste transformări, un punct de stabilitate și deschidere pentru comunitate. Astăzi, ea servește simultan misiunii sale ancestrale – păstrarea și transmiterea cunoașterii – și provocărilor modernității: alfabetizare digitală, incluziune culturală, educație non-formală.

La 145 de ani, Biblioteca Județeană *Panait Istrati* Brăila rămâne, prin excelență, ceea ce fondatorii ei și-au dorit: un spațiu al tuturor, o casă a cuvântului scris, un far al cunoașterii pe malul Dunării. Și, la fel ca spiritul neobosit al lui Panait Istrati, scriitorul care a pornit din Brăila și a ajuns să cucerească lumea, această bibliotecă privește mereu înainte, cu interes și cu deschidere, spre cititorii care încă nu i-au descoperit pragul.

Dragoș Adrian NEAGU,
Manager Biblioteca Județeană Panait Istrati
Brăila

BIBLIOTECA - SPATIU PENTRU COMUNITATE

ZICI Ziua Internațională a Cititului Împreună 2026

Cel mai mare bine pe care adulții pot să-l facă, urmașilor lor și societății, este să le citească copiilor. (Carl Sagan)

ZICI sau Ziua Internațională a Cititului Împreună (corelată la nivel global cu *World Read Aloud Day*) este o sărbătoare anuală dedicată puterii lecturii cu voce tare, a comunității și a conexiunii umane prin intermediul poveștilor.

Evenimentul a fost inițiat la nivel internațional în anul 2010 de către organizația non-profit LitWorld, fondată de Pam Allyn, o renumită expertă în alfabetizare din Statele Unite. LitWorld a creat această zi pentru a susține alfabetizarea ca drept fundamental al omului.

În țara noastră, ZICI a prins aripi sub coordonarea asociației Citim Împreună România (o rețea de autori, ilustratori, educatori și bibliotecari, fondată la inițiativa Brandușei Vrânceanu). Din 2017, asociația organizează anual campanii naționale masive, transformând ZICI într-un fenomen de conștientizare publică în școli, grădinițe, biblioteci și librării. De regulă, Ziua Internațională a Cititului Împreună se celebrează în prima zi de miercuri din luna februarie.

Scopurile principale ale ZICI sunt încurajarea lecturii încă din copilărie, dezvoltarea vocabularului și a imaginației, consolidarea relațiilor dintre copii și adulți prin lectura comună, promovarea accesului egal la educație și cultură și transformarea cititului într-o experiență socială și emoțională, nu doar educativă.

Cititul cu voce tare este considerat foarte important deoarece stimulează atenția și

empatia, dezvoltă capacitatea de comunicare, ajută la formarea obiceiului de lectură și creează apropiere între participanți.

În cadrul evenimentului sunt organizate lecturi publice, ateliere pentru copii, întâlniri cu scriitori, maratoane de lectură, activități în biblioteci și școli sau sesiuni online de citit împreună. Participanții citesc povești, poezii ori fragmente literare în grup, accentul fiind pus pe participare și plăcerea lecturii, nu pe performanță.

ZICI nu este doar despre a parcurge un text, ci despre magia care se creează în spațiul dintre cel care citește și cel care ascultă. Lectura cu voce tare este una dintre cele mai simple și eficiente metode

*„Când întemeiezi biblioteci, pregătești hambare publice,
strângi rezerve menite să preîntâmpine o iarnă a spiritului.”
Marguerite Yourcenar*

de a dezvolta vocabularul, înțelegerea textului și atenția copiilor și combaterea analfabetismului funcțional. Când un părinte, un profesor sau un prieten citește cu voce tare, se creează o legătură profundă de empatie și siguranță. Este un act de dăruire a timpului și a atenției. Se creează o conexiune emoțională. Campania atrage atenția asupra comunităților defavorizate unde copiii nu au acces la cărți, militând pentru dreptul fiecărui copil de a învăța să citească și de a iubi lectura. ZICI transformă cititul dintr-o activitate adesea solitară într-un eveniment comunitar, festiv. Oameni din medii diferite se adună pentru a împărtăși aceeași poveste transformând lectura într-un act social.

În ultimii ani, Ziua Cititului Împreună a devenit una dintre cele mai vizibile campanii de promovare a lecturii în România. Evenimentul contribuie la apropierea copiilor de carte, revitalizarea bibliotecilor, implicarea comunităților locale în activități culturale și combaterea analfabetismului funcțional.

Pentru multe școli și biblioteci, ZICI este și un prilej de colaborare între profesori, părinți și elevi în jurul unei activități culturale comune.

La Biblioteca Județeană *Panaït Istrati* Brăila au răsunat aventurile *Celui mai fain uriaș din oraș*, care le-a vorbit copiilor despre bunătate, generozitate și grija față de ceilalți. Năstrușnica găscă Petunia i-a învățat pe copii să sărbătorească învățarea. *Băiețelul cu aripă de fluture* ne-a arătat ce înseamnă să fii diferit. Am citit, am povestit și am tras învățăminte din numeroase *Povești cu tâlc*. Împreună cu tinerii adulți cu dizabilități din cadrul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Brăila, Centrul de Îngrijire și Asistență pentru Persoane Adulte cu Dizabilități Brăila și Centrul pentru Viața Independentă pentru Persoane Adulte cu Dizabilități Brăila, am citit și am creat o carte unică: *Omul de Zăpadă*. La Centrul Social Multifuncțional Lacu Dulce am citit împreună *Povești pentru copii isteți*. Am avut ZICI învățând, ZICI cu povești, ZICI cu bucurie, cartea e magie!

În parteneriat cu Liceul de Arte *Hariclea Darclee* s-au desfășurat sesiuni de lectură interactivă cu numeroase clase de elevi din școlile brăilene. În multe ateliere am combinat cititul, discuțiile, muzica și creativitatea transformându-le în experiențe memorabile.

Pentru că lectura cu voce tare nu ar trebui să se oprească atunci când copiii învață să citească

singuri. Să ascuți o poveste bine citită rămâne o plăcere la orice vârstă, stimulând imaginația mult dincolo de limitele paginii scrise.

Cititul face mult mai mult decât să le deschidă copiilor porțile unui tărâm magic în care basmele tradiționale sau poveștile clasice se amestecă firesc cu cele moderne. Cititul le pune copiilor pe buze cuvinte pe care nu le-ar folosi în mod normal și le aduce în fața ochilor întâmplări pe care nu le-ar trăi în mod firesc.

Numeroase studii arată că inconștientul nu face diferența dintre vis și realitate, iar astfel, prin cărți, micuții noștri își pot da frâu liber imaginației și pot deveni creatori într-un mod cât se poate de natural.

De aceea, alegerea poveștilor este extrem de importantă. Mesajul din spatele rândurilor citite înainte de culcare poate transforma ziua de mâine și chiar anii ce vor urma, poate influența comportamentele și poate fi un sprijin pentru exprimarea emoțiilor. Ba chiar poate deveni cel mai așteptat moment al unei zile în care s-au trezit în grabă, au alergat la școală, au scris, au învățat, au fost la antrenamente de fotbal sau karate și, poate, seara au mai bifat și lecția de pian.

Ziua Internațională a Cititului Împreună este o invitație simplă: să ne oprim, să ne așezăm lângă copii și să citim cu voce tare. Nu e nevoie de perfecțiune, ci de prezență. Avem o voce, o poveste și un copil care așteaptă. Și, uneori, asta este tot ce contează.

Leonard NECULAE,
redactor

Cu temele la zi

Fiecare copil are dreptul la educație – indiferent de locul în care se află sau de împrejurările care l-au adus acolo. (Convenția cu privire la drepturile copilului)

În cadrul activității *Cu temele la zi*, care are loc la Centrul Multicultural al Bibliotecii Județene *Panait Istrati* Brăila, copiii ucraineni cu vârste cuprinse între 7 și 12 ani beneficiază de sprijin direct și personalizat în efectuarea temelor școlare. Activitatea se desfășoară într-un spațiu primitiv, sigur și organizat, unde fiecare copil primește atenția de care are nevoie pentru a ține pasul cu cerințele școlare.

Biblioteca, prin natura sa, oferă cadrul ideal pentru învățare: cărți la îndemână, liniște, lumină și o atmosferă care invită la concentrare. Aici, printre rafturi cu povești din toată lumea, copiii ucraineni găsesc nu doar un loc unde să-și facă temele, ci și un refugiu al cunoașterii – un spațiu care le transmite că educația merită continuată, indiferent de circumstanțe.

Mulți dintre acești copii urmează în paralel cursurile școlii ucrainene în format online, conform programei Ministerului Educației din Ucraina, în timp ce se adaptează unui nou mediu de viață. Dificultățile de integrare în sistemul

educațional sunt diverse, iar bariera lingvistică reprezintă adesea cel mai important obstacol. Tocmai de aceea, sprijinul oferit în afara orelor de curs este esențial.

În cadrul activității, bibliotecarii îi însoțesc pe copii pas cu pas: explică noțiunile neînțelese, îi ajută să organizeze informațiile, să rezolve exerciții de matematică, să scrie compuneri și să pregătească materialele pentru ziua următoare. Comunicarea se realizează atât în limba ucraineană, cu sprijinul doamnei profesor de limba și literatura română Nina Brajenco, cât și prin mijloace vizuale și interactive, pentru a depăși barierele lingvistice.

La Centrul Multicultural copiii ucraineni vin în fiecare zi de marți, cu bucurie și speranța că efectuarea temelor va deveni din ce în ce mai ușoară pentru ei.

Situația copiilor refugiați este deosebit de delicată. Mulți dintre ei au fost nevoiți să își părăsească școlile și comunitățile, pierzând rutina și siguranța oferite de mediul educațional, confruntându-se cu anxietate și stres prelungit. Activitatea *Cu temele la zi* nu este doar despre teme. Este despre normalitate. Este despre bucuria de a înțelege, de a reuși, de a simți că poți – chiar și departe de casă. Prin parteneriat cu biblioteca, această activitate devine și un pas spre integrare: copiii se familiarizează cu un spațiu public al comunității, cu resursele pe care aceasta le pune la dispoziție și cu oamenii care îi primesc cu deschidere.

Prin această activitate, fiecare copil primește nu doar ajutor la lecții, ci și un zâmbet, o încurajare și certitudinea că nu este singur.

Olimpia MORARU,
bibliotecar

Poveștile firelor de ață

Fiecare cusătură spune o poveste, iar fiecare fir colorat păstrează răbdarea și imaginația celui care îl poartă prin pânză.

Există un moment special atunci când un copil reușește pentru prima dată să treacă un fir de ață prin urechea unui ac. Pare un gest mic, aproape banal pentru un adult, dar pentru el este începutul unei descoperiri: aceea că din lucruri simple se pot naște lucruri frumoase. Un fir, o bucată de material, câteva mișcări stângace la început și, încet-încet, apare bucuria de a crea.

De la această idee pornește atelierul pentru copii *Poveștile firelor de ață*, organizat bilunar la Biblioteca Județeană Panait Istrati Brăila. Aici, răbdarea se învață firesc, iar imaginația prinde contur, cusătură cu cusătură. Pentru mulți dintre participanți, aceasta este prima întâlnire cu acul și ața, dar și primul pas într-o lume în care mâinile învață să transforme ideile în forme și culori.

La început, copiii descoperă lucrurile esențiale: cum se bagă ața în ac, cum se face nodul, cum se ține materialul și cum se trasează primele cusături. Este *ABC-ul cusutului*, în care fiecare pas contează și fiecare reușită aduce zâmbete.

Pe parcursul întâlnirilor, cei mici exersează cusăturile de bază și descoperă treptat noi tehnici: punctul înaintea acului, festonul, cusăturile decorative simple, punctul în cruce sau elemente simple de broderie. Lucrează pe fetru, pe carton special pregătit pentru exerciții, pe etamină și pe diverse materiale textile, experimentând și descoperind texturi, culori și modele.

Uneori, o simplă lecție despre cum se coase un nasture devine o mică victorie personală. Alteori, câteva cusături colorate se transformă într-un semn

de carte, o decorațiune sau un mic obiect realizat cu grijă, purtând amprenta celui care l-a făcut.

Cusutul dezvoltă numeroase abilități importante precum: coordonarea mână-ochi, motricitatea fină, atenția la detalii, precizia mișcărilor, cultivând perseverența și încrederea în sine.

Fiecare întâlnire a atelierului este mai mult decât o lecție de cusut. Este un exercițiu de răbdare, concentrare, creativitate și imaginație, în care copiii învață să transforme fire colorate în mici opere realizate cu migală. Alegând culorile și detaliile ce îi reprezintă, ei își personalizează după bunul plac fiecare lucrare.

Mai presus de toate, atelierul îi ajută să-și exprime emoțiile prin creație, să descopere bucuria autentică a lucrului făcut cu mâinile lor, oferindu-le ocazia de a încetini ritmul, de a se bucura de realizările lor, de timp de calitate petrecut între prieteni, într-o lume a tehnologiei în care totul se desfășoară într-un ritm tot mai alert.

Și poate că acesta este cel mai frumos lucru pe care îl învață aici: că răbdarea se construiește fir cu fir, că lucrurile mărunte pot deveni prețioase și că, uneori, o poveste începe cu un gest foarte simplu - un copil, un ac și un fir de ață care prinde curaj să traverseze pânza.

Iar cine știe? Poate peste ani, cineva își va aminti că, într-o după-amiază liniștită, la bibliotecă, a învățat prima cusătură și, odată cu ea, bucuria de a crea ceva cu adevărat al său.

**Valentina CHIRIAC,
Leta Carmen RĂILEANU,
bibliotecari**

Franceza la bibliotecă

La Centrul Multicultural al Bibliotecii Județene *Panait Istrati* Brăila, limba franceză s-a aflat în centrul unei serii de activități dedicate copiilor și adolescenților, fiecare dintre acestea oferind participanților prilejul de a descoperi frumusețea acestei limbi și reperele unei culturi esențiale pentru patrimoniul european.

În spațiul generos al Bibliotecii Franceze *Ilarie Voronca* a Centrului Multicultural din cadrul Bibliotecii Județene, loc al dialogului dintre limbi, tradiții și sensibilități europene, limba franceză a devenit puntea firească spre universul uneia dintre cele mai influente culturi ale lumii. Cu prilejul celebrării Zilei Naționale a Franței, a avut loc o activitate dedicată celor mai tineri iubitori ai cunoașterii, transformând întâlnirea într-o veritabilă lecție de descoperire culturală.

Invitații evenimentului au fost copiii de la Centrul Educațional *Lăcrămioarele Vesele*, veniți cu entuziasm și curiozitate. Prezența lor a adus în bibliotecă energia specifică vârstei copilăriei: întrebări spontane, zâmbete luminoase și dorința sinceră de a afla lucruri noi.

Activitatea a debutat cu o incursiune în primele noțiuni de limbă franceză. Prin jocuri interactive și exerciții adaptate vârstei lor, copiii au rostit primele cuvinte și formule de salut în limba lui Molière, descoperind sonoritatea elegantă a unei limbi care a fascinat generații întregi. Fiecare expresie nou învățată a fost primită cu bucurie, iar timiditatea inițială s-a transformat repede în încântare și participare activă.

Momentul educativ a continuat cu o prezentare accesibilă și atractivă despre Franța – țară a marilor catedrale, a muzeelor celebre, a artei rafinate și a spiritului civic. Cei mici au aflat informații despre simbolurile naționale, despre orașul Paris și despre repere culturale devenite universale. În acest fel, geografia s-a întâlnit cu imaginația, iar cultura cu jocul.

Unul dintre cele mai apreciate momente ale întâlnirii a fost atelierul creativ, în cadrul căruia copiii au confecționat steagul Franței. Gestul aparent simplu al decupării și asamblării s-a transformat într-un exercițiu de înțelegere a simbolurilor și de apropiere afectivă față de o altă cultură.

În dinamica vieții culturale contemporane, bibliotecile își reafirmă tot mai pregnant vocația de spații deschise educației vii, întâlnirii dintre generații și dialogului intercultural.

„Fără biblioteci,
nu există civilizație”
Ray Bradbury

Limba franceză a devenit, în ultimele luni, pretextul pentru o serie de activități menite să apropie copiii și adolescenții de valorile francofoniei, de frumusețea expresiei franceze și de universul simbolic al unei culturi de referință.

Printre cele mai îndrăgite activități s-a numărat *Journée internationale du chat*, organizată cu participarea copiilor de la Centrul Educațional *Lăcrămioarele Vesele*. Pornind de la farmecul universal al felinei, întâlnirea a îmbinat vocabularul francez cu jocul și buna dispoziție. Cei mici au descoperit cuvinte și expresii noi, au discutat despre animale de companie și au participat la activități ludice menite să transforme învățarea într-o experiență afectivă și memorabilă.

Au urmat activități dedicate elevilor de gimnaziu și liceu. În cadrul activității *Mon petit Paris*, elevii de gimnaziu au pornit într-o călătorie imaginară prin Franța și capitala sa emblematică. Au aflat informații captivante despre monumente celebre, simboluri culturale și locuri definerii

pentru spiritul parizian, într-o prezentare accesibilă și atractivă.

Dimensiunea educativă a fost completată de un moment artistic: participanții au colorat semne de carte cu tematică pariziană, îmbinând cunoașterea cu expresia creativă. Astfel, Parisul a devenit nu doar un reper geografic, ci și un teritoriu al imaginației personale.

O altă activitate a fost *Ora de franceză la bibliotecă* dedicată elevilor clasei a VI-a și a vizat verbele de grupa a II-a din limba franceză. Partea practică a activității a fost construită gradual, astfel încât elevii să poată identifica, conjuga și integra corect verbele în enunțuri variate. Pronunția a constituit, de asemenea, un element important al întâlnirii, exersată cu atenție și perseverență. Dincolo de dimensiunea strict gramaticală, activitatea a inclus și un moment de inspirație literară, evocând figura lui Stendhal, unul dintre marii romancieri francezi ai secolului al XIX-lea, născut la 23 ianuarie 1783. În acest fel, studiul limbii s-a întâlnit firesc cu patrimoniul cultural pe care aceasta îl poartă.

Cu prilejul zilei de 8 Martie, elevii clasei a IX-a au participat la activitatea *Journée Internationale des Femmes*, dedicată celebrării femeilor remarcabile și contribuției lor în societate. Aceștia au descoperit povești inspiraționale și destine exemplare, apoi au realizat felicitări pe care au scris mesaje în limba franceză.

Gestul creativ a căpătat astfel și o dimensiune simbolică: limba franceză a devenit limbaj al recunoaștinței, al admirației și al sensibilității.

Alături de elevii clasei a V-a, Centrul Multicultural a marcat *Ziua Internațională a Francofoniei*, printr-o activitate adaptată vârstei participanților. Copiii au aflat ce înseamnă francofonia, care este răspândirea limbii franceze în lume și de ce aceasta continuă să fie un instrument major al culturii și cooperării internaționale. Momentul cel mai apreciat a fost completarea propriului *pașaport francofon*, exercițiu simbolic prin care fiecare elev și-a pus amprenta personală asupra experienței de învățare, simțindu-se parte a unei comunități culturale extinse.

Prin intermediul acestor activități, dorim să confirmăm rolul esențial al bibliotecii contemporane: acela de a depăși statutul de depozitar al cărților și de a deveni un spațiu viu al educației interculturale. Prin activități dedicate limbilor străine și valorilor europene, Centrul Multicultural al Bibliotecii Județene *Panaït Istrati* Brăila cultivă deschiderea, toleranța și gustul pentru cunoaștere încă de la cele mai fragede vârste.

Ana-Maria FLORICĂ, conservator
Nicoleta PRODAN, bibliotecar

Locul unde creativitatea prinde viață

Atelierul *Sunt creativ* este organizat de 5 ani de către Biblioteca Județeană *Panait Istrati* Brăila, coordonatorii activității fiind Florentina Petcu și Silvia Iacob. De 2 ani, acest atelier este organizat în colaborare cu Fundația *Surorile Clarice*, din Brăila. Într-o lume tot mai digitalizată, în care copiii sunt din ce în ce mai conectați la ecrane, Biblioteca Județeană *Panait Istrati* a reușit să creeze un refugiu deosebit, un loc unde micii participanți pot învăța și experimenta prin activități de lucru manual, scopul fiind acela de a le stimula creativitatea și de a le oferi o experiență educativă deosebită. Atelierul de lucru manual *Sunt creativ* este dedicat copiilor din comunitate, cu vârsta de peste 7 ani. Atelierul reprezintă doar o mică parte dintre activitățile pe care Fundația *Surorile Clarice* le organizează pentru copiii din comunitatea locală. Pe lângă activitățile educative, Fundația se implică activ în sprijinirea copiilor din familii defavorizate, oferindu-le nu doar oportunități educaționale, ci și un mediu sigur și încurajator.

Atelierul a fost gândit să îi ajute pe cei mici să dezvolte abilități practice, dar și să le stimuleze imaginația. În cadrul activităților, copiii au avut ocazia să învețe să creeze diverse obiecte folosind materiale precum hârtie, lut, vopsele, fire de lână, perle, pietre decorative și multe altele, folosindu-se de resurse simple, dar pline de posibilități. Copiii au fost ghidați pas cu pas de coordonatori, care le-au arătat tehnici de bază, dar și mici trucuri ce transformă un simplu obiect într-o piesă unică. De la realizarea brelocurilor, tablourilor, până la obținerea diverselor obiecte decorative, fiecare activitate a reprezentat o oportunitate pentru copii să învețe prin joc și distracție.

De asemenea, atelierul a avut și o componentă educativă legată de importanța răbdării și a perseverenței, valori esențiale pentru dezvoltarea personală a fiecărui copil. Mai mult, aceștia au învățat să aprecieze procesul de creație și munca depusă, iar la final, fiecare a plecat acasă cu un obiect realizat de ei înșiși.

Biblioteca Județeană *Panait Istrati* își propune ca, pe viitor, astfel de ateliere să continue tradiția, oferind copiilor un loc unde se pot exprima liber și învăța prin activități care le stimulează

creativitatea. În plus, inițiativele de acest tip au un impact major asupra stimei de sine a copiilor, oferindu-le nu doar un mediu sigur de învățare, dar și o senzație de împlinire atunci când își văd creațiile finalizate. Într-un astfel de atelier, fiecare copil devine un mic artist, iar prin fiecare obiect realizat, învață o lecție valoroasă despre muncă, răbdare și încredere în propriile forțe.

Biblioteca Județeană *Panait Istrati* continuă să sprijine și să încurajeze aceste activități, fiind un pilon important pentru dezvoltarea și educația celor mai tineri membri ai comunității. Atelierele reprezintă o modalitate de a încuraja educația non-formală, oferind participanților oportunități de a învăța prin practică și de a-și exersa abilitățile într-un mod activ și plăcut. Un atelier handmade pentru copii nu este doar o activitate creativă, ci și o alternativă educativă care ajută la dezvoltarea personalității și abilităților celor mici. Încurajându-i să creeze, să experimenteze și să se exprime prin artizanat, îi sprijinim în formarea unor abilități importante care le vor folosi pe parcursul întregii vieți. Aceste experiențe le oferă, de asemenea, un sentiment de împlinire și încredere în propriile capacități.

Florentina PETCU,
bibliotecar

Biblioteca unește oameni

Proiectele sociale ale Bibliotecii Județene *Panait Istrati* Brăila

În ultimii ani, Biblioteca Județeană *Panait Istrati* Brăila și-a consolidat rolul de instituție culturală activă în viața comunității, depășind misiunea tradițională de promovare a lecturii și transformându-se într-un spațiu al întâlnirii, al incluziunii și al sprijinului social. Prin parteneriate dezvoltate cu instituții de asistență socială, organizații neguvernamentale, unități de învățământ și centre rezidențiale, biblioteca a inițiat și desfășurat numeroase proiecte dedicate persoanelor vulnerabile, contribuind la dezvoltarea personală, integrarea socială și creșterea calității vieții acestora.

Incluziune și bucuria de a fi împreună

Împreună suntem BRAVO

Unul dintre cele mai longevive și apreciate proiecte sociale ale bibliotecii este *Împreună suntem BRAVO*, desfășurat în parteneriat cu Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Brăila, prin Centrul de Îngrijire și Asistență pentru Persoane Adulte cu Dizabilități și Centrul pentru Viața Independentă pentru Persoane Adulte cu Dizabilități.

Coordonat de bibliotecarul Valentina Chiriac, proiectul oferă persoanelor adulte cu dizabilități oportunitatea de a participa la activități recreative, educative și de socializare. Atelierele creative, jocurile de memorie și dexteritate, lecturile tematice, viziunile, plimbările în natură, activitățile de ecologizare, vizitele la muzee, aniversările și întâlnirile dedicate marilor sărbători contribuie la dezvoltarea abilităților sociale și la crearea unor relații autentice între participanți.

Activitățile aduc împreună lectura, creativitatea și emoția, demonstrând că biblioteca poate deveni un spațiu în care fiecare persoană este valorizată și încurajată să își exprime personalitatea.

Parteneriatul cu Asociația SOS Autism Brăila

Un alt proiect important este colaborarea constantă cu Asociația SOS Autism Brăila, dedicată tinerilor cu autism și familiilor acestora. Întâlnirile coordonate de Valentina Chiriac urmăresc integrarea socială și dezvoltarea abilităților de comunicare prin activități adaptate nevoilor participanților.

Pe parcursul anului sunt organizate ateliere tematice dedicate tradițiilor românești, sărbătorilor și valorilor familiale. De la activități precum *Cum așezăm masa de Crăciun*, unde tinerii au învățat reguli de etichetă și au realizat decorațiuni festive, până la întâlniri dedicate Zilei Mondiale a Conștientizării Autismului, Zilei Familiei sau activități educative despre alimentația sănătoasă și anotimpuri, fiecare moment contribuie la dezvoltarea autonomiei și la consolidarea relațiilor sociale.

Colorăm Viața

Proiectul educațional *Colorăm Viața* este dedicat copiilor cu cerințe educaționale speciale și se desfășoară în parteneriat cu Centrul Școlar de Educație Incluzivă Brăila.

Coordonat de bibliotecarul Camelia Aurelia Cherciu și profesorul logoped Carmen Pîrvu,

proiectul urmărește dezvoltarea comunicării, creativității și participării active a copiilor prin activități adaptate nivelului lor de înțelegere.

Participanții au explorat de-a lungul timpului teme diverse precum: anotimpurile, natura, evenimente istorice, sărbători, utilizând materiale video și audio, puzzle-uri, fișe de lucru și activități artistice. Sprijinul oferit de profesorii psihopedagogi și logopezi contribuie la crearea unui mediu educațional incluziv și stimulat.

Educație și sprijin pentru copiii aflați în situații vulnerabile

Fascinația lecturii

Lectura poate deveni o șansă la dezvoltare și încredere pentru copiii proveniți din medii dezavantajate. Acesta este principiul care stă la baza proiectului *Fascinația lecturii*, desfășurat la Cantina Socială *Sfântul Vasile cel Mare*.

Coordonat de bibliotecarul Camelia Aurelia Cherciu, împreună cu profesorul Ion Gabriela și asistentul social Margareta Țugui, proiectul urmărește dezvoltarea competențelor de lectură și comunicare ale copiilor, prin povești, poezii, jocuri educative și activități practice.

Temele abordate sunt variate și adaptate vârstei participanților: prietenia, emoțiile, protejarea

mediului, anotimpurile sau universul poveștilor clasice. Lecturile sunt completate de fișe de lucru, rebusuri, desene și activități creative care stimulează imaginația și dorința de a învăța.

Povești pentru copii isteți

La Centrul Multifuncțional Lacu Dulce, bibliotecarele Viorica Apostu și Gabriela Ștefu coordonează clubul de lectură *Povești pentru copii isteți*, un proiect care îmbină lectura cu jocul și activitățile creative.

Prin povești precum *Petunia*, *Aventura de iarnă*, *Mă grăbesc, mă grăbesc!* sau *Băiatul care a strigat lupul*, copiii sunt încurajați să citească, să înțeleagă mesajele textelor și să își dezvolte spiritul critic. Fiecare întâlnire include și activități practice: confecționarea de marionete, iepurași, arici sau pictură pe sticlă, care transformă lectura într-o experiență atractivă și memorabilă.

De nenumărate ori, în cadrul proiectului au fost abordate și teme civice, precum valorile democrației și drepturile copilului.

Biblioteca – spațiu de integrare pentru copiii ucraineni

În contextul fenomenului migrației generate de războiul din Ucraina, Biblioteca Județeană *Panait Istrati* Brăila a dezvoltat o serie de

activități dedicate copiilor ucraineni stabiliți temporar în municipiu.

Atelierele *Lucrăm și ne distrăm*, coordonate de bibliotecarii Monica Georgeta Ionescu, Carmen Damian și Adriana Trică, au creat contexte de socializare și cunoaștere reciprocă între copiii români și cei ucraineni. Participanții au descoperit tradițiile românești, au realizat decorațiuni tematice, au discutat despre anotimpuri și au participat la activități artistice și recreative.

Totodată, biblioteca a oferit sprijin educațional prin activitățile *Lectură și teme efectuate*, desfășurat tot la Sala de lectură, dar și prin *Atelierul de Caligrafie* și atelierul *Să scriem și să citim corect românește*, coordonate de Ana Maria Florică și Mara Ionașcu sau atelierul *Cu temele la zi*, coordonat de Ana Maria Florică și Olimpia Moraru la Centrul Multicultural. Aceste inițiative au facilitat învățarea limbii române și integrarea copiilor în comunitatea locală.

Respect și grijă pentru seniori

Biblioteca desfășoară în mod constant activități dedicate persoanelor vârstnice aflate în centre rezidențiale, oferindu-le oportunități de socializare, stimulare cognitivă și exprimare creativă.

Activități la Căminul Sfinții Apostoli Petru și Pavel

Bibliotecarele Viorica Apostu și Gabriela Ștefu organizează ateliere recreative și exerciții mentale pentru rezidenții căminului. Discuțiile tematice, jocurile de memorie, activitățile creative și întâlnirile dedicate sărbătorilor contribuie la menținerea unei stări de bine și la valorificarea experiențelor de viață ale seniorilor.

Activități la Căminul pentru Persoane Vârstnice Lacu Sărat

La Căminul pentru Persoane Vârstnice Lacu Sărat, bibliotecarele Adriana Trică, Monica Ionescu și Carmen Damian desfășoară lunar ateliere creative și întâlniri tematice. Seniorii realizează decorațiuni, semne de carte și aranjamente florale, participând în același timp la discuții despre istoria și simbolurile orașului Brăila.

Aceste activități stimulează memoria, creativitatea și comunicarea, oferind participanților momente de bucurie și apartenență.

Cultură și reintegrare socială

Șanse prin comunicare și Revista Noi

Încă din anul 2009, Biblioteca Județeană Panait Istrati Brăila desfășoară în parteneriat cu Penitenciarul Brăila programul socio-cultural *Șanse prin comunicare*.

Una dintre cele mai importante componente ale proiectului este editarea revistei *Noi*, publicație bianuală care reunește creațiile literare ale persoanelor private de libertate. Fiecare număr este lansat în cadrul bibliotecii, oferind autorilor șansa de a-și face cunoscute textele și de a-și valorifica talentul literar.

Proiectul contribuie la dezvoltarea expresiei creative, la consolidarea încrederii în sine și la procesul de reintegrare socială. Din partea bibliotecii, activitatea editorială este coordonată în prezent de Leonard Neculae, redactor, iar tehnoredactarea este realizată de Cerasela Georgescu, continuând astfel o colaborare care demonstrează că lectura și scrisul pot deveni instrumente autentice de transformare personală.

Dialog și prevenire pentru o comunitate mai sigură

Pe lângă componenta editorială, colaborarea cu Penitenciarul Brăila include și activități educative și de prevenire, desfășurate în parteneriat cu alte instituții ale comunității și coordonate de Valentina Chiriac, bibliotecar. Un exemplu este activitatea *Mărțișorul – simbolul primăverii*, organizată în colaborare cu Asociația SOS Autism Brăila și Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Brăila. Participanții au descoperit semnificațiile tradiției mărțișorului și au fost implicați în activități practice care au încurajat dialogul, generozitatea și empatia. Momentul schimbului de mărțișoare și felicitări între persoanele private de libertate și tinerii participanți a demonstrat importanța relațiilor

umane și a gesturilor simple în construirea punților dintre oameni.

Biblioteca este implicată și în campanii de prevenire a criminalității și de educație civică adresate tinerilor. Activități precum *Lecții de viață* și *Alege să fii liber* au reunit de-a lungul timpului elevi de la diferite școli din oraș, reprezentanți ai instituțiilor partenere și persoane private de libertate, oferind participanților oportunitatea de a discuta despre consecințele faptelor antisociale, responsabilitate și alegerile care influențează parcursul fiecărei persoane. Prin dialog deschis și mărturii autentice, aceste întâlniri contribuie la informarea și conștientizarea tinerilor, dar și la facilitarea procesului de reintegrare socială.

O bibliotecă pentru întreaga comunitate

Prin toate proiectele sale, Biblioteca Județeană *Panait Istrati* Brăila confirmă faptul această instituție este un spațiu al întâlnirii dintre oameni, al solidarității și al șanselor oferite celor care au nevoie de sprijin. Copii, tineri, persoane cu dizabilități, seniori, refugiați sau persoane private de libertate găsesc aici nu doar acces la cultură, ci și oportunități de dezvoltare, dialog și integrare. Astfel, biblioteca își îndeplinește una dintre cele mai importante misiuni contemporane: aceea de a construi comunități mai unite, mai empatică și mai puternice.

Roxana NEAGU,
corector

CULTURA ET ANIMA

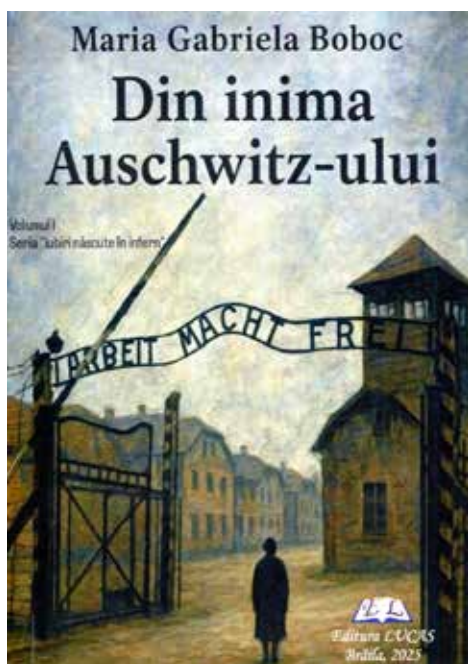

Maria Gabriela Boboc, tânăra care a transformat memoria Auschwitz-ului într-o carte

O voce nouă a literaturii brăilene scrie despre istorie, traumă și nevoia de a nu uita

La doar câteva luni după absolvirea liceului, Maria Gabriela Boboc își lansa primul roman la Biblioteca Județeană Panait Istrati, într-o sală plină de profesori, elevi, cititori și oameni atrași de unul dintre cele mai dureroase subiecte din istoria omenirii. Cartea, intitulată *Din inima Auschwitz-ului*, nu este doar debutul unei adolescente pasionate de literatură, ci și rezultatul unui parcurs emoțional și intelectual profund, construit din lecturi, întrebări și confruntarea directă cu memoria Holocaustului.

Studentă în primul an la Facultatea de Istorie din cadrul Universității Dunărea de Jos Galați, Maria vorbește despre istorie cu atenția unui documentarist, dar și cu sensibilitatea unui scriitor aflat la început de drum. De altfel, pasiunea pentru acest domeniu nu a apărut întâmplător.

Istoria este o pasiune pe care am căpătat-o în liceu datorită profesoarei mele, doamna Cîrîc Geanina, mărturisește ea. A fost întotdeauna acolo pentru mine să mă îndrume, să mă învețe, să aibă grijă să fie totul așa cum trebuie.

Întâlnirea cu Holocaustul

Până în liceu, istoria nu ocupa un loc central în viața ei. Existau doar fascinația pentru festivalurile istorice organizate în oraș și o curiozitate vagă pentru trecut. Totul s-a schimbat însă în clasa a XI-a, odată cu studiul Holocaustului.

La început m-am atașat de doamna profesoară Bădără Adriana și apoi de materia predată, spune Maria. A început să îmi placă, să mă intereseze, să îmi cumpăr cărți, să citesc mult pe subiectul Holocaustului.

Au urmat doi ani în care a citit aproape exclusiv despre această tragedie: romane, mărturii, studii istorice. Unele pagini au fost aproape imposibil de dus până la capăt. Totul a pornit însă de la o poveste auzită în una dintre primele ore de istoria Holocaustului din liceu.

Oamenii aflați încă în viață în lagăr i-au întrebat pe ofițerii SS unde sunt familiile lor. Iar aceștia le-au spus: «Priviți în sus!» Și în sus era cenușa.

Din acel moment, spune ea, a simțit că trebuie să înțeleagă mai mult și, mai târziu, să scrie despre tot ceea ce descoperea.

Călătoria care a schimbat cartea

În clasa a XII-a, Maria a ajuns pentru prima dată la Auschwitz. Și-a dorit enorm această experiență și a convins întreaga familie să transforme visul ei într-o vacanță în Polonia.

Au mers acolo pentru mine și le sunt recunoscătoare, spune tânăra scriitoare. Nimeni din familie nu este interesat în mod deosebit de acest subiect, însă am primit mereu sprijinul lor.

Vizita în lagăr a devenit mai mult decât o documentare pentru roman. A fost o experiență care a rămas cu ea mult timp după întoarcerea acasă. *Am simțit moartea plutind încă în aer acolo, povestește Maria. O presiune, o rupere de lumea reală și o contopire cu ceea ce s-a întâmplat în urmă cu 80 de ani.*

Imaginile pe care le descrie sunt greu de uitat: hainele bebelușilor expuse în muzeu, pantofii copiilor, protezele oamenilor bolnavi care nu au avut nicio șansă, fostul gard electric, barăcile înghețate cu paturi din beton, camerele de gazare, vagoanele de vite. Iar în fața lor, literatura și istoria au devenit pentru ea aproape imposibil de separat.

Douăzeci de persoane, așa cum eram noi atunci, nu aveau loc lejer în acea cămăruță, spune despre camera de gazare de la Birkenau. Și atunci, privind scrijeliturile de pe pereți, mi s-a transmis cumva groaza celor peste 100 de persoane care intrau într-un singur lot în încăpere.

Mărturisește că a rămas cu un sentiment de vinovăție: *Eu am intrat și am ieșit, spre deosebire de oamenii care nu au avut această șansă.*

Privește experiența acestei vizite și ca pe o terapie personală, în sensul că, de când a petrecut câteva ore de februarie în acele locuri simțind frigul mușcător, nu își mai dă voie să se plângă de foame, de epuizare sau de frig. Îi vine imediat în minte întrebarea: *Dar tu știi că ai fost la Auschwitz în baracă? Cum ar fi fost să rămâi 5 ani acolo? Și atunci, conștientizează imediat faptul că niciuna dintre micile neplăcerile ale vieții cotidiene nu poate egala tragedia petrecută în cel de-Al Doilea Război Mondial.*

În noaptea de după vizită nu a putut dormi, gândindu-se la senzațiile trăite, la prezențele acelor oameni pe care le-a simțit, inexplicabil ar spune poate unii, între gardurile lagărului.

Ficțiune construită pe adevăr

Experiența de la Auschwitz a schimbat și structura romanului. Maria a revenit asupra manuscrisului, a rescris pasaje și a adăugat la final propria experiență.

Romanul *Din inima Auschwitz-ului* este o combinație între ficțiune și realitate istorică. Personajele sunt imaginare, însă contextul și evenimentele descrise respectă adevărul documentat.

Personajele sunt fictive, însă datele sunt reale, explică ea. Pentru personaje mi-am luat ca modele membrii familiei mele, iar personajul principal sunt chiar eu. Elena este studentă la Istorie, este o persoană perfecționistă, realistă, dar care încearcă să nu își piardă niciodată speranța.

Există și o poveste de iubire în roman, însă autoarea spune că, temându-se să nu exagereze cumva cu lucrurile pozitive având în vedere adevărul istoric, a încercat permanent să păstreze un echilibru între lumină și tragedie.

Finalul m-am hotărât să îl fac așa cum se întâmplă de cele mai multe ori în viață, unde lucrurile nu sunt doar alb sau negru. Am vrut un echilibru și sper că am reușit să îl obțin.

Drumul dificil spre publicare

După aproape un an și jumătate de scris, documentare și rescrieri, adevărata provocare abia începea. Pentru Maria Gabriela Boboc, publicarea primei cărți a însemnat confruntarea cu o lume editorială complicată și greu accesibilă pentru un autor aflat la început de drum.

Este dificil să publici după ce scrii o carte, spune ea. E greu să intri pe piața editorială fără experiență, fără sprijin și fără bani prea mulți.

Maria și-a dorit ca romanul să apară sub sigla unei edituri, iar după mai multe căutări a ales Editura Lucas. Dincolo de entuziasmul debutului, experiența publicării a venit însă și cu dezamăgiri, despre care preferă să vorbească rezervat.

În tot acest proces, Maria a încercat să păstreze controlul asupra identității vizuale a cărții. Ideea copertei i-a aparținut în totalitate, iar fotografiile

incluse în volum sunt realizate chiar de ea, în timpul vizitei la Auschwitz. *Emoțiile transmise acolo sunt autentice*, spune autoarea.

Pentru un scriitor debutant, publicarea nu înseamnă doar tipărirea unui manuscris, ci și asumarea vulnerabilității de a-ți pune propriile gânduri în fața cititorilor. Iar pentru Maria, această experiență a devenit o lecție despre răbdare, perseverență și curaj.

Emoțiile unei prime lansări

Lansarea volumului la Biblioteca Județeană Panait Istrati Brăila a fost unul dintre cele mai intense momente din viața ei.

Am simțit atunci, în primele momente, că nu mai reușeam să leg câteva fraze, își amintește Maria. Însă m-am adunat, m-au ajutat și oamenii mulți din public, aprecierea lor și atunci totul a ieșit foarte bine.

În sală s-au aflat profesori, familia, prieteni și cititori necunoscuți, iar printre cei prezenți s-a numărat și Nadia Ustinescu, președinta comunității evreiești din Brăila.

Din fericire, eu nu am știut de la început cine era doamna, pentru că altfel emoțiile m-ar fi copleșit, spune ea zâmbind.

Având în vedere admirația pe care le-o poartă, la evenimentul de lansare a cărții, tânăra nu a ezitat să le invite pentru a vorbi publicului atât pe profesoara sa de istorie, Cîrîc Geanina, cât și pe profesoara de limba franceză, Giurgiu Alina, două persoane pe care le consideră esențiale în dezvoltarea sa.

Mentorul din spatele unui început

În povestea Mariei Gabriela Boboc, numele profesoarei de istorie Cîrîc Geanina apare constant, nu doar ca dascăl, ci ca unul dintre oamenii care i-au influențat profund devenirea. Pentru Maria, relația cu aceasta a depășit de mult granițele unei legături obișnuite dintre profesor și elev. O vede ca pe un mentor și ca pe un model uman, omul care i-a fost alături în momentele importante și care a susținut-o necondiționat încă din perioada liceului.

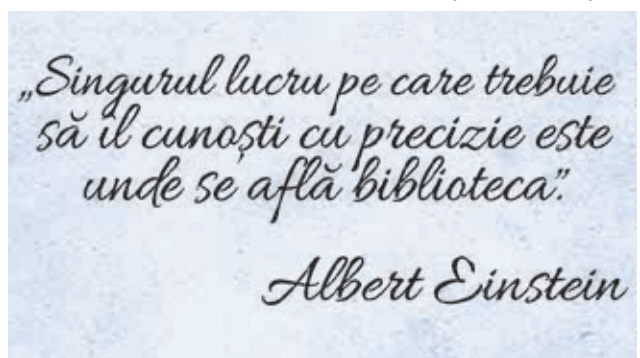
Sub îndrumarea profesoarei sale, pasiunea pentru istorie s-a transformat treptat într-un mod de a înțelege lumea și oamenii. Însă sprijinul primit nu s-a limitat doar la orele de curs. Maria mărturisește că doamna Cîrîc Geanina i-a

fost aproape inclusiv în procesul de scriere și publicare a romanului, încurajând-o constant să continue și să aibă încredere în propriul proiect. Într-un parcurs dificil pentru un autor debutant, această susținere a avut o importanță esențială.

Astăzi, chiar dacă este studentă, Gabriela continuă să se implice în activitățile și proiectele organizate alături de fosta sa profesoară, iar legătura dintre ele pare construită pe respect reciproc, încredere, recunoștință și prietenie. Poate tocmai de aceea, unul dintre cele mai mari visuri ale sale este să devină profesor de istorie. Pentru tânăra scriitoare, mentoratul primit în anii de liceu a devenit și modelul relației pe care, într-o zi, și-ar dori să o aibă la rândul său cu propriii elevi. *Îmi doresc să fiu și eu pentru copii ce reprezintă doamna profesoară de istorie pentru mine*, spune Maria. *Să îi motivez, să îi îndrum, să le schimb în bine destinele.*

De altfel, Maria a simțit întotdeauna că profesorii ocupă un loc esențial în viața sa. Vorbește despre ei cu afecțiune, grațitudine și admirație sinceră. *M-au sprijinit, m-au înțeles mereu*, spune despre cadrele didactice de la Colegiul Tehnic C.D. Nenițescu din Brăila. *Uneori, când vin în weekend acasă, iar liceul este închis, merg acolo, mă așez pe bordură, privesc clădirea și cred că acela este locul de unde îmi iau liniștea și inspirația*, mărturisește cu emoție.

Limba franceză, o altă formă de refugiu

Dincolo de istorie și literatură, Maria Gabriela Boboc vorbește cu aceeași pasiune despre limba franceză, pe care o consideră una dintre marile sale iubiri.

Îmi place mult mai mult decât engleza, deși se întâmplă mai rar în vremurile noastre, spune ea. Comunic fluent în această limbă. M-a fascinat mereu.

Atașamentul față de cultura franceză se regăsește inclusiv în universul romanului său, unde personajele principale provin din Franța. Gabriela citește frecvent în ediții bilingve română-franceză și spune că limba franceză a devenit pentru ea nu doar un instrument de comunicare, ci și o formă de apropiere de literatura și cultura europeană. În plus, echipa de fotbal al cărei fan înfocat se declară este Paris Saint-Germain.

În 2024, Gabriela a ajuns pentru prima dată la Paris, oraș pe care visa să îl viziteze încă din copilărie. Experiența a însemnat pentru ea mai mult decât o simplă călătorie.

Acolo am avut posibilitatea să vorbesc în limba franceză cu nativi, ceea ce a însemnat mult pentru mine, mărturisește ea.

Interesul pentru valorile europene și pentru dialogul cultural merge mai departe și prin proiectele în care se implică. Recent, Maria a aplicat pentru statutul de ambasador european, program care presupune promovarea proiectelor și valorilor europene prin activități online și întâlniri directe cu tinerii.

Între literatură, istorie și proiecte pentru comunitate

Dincolo de facultate și scris, Maria este implicată în proiecte educaționale și civice dedicate memoriei istorice și valorilor democratice. Sprijinită în permanență de profesoara de istorie din liceu, a răspuns întotdeauna pozitiv la invitația acesteia de a se implica în diverse activități. Astfel, a vorbit elevilor despre Holocaust în cadrul unor evenimente organizate împreună cu licee și instituții culturale din Brăila și continuă să promoveze lectura în mediul online.

Deși este dezamăgită de interesul tot mai scăzut pentru cărți, îi surâde ideea unui club de lectură.

Mi-aș dori să fac un club de lectură. Am această idee de mai bine de un an, spune ea.

Obişnuiesc să recomand cărțile citite pe rețelele de socializare, dar este dezamăgitor când văd impactul scăzut al acestora.

În același timp, lucrează deja la al doilea volum din seria *Iubiri născute în infern*, pe care speră să îl lanseze până la finalul anului. Despre cea de-a doua carte ne-a mărturisit că face parte din același univers, însă de data aceasta perspectiva va fi una masculină, relatarea realizându-se la persoana I. *Am descoperit că îmi este mult mai la îndemână să mă identific cu personajul, mai ales dacă acesta este masculin. Mă relaxează să scriu din perspectiva unui băiat, fetele le-am văzut întotdeauna ca fiind perfecționiste și puțin mai greu de abordat.*

Pentru Maria Gabriela Boboc, toate aceste experiențe - literatura, istoria, limba franceză și implicarea în societate - par să facă parte din aceeași nevoie de a construi punți între oameni.

În căutarea trecutului

Într-o epocă în care superficialitatea pare să câștige tot mai mult teren, povestea Mariei Gabriela Boboc surprinde tocmai prin seriozitatea și profunzimea preocupărilor sale. Scrie despre Holocaust, studiază istoria, vorbește despre memorie și despre pericolul discriminării într-un mod matur și asumat.

Istoria ne învață, ne oferă exemple, ne ajută să înțelegem că nu trebuie să repetăm greșelile deja făcute de omenire, spune ea.

Poate că tocmai aceasta este miza reală a cărților sale: nu doar literatura, ci încercarea de a păstra vie memoria unor tragedii pe care generațiile tinere au obligația morală să le înțeleagă.

Roxana NEAGU,
corector

VOLUNTARI - VISURI DĂRUITE

Portret de voluntar

În spatele fiecărui proiect artistic dedicat copiilor și tinerilor se află oameni care cred cu adevărat în puterea artei de a apropia, de a forma și de a inspira. **Latip ABDUL-CAIR** este unul dintre aceștia. Pentru el, teatrul trece dincolo de scenă și spectacol și înseamnă întâlniri, descoperiri și creșteri interioare. Actor, regizor, poet și coordonator al trupei de teatru AERIS, el transformă fiecare atelier și proiect cultural într-un spațiu viu, în care imaginația și sensibilitatea tinerilor sunt încurajate să se dezvolte firesc. În rândurile care urmează, ne vorbește despre drumul său artistic, despre voluntariat și despre felul în care teatrul poate deveni o formă de lumină pentru noile generații.

Sunteți actor, regizor, poet, organizator de evenimente culturale și promotor al valorilor artistice. Cum a început parcursul dumneavoastră în teatru și ce v-a determinat să alegeți această cale artistică?

Nu cred că a fost un început clar. Mai degrabă o alunecare firească spre un spațiu în care realitatea devenea insuficientă și simțeam nevoia să o dublez, să o transform. Teatrul a apărut ca o întâlnire, nu ca o decizie... o întâlnire cu oameni, cu texte, cu o anumită formă de neliniște care trebuia pusă undeva.

Organizarea de evenimente și apropierea de poezie au venit din aceeași nevoie de a crea contexte în care lucrurile să capete sens, chiar și pentru o clipă. Nu le văd ca drumuri separate, ci ca forme diferite ale aceleiași încercări de a ordona – sau poate de a accepta – haosul.

Prin activitatea dumneavoastră artistică și pedagogică contribuiți constant la formarea noilor generații de artiști și la promovarea culturii naționale. Cum priviți acest rol și ce încercați să le transmiteți tinerilor cu care lucrați?

Nu mă văd ca un pedagog care oferă răspunsuri, ci mai degrabă ca un însoțitor printr-un teritoriu fragil și imprevizibil. Teatrul e ca o lumină care se aprinde doar dacă ai răbdare să stai în întuneric, iar tinerii învață, poate, nu să joace, ci să asculte tăcerea dintre replici.

Dacă le transmit ceva, e poate încrederea că drumul nu trebuie grăbit. Că fiecare pas, chiar și cel nesigur, face parte dintr-o construcție invizibilă. Și că, uneori, cel mai important lucru pe scenă nu este ceea ce arăți, ci ceea ce lași să se întrevadă.

Cum a început colaborarea dumneavoastră cu Ludoteca Bibliotecii Județene Panait Istrati Brăila?

A început, ca lucrurile care contează cu adevărat, prin oameni. Nu printr-un plan rigid, ci printr-o întâlnire care a avut firesc și sens... ca și cum drumurile noastre se așteptau de ceva timp.

A fost mai întâi un dialog, apoi o recunoaștere tăcută că împărtășim aceeași nevoie: de a crea spații vii pentru tineri, în care imaginația să nu fie grăbită, iar curiozitatea să nu fie limitată.

Biblioteca Județeană Brăila are acel tip de liniște fertilă în care lucrurile pot crește fără să fie forțate, iar Ludoteca a adus energia jocului, a descoperirii. Întâlnirea dintre ele nu a fost o întâmplare, ci mai degrabă o continuare firească, ca două ritmuri diferite care, la un moment dat, încep să bată împreună.

De acolo, totul a curs: idei, proiecte, oameni care s-au adunat în jurul unei intenții comune, aceea de a construi nu doar evenimente, ci experiențe care rămân.

Cum a luat naștere trupa de teatru pentru copiii AERIS și care este povestea acestui proiect?

Trupa AERIS nu s-a născut dintr-un plan, ci dintr-o respirație comună. A apărut, într-un fel, din același ritm lent și adânc cu care curge Dunărea pe lângă Brăila, fără grabă, dar cu o forță pe care nu o poți ignora. La început a fost doar o nevoie difuză, greu de numit: de a aduna tineri în jurul unui spațiu în care să poată fi, pur și simplu, prezenți.

Apoi au apărut oamenii. Și, dintre ei, sprijinul doamnei Doinița Stanciu a fost ca o mală sigură pe care această idee, încă fragilă, a putut să se așeze. Sunt întâlniri care nu par spectaculoase la început, dar fără de care nimic nu ar prinde contur.

AERIS s-a construit așa, încet, ca o apă care își caută cursul, din încercări, din tăceri, din curajul de a nu ști exact unde ajungi. Nu a fost despre a face teatru în sensul strict, ci despre a crea un loc în care fiecare să-și poată descoperi propria voce, chiar și atunci când nu știe încă cum sună.

Și poate că asta este esența: nu am construit o trupă, ci am deschis un spațiu. Iar restul a venit de la sine, așa cum vine fluviul... constant, inevitabil, viu.

Ce v-a motivat să vă implicați ca voluntar într-un proiect dedicat copiilor și tinerilor?

Motivația nu a venit ca un răspuns, ci ca o chemare tăcută, care s-a așezat în timp. La 24 de ani am început voluntariatul fără un plan foarte clar, dar cu o nevoie profundă de a fi parte din ceva care construiește, care adună oameni și sensuri la un loc. A fost ca și cum aș fi intrat într-un râu fără să-i cunosc cursul, dar având încredere că mă va duce undeva unde trebuie să ajung.

Trupa AERIS s-a născut din aceeași mișcare interioară... dorința de a crea un spațiu în care tinerii să poată respira, să poată greși, să se poată descoperi fără teamă. Pentru mine, coordonarea nu înseamnă să trasezi direcții, ci să îți aprinși o lumină, suficient cât fiecare să-și poată vedea propriul drum.

La un moment dat, acest drum a fost văzut și din afară. Trei ani consecutiv am primit titlul de Voluntarul Anului la nivel național, în domeniul Artă și Cultură, în cadrul Galei Naționale a Voluntariatului organizată de Federația VOLUM. Nu a fost o țintă, ci mai degrabă un semn că ceea ce se construia, pas cu pas, avea ecou.

Dar, dincolo de orice recunoaștere, cred că motivația rămâne aceeași: convingerea că fiecare om are nevoie de un loc în care să fie văzut, ascultat și încurajat să devină. Iar dacă poți contribui la asta, chiar și puțin, atunci drumul merită parcurs, cu răbdare, cu sens și cu o formă de credință care nu are nevoie de aplauze.

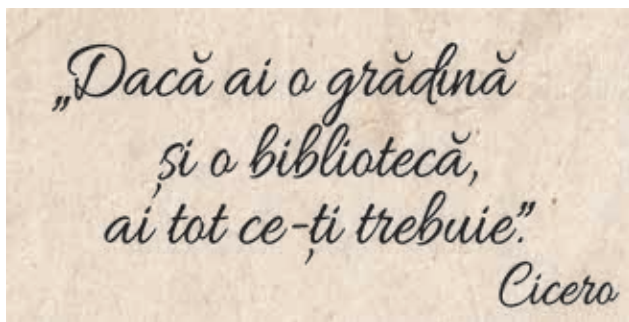
Cum se desfășoară activitățile trupei AERIS și ce tip de exerciții sau experiențe teatrale le oferiți copiilor? Lucrați la o piesă de teatru cu ei?

Activitățile din cadrul trupei de teatru AERIS se desfășoară asemenea unui atelier viu de suflute, unde fiecare întâlnire devine o călătorie printre emoții, imaginație și descoperire de sine. Prin jocuri teatrale, exerciții de improvizație și momente de conectare, încercăm să aprindem în fiecare participant curajul de a se exprima liber și de a-și descoperi propria voce artistică.

Ideea înființării acestei trupei la Brăila a venit din dorința de a planta o sămânță care, în timp, să crească frumos și să dăinuie peste vârfurile timpului, purtată mai departe de generațiile care vor veni. Pentru mine, teatrul nu înseamnă doar scenă și replici, ci un spațiu în care oamenii învață să se privească unii pe alții cu mai multă sensibilitate și lumină.

În prezent, trupa a pus în scenă un scurt moment artistic intitulat *Balul plantelor*, cu care participanții au luat parte la Festivalul Național de Artă Șotronul cu Arte – Magda Catone desfășurat în Năvodari. Acesta a reprezentat pentru noi primul pas pe scenă, dar și începutul unui drum pe care ne dorim să îl continuăm prin viitoare proiecte și experiențe artistice.

Totodată, ne dorim ca, pe parcurs, să participăm și la Festivalul de Teatru *Niște Țărani*, unde sperăm să prezentăm un nou moment artistic și să ducem mai departe povestea trupei AERIS.

Ce rol considerați că poate avea teatrul în dezvoltarea creativității și a încrederii în sine în rândul copiilor și tinerilor?

Cred că teatrul este una dintre puținele încăperi ale lumii în care un copil poate învăța să își audă propriul suflet fără să fie întrerupt de zgomotul din afară. Pe scenă, copiii și tinerii nu învață doar să rostească replici, ci să își poarte emoțiile ca pe niște felinare aprinse într-un oraș uneori prea grăbit și prea rece.

Cum reușiți să îmbinați în activitatea dumneavoastră rolurile de actor, regizor și autor?

Pentru mine, aceste trei ipostaze nu sunt drumuri separate, ci trei râuri care se varsă în aceeași mare – teatrul. Actorul din mine simte emoția și carnea vie a poveștii, regizorul încearcă să îi dea respirație și arhitectură, iar autorul caută să îi găsească taina dintre cuvinte.

De multe ori, mă simt ca un călător care își construiește singur corabia în timp ce navighează pe mare. Ca actor, trăiesc furtuna din interiorul personajului; ca regizor, privesc de sus direcția vântului; iar ca autor, încerc să ascult liniștea dintre valuri. Toate aceste forme se completează reciproc și mă ajută să înțeleg teatrul nu doar ca spectacol, ci ca spațiu viu al întâlnirii dintre oameni și emoții.

Ce înseamnă pentru dumneavoastră colaborarea cu instituții culturale, precum biblioteca, în formarea noilor generații?

Colaborarea cu biblioteca și cu instituțiile culturale înseamnă, pentru mine, deschiderea unor ferestre către lumi pe care tinerii poate nu ar avea curajul sau ocazia să le descopere singuri. O bibliotecă nu este doar un loc al cărților așezate pe rafturi, ci un fel de inimă tăcută a unei comunități, care continuă să bată chiar și atunci când lumea de afară devine tot mai grăbită și mai zgomotoasă.

Atunci când teatrul, biblioteca și instituțiile culturale se întâlnesc, se creează un spațiu fertil în care copiii și tinerii pot crește frumos, asemenea unor semințe purtate de lumină. Ei învață că arta nu este ceva îndepărtat sau inaccesibil, ci o parte vie din existența lor. Prin astfel de colaborări, tinerii capătă curajul de a se exprima, de a fi văzuți și de a-și transforma sensibilitatea într-o formă de comunicare cu lumea.

Cred că instituțiile culturale au datoria de a deveni punți între generații. Un spectacol, un atelier sau o simplă lectură pot aprinde în sufletul unui copil o scânteie care să îl însoțească toată viața. Iar dacă reușim să oferim acestor tineri un loc în care imaginația lor este ascultată și încurajată, atunci nu formăm doar viitori artiști, ci oameni mai conștienți, mai empatici și mai aproape de frumusețea lumii din jur.

Care sunt planurile de viitor pentru trupa AERIS și pentru proiectele dumneavoastră artistice?

Planurile pentru trupa de teatru AERIS din Brăila sunt, înainte de toate, legate de creștere și continuitate. Îmi doresc ca această trupă să nu rămână doar o întâlnire trecătoare între câțiva tineri și scenă, ci să devină, în timp, un spațiu viu, care să respire prin generațiile ce vor veni. Mi-ar plăcea ca AERIS să crească asemenea unui copac ale cărui rădăcini se adâncesc în sensibilitate, iar ramurile ating tot mai multe suflete tinere.

În perioada următoare, ne dorim să dezvoltăm noi momente artistice, ateliere de creație și spectacole prin care copiii și tinerii să își poată descoperi vocea interioară și libertatea de expresie. După experiența participării la Festivalul Național de Artă *Șotronul cu Arte – Magda Catone* din Năvodari, ne propunem să continuăm drumul artistic și prin participarea la alte festivaluri și proiecte culturale, printre care și Festivalul de Teatru *Niște Țărani*.

Așteptările mele nu sunt legate doar de premii sau aplauze, ci mai ales de ceea ce rămâne în interiorul acestor tineri după fiecare repetiție și fiecare urcare pe scenă. Îmi doresc ca teatrul să le ofere curaj, încredere și sentimentul că pot transforma emoțiile lor în lumină pentru ceilalți. Dacă, peste ani, această trupă va continua să existe și să aprindă în alți copii dragostea pentru artă, atunci voi simți că tot acest drum și-a găsit cu adevărat rostul.

Portret de voluntar

Pe **Maria-Bianca STROE** o găsești, de cele mai multe ori, fie printre pagini de carte, fie lucrând la propriile ei texte ori implicându-se în activități dedicate celor din jur. Studentă la Facultatea de Limbi și Literaturi Străine din cadrul Universității din București, la secția Filologie Spaniolă-Engleză, ea își hrănește pasiunea pentru limbi străine nu doar prin studiu, ci și prin lucruri simple care îi aduc bucurie: filme urmărite fără subtitrare și descoperirea nuanțelor fine din spaniolă și engleză.

Îi place să asculte muzică din diverse genuri, să scrie și să-și lase imaginația să prindă contur în propriile creații. În anii de liceu a explorat și actoria, o experiență care i-a adus mai multă încredere și libertate de exprimare.

Curioasă și deschisă către tot ce înseamnă cultură și expresie, Maria-Bianca își construiește, pas cu pas, propriul drum, punând preț pe conexiunile cu cei din jur și pe felul în care poate contribui, prin ceea ce face, la crearea unor experiențe frumoase pentru ceilalți.

În cele ce urmează, vă invităm să o descoperiți pe Maria-Bianca din perspectiva experienței sale de voluntar la Biblioteca Județeană *Panaït Istrati* Brăila.

Cum ai descoperit voluntariatul și ce te-a motivat să te implici pentru prima dată într-un proiect dedicat comunității?

Voluntariatul l-am descoperit de mică, atunci când am participat la câteva dintre atelierele Bibliotecii Județene *Panaït Istrati* Brăila. Mi-a plăcut foarte mult conceptul care presupune deschidere către copii. Aceștia se pot implica în diverse activități interesante, care pun accent, în același timp, atât pe dezvoltare personală, cât și culturală. Ajunsă la vârsta de 19 ani, am realizat că vreau să mă reconectez cu această latură și am început voluntariatul aici, pe timp de vară. M-a motivat în primul rând dorința de a ajuta la realizarea mai multor activități pentru diverse vârste. Să văd cum se organizează, ce joculețe se practică. Întrucât îmi doresc pe viitor să devin profesoară de engleză sau spaniolă, am considerat voluntariatul și ca pe o oportunitate de a observa cum se comunică eficient cu copiii cu vârste cuprinse între 5 și 14 ani, cum se pot face activitățile mai interesante, ce le menține atenția și interesul.

Ce te determină să dedici timp și energie unor astfel de activități? Te-a schimbat experiența de voluntar până acum – personal și profesional?

Întotdeauna mi-am dorit să-mi petrec timpul liber într-un mod frumos și util, făcând activități care îmi plac, dar care să ajute și la dezvoltarea mea personală. Așa că, după primul meu an de facultate, am decis că vreau ca în timpul verii să încerc ceva nou, iar acel *ceva* a fost voluntariatul. Mi-a plăcut foarte mult ideea de participa la diverse ateliere, fiecare dintre ele fiind interesante și foarte educative. Consider că experiența voluntariatului m-a schimbat într-un mod pozitiv.

Pe plan personal, am avut ocazia să întâlnesc alți voluntari tineri foarte implicați, care aveau deja experiență în acest domeniu, de la care am învățat multe lucruri interesante. De asemenea, am văzut cât de mult efort se depune doar pentru un singur atelier, de la planificarea activităților și a jocurilor pe zile, la pregătirea materialelor, să fie suficiente pentru toți copiii, până la întâlnirile cu cei mici, care trebuie să fie suficient de interesante încât să își dorească să revină. Pe plan profesional, m-a ajutat mult să învăț cum se comunică eficient cu copiii. Consider că dacă profesorul știe cum să le vorbească elevilor și să le arate empatie, aceștia vor fi mai interesați de ore și vor învăța cu mai mult drag.

Cum ai ajuns să colaborezi cu Biblioteca Județeană Panait Istrati Brăila?

Frecventez biblioteca încă din copilărie, mama fiind cea care mi-a insuflat pasiunea pentru lectură. Împrumutam deseori cărți de la secția Ludotecă, iar ulterior, când am crescut, am început să împrumut cărți de la secția de Literatură Universală, dar și DVD-uri cu filme și CD-uri cu muzică de la Mediatecă. Când m-am decis că vreau să fac voluntariat, să concep și să pun în practică o activitate frumoasă în vara respectivă, primul gând a fost să mă interesez de felul cum decurge voluntariatul la bibliotecă, fiind unul din locurile mele adorată. Între timp, doamna bibliotecar Camelia Cherciu mi-a oferit oportunitatea de a coordona un atelier, așa că, am fost și voluntară la diverse ateliere, unde am ajutat coordonatorii, dar totodată am ținut și propriul meu atelier de limba spaniolă.

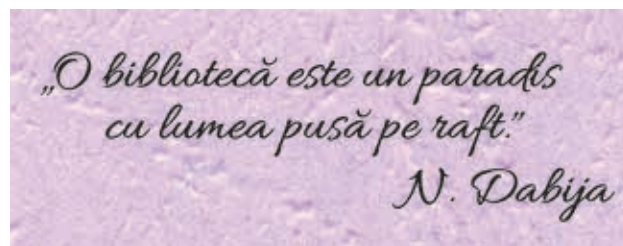
Poți să ne spui cum a apărut ideea acestui atelier?

Fiind studentă la spaniolă, eram foarte curioasă și dornică de a-mi împărtăși cunoștințele și de a-i ajuta și pe alți tineri să învețe lucruri de bază despre această limbă, chiar dacă era vorba despre un timp destul de scurt. Când s-a ivit oportunitatea de a susține un atelier de limbă spaniolă, cu ajutorul doamnei bibliotecar Camelia Cherciu, căreia îi mulțumesc mult pentru încredere, m-am simțit entuziasmată și nerăbdătoare. Grupa a fost formată din copii cu vârste cuprinse între 8 și 14 ani, foarte inteligenți, atenți și receptivi, care au reușit să învețe multe lucruri în doar o săptămână.

Am făcut cu ei exerciții și activități despre cum să ne prezentăm în spaniolă, cum să numărăm, cum să spunem zilele săptămânii și lunile anului, am mai învățat și denumirile în spaniolă pentru cele mai importante fructe și legume. Lecțiile au fost însoțite de joculețe interactive și chiar de muzică în spaniolă, astfel încât participanții la atelier nu doar au învățat, dar s-au și distrat.

Ce ți-a plăcut cel mai mult în lucrul cu copiii sau tinerii care au participat la atelier? Ai o amintire specială din acea perioadă?

Mi-a plăcut că s-au implicat foarte mult și s-a văzut că veneau cu mare drag la ateliere. Copiii erau dornici să se joace, să coloreze și să învețe lucruri noi, pe când tinerii veneau cu o foarte mare doză de curiozitate și interes de a-și îmbogăți cultura generală. O amintire specială rămâne pentru mine bucuria lor sinceră atunci când reușeau să spună corect primele cuvinte în limba spaniolă.

Ai mai fost implicată și în alte proiecte sau activități de voluntariat? Ce ai învățat din ele?

Am mai participat și la alte activități de acest gen. Chiar dacă au fost pe perioade scurte, în vacanțele școlare, poți numi voluntariat faptul că am participat la proiectele Crucii Roșii sau în echipa de cercetași a orașului Brăila. De asemenea, am participat și la ateliere de literatură, de dezvoltare personală. Acestea m-au ajutat să descopăr multe lucruri interesante, pe care le-am pus în practică ulterior în diverse contexte.

Care crezi că este impactul voluntariatului asupra comunității, dar și asupra celor care aleg să se implice?

Voluntariatul este o activitate deosebită, care are un impact pozitiv atât asupra comunității, cât și asupra celor care aleg să se implice în acest mod în viața celor din jur. Comunitatea are posibilitatea să învețe lucruri care probabil nu erau știute înainte, să lucreze la capacitatea de a se integra mai bine în societate, în diferite

grupuri (de prieteni, la școală sau în diverse alte circumstanțe). Aceste abilități rămân și pot fi aplicate și după încheierea activităților. Pentru cei care practică voluntariatul, acesta are, cu siguranță, un mare impact la capitolul organizare, dar și socializare și creativitate. Astfel, ambele tabere au doar de câștigat.

Dacă ar fi să crezi un proiect pentru comunitatea din Brăila, ce ți-ar plăcea să organizezi?

Mi-ar plăcea să organizez un proiect care să promoveze limba spaniolă sau cultura hispanică în Brăila, întrucât mi se pare că această limbă nu este suficient de promovată la noi în oraș. Tinerii din Brăila intră uneori în contact cu diverse tradiții, feluri de mâncare, seriale, melodii sau artiști, fără să știe de fapt că provin din Peninsula Iberică sau din America Latină, unde se vorbește preponderent spaniolă. Consider că adolescenții noștri ar trebui să se apropie mai mult de această limbă și cultură prin diverse activități: să învețe cuvintele de bază, să asculte melodii celebre în limba spaniolă din toate timpurile sau să urmărească cele mai populare seriale unde se vorbește spaniolă (spre exemplu, *Fabrica de Bani - La casa de Papel*). Cred că mulți copii și tineri ar fi interesați să afle cât mai multe informații, atât din curiozitate, cât și din dorința de a-și extinde cunoștințele, mai ales că, în zilele noastre, mulți oameni își aleg ca destinație turistică pentru vacanță Spania. Cu siguranță s-ar descurca mai

bine într-o țară străină dacă ar ști să comunice la nivel de bază în limba țării respective.

Ce mesaj ai transmite tinerilor care se gândesc să devină voluntari, dar încă nu au făcut primul pas?

Le-aș transmite faptul că voluntariatul este util și în același timp distractiv. Pe lângă faptul că întâlnești și colaborezi cu oameni extraordinari, timpul trece rapid făcând lucruri care îți plac. Ajutând copiii și tinerii, voluntarii ajung ei înșiși să învețe cât mai multe lucruri și cum să se organizeze mai bine.

Există o persoană, o experiență sau un citat care te inspiră și îți ghidează parcursul?

Cum îmi doresc să devin profesoară pe viitor, o persoană care m-a inspirat este fosta mea doamnă dirigintă din liceu. Aceasta, pe lângă faptul că își predă materia cu seriozitate, fiind profesoară de istorie, era foarte apropiată de noi și nu ezitam să îi comunicăm fiecare problemă pe care o întâmpinam la școală. Mereu ne-a tratat cu bunătate, iar eu îmi doresc să ajung un cadru didactic la fel ca dumneaei.

**Rubrică realizată de Roxana NEAGU,
corector**

MANUSCRIPTE, AUTOGRAFE ȘI COLECȚIUNI

Ilarie Voronca în colecțiile Bibliotecii Județene *Panait Istrati* Brăila (II)

Dacă în numărul anterior am făcut o incursiune rapidă prin scurta viață și prin opera lui Ilarie Voronca, de data aceasta vom continua prezentarea exemplarelor valoroase din opera autorului aflate în patrimoniul bibliotecii județene brăilene.

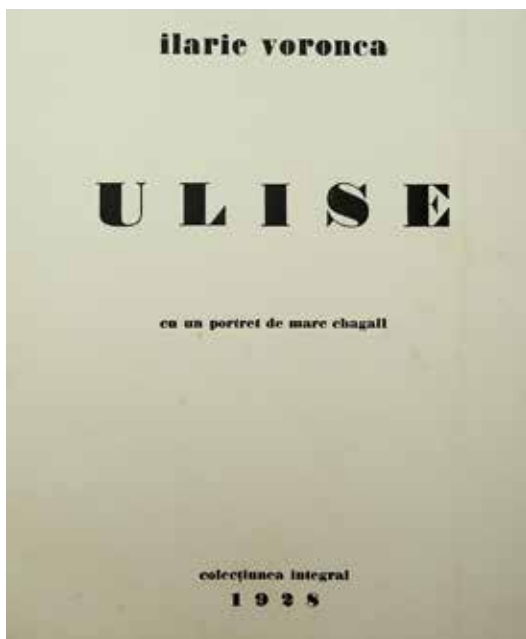
Colomba, apărut în 1927, poartă numele celei care i-a devenit soție lui Eduard Marcus. Volumul are format mare, 32x25 cm, orientare portret și o copertă cu forme geometrice liniare care se întretaie într-un model dinamic specific stilului graficienei franceze Sonia Delaunay. De fapt, numele ilustratoarei chiar apare olograf și subliniat cu o linie în colțul din dreapta jos al copertei. La exemplarul din colecția noastră, pe prima pagină ne întâmpină următoarea dedicație olografă: *Emoționat de dragostea și înțelegere pentru/ poezie a Dlui Octav Șuluțiu/ Ilarie Voronca îl roagă/ să primească în semn de omagiu/ acest volum însoțită, ceva mai jos, de însemnarea proprietarului – Exlibris meis/*

Șuluțiu. Cartea beneficiază și de contribuția grafică a celui alt membru al familiei Delaunay, Robert, care a creat portretele lui Ilarie și al Colombei Voronca.

Pe pagina opusă portretului autorului, e tipărit motto-ul, ca o dedicație foarte personală a acestuia către soție, *l'axe du monde passe par tes hanches*. E un citat din alt autor evreu născut în România, Benjamin Fondane sau Barbu Fundoianu, născut Benjamin Wexler, la Iași și care avea să-și găsească sfârșitul în lagărul de concentrare nazist de la Auschwitz, în 1944. Poeziile, cinci la număr, nu au titlu, ci sunt numerotate. Paginile, nenumerotate, sunt foarte aerisite, conținând câte patru catrene fiecare sau trei catrene în cazul când vorbim de pagina care conține numărul poemului.

La finalul volumului sunt trecute informații despre tirajele acestei ediții limitate. Astfel, *s'au tipărit din această carte: 7 exemplare pe japon imperial/ numerotate dela A la G/ 27 exemplare pe hollande van gelder/ numerotate dela I la XXVII/ 100 exemplare pe Velin/ numerotate dela I la 100*. Dintre acestea, Biblioteca Județeană *Panait Istrati* deține exemplarul numărul 98.

Ulise, apărut în 1928, continuă modelul anterior atât prin format, cât și prin reprezentarea grafică. Și de această dată, avem de-a face cu poezii numerotate, cu pagini aerisite – chiar dacă acum poetul alternează stilul clasic cu versul alb. Cifrele care țin loc de titlul poemului sunt ele însele niște inovații imagistice, cum sunt și cuvintele scrise cu majuscule răsfirate pe mai multe rânduri. Poetul se joacă nu doar cu vorbele, ci și cu așezarea acestora pe pagină. Și acest volum beneficiază de colaborarea unui nume mare al avangardei europene – Marc Chagall semnând un portret alegoric al poetului.

Exemplarul din colecția Bibliotecii Județene Panait Istrati Brăila este însoțit de dedicația olografă: *Doamnei și Domnului Lică Nistor/ prietenia cu anticipație a lui/ Ilarie Voronca/ Septembrie 1929 și este al 36-lea din cele 200 exemplare pe velin numerotate dela 1 la 200.*

Cartea este dedicată Colombei și are nu mai puțin de patru motto-uri: din Guillaume Apollinaire, Joachim du Bellay, B. Fondane și din Homer, cântul XXI din *Odiseia*, versurile 20-21.

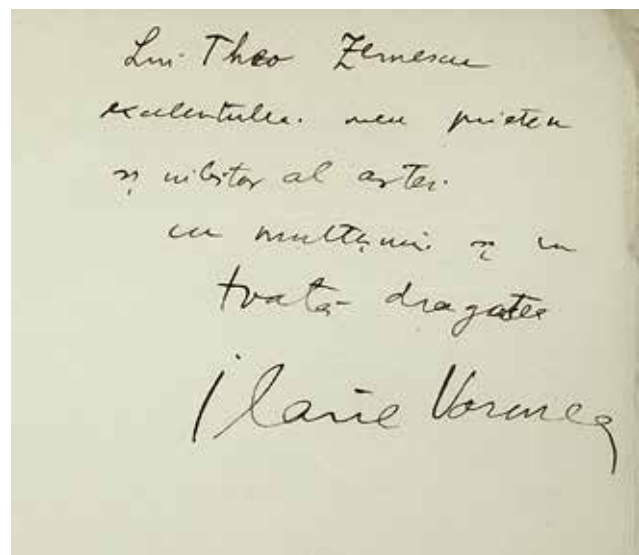
A doua lumină și *Zodiac* au apărut 1930 la Editura Unu și au fost tipărite la atelierul grafic *Steaua Artei* din Bulevardul Maria nr. 2 din București. Ca format, volumele se încadrează în normele specifice unei cărți moderne de aproximativ 14x22 cm, orientare portret. Ambele continuă tradiția edițiilor în tiraj limitat, cu exemplare numerotate.

A doua lumină e o colecție de texte variate – introspecții, portrete ale colegilor de mișcare artistică, meditații – unele dintre ele fiind dedicate unor colegi de generație.

Volumul aflat în posesia bibliotecii are pe pagina de gardă următoarea dedicație olografă: *Lui Theo Zemescu/ excelentului meu prieten/ și iubitor al artei./ Cu mulțumiri și cu/ toată dragostea/ Ilarie Voronca.* Este al 74-lea exemplar din cele 250, numerotate de la 1 la 250.

Zodiac este o colecție de 24 de poeme, scrise în vers alb și numerotate cu cifre romane. Volumul este dedicat Colombei și a beneficiat de contribuția grafică a pictorului modernist Max Hermann Maxy – alt evreu născut la Brăila care avea să facă istorie în arta europeană a secolului al XX-lea – acesta realizând coperta lucrării și un desen lipit în interiorul cărții. Volumul are un motto din *Apocalipsă*, în traducerea lui Gala Galaction.

Exemplarul aflat în colecțiile noastre – numărul 262 dintr-un tiraj de 300 – a suferit intervenții de-a lungul timpului, trecând printr-un proces de relegare, ocazie cu care a primit și coperte noi, dar i-au fost păstrate și cele originale, la interior.

Cătălin RÎȘNOVEANU,
bibliotecar

Studiu de caz: Restaurarea Diplomei de Artă Obstetrică pentru Móşe (1887)

1. Date generale și identificarea obiectului

Prezentul raport vizează procesul de restaurare aplicat unei diplome de artă obstetrică destinată moaşelor, datată în anul 1887. Documentul, realizat pe suport de hârtie, aparține colecției Bibliotecii Județene Panait Istrati Brăila (nr. inv. 459597, cod Fv13). Dimensiunile obiectului, de 33 x 40 cm, s-au menținut constante pe tot parcursul intervențiilor.

2. Evaluarea stării de conservare și diagnosticul

În faza preliminară, s-a constatat că documentul prezenta degradări structurale și estetice semnificative, cauzate atât de factori intrinseci, cât și de intervenții anterioare neconforme. Printre cele mai grave probleme identificate se numără:

- Degradări chimice și biologice: Prezența punctelor de foxing și a petelor galbene, localizate preponderent în registrul superior.

- Deteriorări mecanice: Fragilizarea suportului papiraceu, însoțită de fenomenul de *plesnire* a hârtiei în zonele de pliure, precum și subțieri sau franjurări la margini.

- Intervenții empirice: S-au identificat urmele unor restaurări rudimentare, constând în aplicarea de bandă adezivă (scotch) pe zonele fragmentate și consolidarea versoului cu un strat de pânză lipită, metode care au accelerat degradarea materialului original.¹

În urma analizelor fizice (observare în lumină directă, razantă și UV) și a testelor chimice de curățire, obiectul a fost declarat *degradat*, impunându-se o intervenție urgentă.

3. Metodologia de restaurare

Protocolul de intervenție a fost structurat în etape succesive, vizând stabilizarea suportului și redarea lizibilității documentului:

¹ Vezi Carmen Almășan, *Restaurarea documentelor pe suport de hârtie*, Editura Accent, Cluj-Napoca, 2005, pp. 45-48, pentru o analiză a etiologiei petelor de tip foxing provocate de oxidarea sărurilor de fier sau atacuri fungice.

Faza preparatorie: S-a realizat documentarea fotografică completă și s-a efectuat desprăfuirea mecanică selectivă, utilizând pensule cu păr moale și aspirație controlată pe verso (unde s-a folosit și un instrument din bambus pentru dislocarea depunerilor aderente).

Tratamente chimice și curățare: S-au efectuat teste de solubilitate folosind soluții de apă amoniacală 2% și amestecuri de alcool etilic cu apă în diferite concentrații (50/50, 30/70). Ulterior, documentul a fost imersat în apă caldă (aprox. 40°C) și spălat cu un detergent anionic pentru eliminarea acidității și a murdăriei profunde.

Consolidare și finisare: Reîntregirea structurii s-a realizat prin reîncliere la umed cu o soluție de carboximetilceluloză (CMC) în concentrație de 0,5%.² Uscarea s-a făcut controlat, pe suport de Netex și hârtie de filtru, urmată de presarea la cald pentru rectificarea planității. Pentru zonele lacunare sau fragilizate, s-au utilizat fâșii de hârtie japoneză³.

² S. Watkins, *The Practical Use of Carboxymethyl Cellulose in Paper Conservation*, în *The Paper Conservator*, Vol. 26, 2002, p. 15. CMC este preferat datorită stabilității sale chimice și a pH-ului neutru, fiind un adeziv structural ideal pentru reînclierea fibrelor de celuloză.

³ Petre Popescu-Gogan, *Manualul restauratorului de carte și documente*, Biblioteca Națională a României, București, 1998, p. 89. Utilizarea hârtiei japoneze este justificată de lungimea fibrelor (kozo, mitsumata) care asigură o rezistență mecanică sporită la grosimi minime.

4. *Recomandări de conservare preventivă*

Pentru a asigura integritatea pe termen lung a diplomei, se recomandă menținerea unui microclimat controlat⁴:

Parametri de mediu: Temperatură între 18-24°C și umiditate relativă de 45-55%.

Expunere: Nivelul de iluminare nu trebuie să depășească 120-150 lx, într-un mediu ferit de poluanți sau noxe.

Depozitare: Manipularea se va face exclusiv cu echipament de protecție, iar depozitarea în spații sigure, protejate împotriva factorilor de risc (incendii, inundații sau vandalism).

Detalii tehnice privind substanțele și metodele de tratament

1. Agenții de curățare și controlul pH-ului (apa amoniacală și detergentul anionic)

În etapa de eliminare a murdăriei fixate și a produșilor de degradare acidă, s-a optat pentru utilizarea apei amoniacale în concentrație de 2%. Aceasta are rolul de a neutraliza parțial aciditatea hârtiei și de a facilita solubilizarea petelor de natură organică, fără a afecta ireversibil structura celulozei.

Ulterior, faza de imersie a fost susținută de utilizarea unui detergent anionic. Alegerea acestuia este strategică: surfactantul anionic scade tensiunea superficială a apei, permițând o penetrare mai bună a fibrelor și antrenarea particulelor de praf sau funingine, lăsând în același timp o sarcină electrică negativă pe suprafața fibrelor, ceea ce previne redepunerea murdăriei în timpul clătirii.

2. Solvenții organici (alcoolul etilic în soluții hidroalcoolice)

Testele de solubilitate au implicat amestecuri de alcool etilic și apă (50/50 și 30/70). Utilizarea alcoolului etilic în aceste proporții are un dublu scop: pe de o parte, servește ca vehicul pentru curățarea petelor rezistente la apă, iar pe de altă parte, acționează ca un agent de control al umidității. Alcoolul reduce capacitatea apei de a umfla excesiv fibrele de hârtie, prevenind astfel tensiunile mecanice

mari sau migrarea nedorită a cernelurilor de epocă în timpul tratamentului umed.

3. Consolidarea structurală (carboximetilceluloza - CMC)

Pentru etapa de reînclieiere, s-a utilizat carboximetilceluloza (CMC) în concentrație de 0,5%. CMC este un polimer derivat din celuloză, preferat în restaurare datorită stabilității sale chimice și a reversibilității totale. La această concentrație mică, soluția pătrunde în structura poroasă a hârtiei fragilizate, restabilind legăturile hidrogen dintre fibre și redând documentului flexibilitatea și rezistența mecanică necesare manipulării, fără a modifica aspectul optic sau textura originală.

4. Materiale de suport și reîntregire (hârtia japoneză și Netexul)

Intervenția a fost finalizată prin utilizarea hârtiei japoneze, aleasă pentru fibrele sale lungi și rezistente, care permit consolidarea marginilor franjurate prin tehnica *petecului* invizibil. În timpul procesului de uscare, utilizarea foilor de Netex (material nețesut din polipropilenă) a fost esențială pentru a asigura un drenaj uniform al umidității și pentru a preveni aderența documentului umed de hârtia de filtru sau de platourile preseii.

Analiza degradărilor provocate de intervențiile empirice: Impactul benzilor adezive și al consolidărilor textile

O componentă esențială a diagnosticului a vizat eliminarea urmelor lăsate de tentativele de restaurare rudimentară, identificate sub forma benzilor adezive (scotch) și a fragmentelor de pânză aplicate pe verso. Aceste intervenții, deși efectuate probabil cu intenția de a stopa fragmentarea, au generat un complex de degradări chimice și mecanice severe, specifice tratamentelor neconforme:

1. Procesul de îmbătrânire a adezivilor sintetici

Benzile adezive de tip scotch sunt extrem de nocive pentru suportul papiraceu din cauza compoziției adezivului (adesea pe bază de cauciuc sintetic sau acilați). Odată cu trecerea timpului, acești adezivi suferă un proces de oxidare și

⁴ Standardul SR EN 16117-1:2011, *Conservarea patrimoniului cultural*. Specificații pentru gestionarea mediului, stabilește acești parametri pentru limitarea degradărilor de natură termohidrică asupra materialelor organice.

migrare în masa fibrelor de hârtie. Acest fenomen duce la apariția unor pete translucide, de culoare brună, care sunt extrem de dificil de eliminat. Mai mult, adezivul devine casant, pierzându-și proprietățile elastice și provocând ruperea hârtiei exact la marginea zonei consolidate.

2. Tensiuni mecanice și incompatibilitatea materialelor

Aplicarea unei pânze pe versoul documentului a creat un ansamblu hibrid cu un comportament higroscopic diferit față de cel al hârtiei originale. Pânza și hârtia reacționează diferit la variațiile de umiditate și temperatură (coeficienți de dilatare/contractie variați), ceea ce a condus la apariția unor tensiuni interne. Aceste forțe mecanice au favorizat *plesnirea* hârtiei și ondularea necontrolată a suportului, accelerând fragilizarea zonelor deja afectate de trecerea timpului.

3. Riscul biologic și aciditatea

Adezivii utilizați în mod tradițional pentru lipirea pânzei (adesea cleiuri animale sau amidon nepurificat) pot constitui un mediu propice pentru dezvoltarea microorganismelor. Totodată, descompunerea chimică a acestor substanțe crește aciditatea locală, declanșând hidroliza celulozei – proces care *macină* fibra de hârtie din interior, transformând-o într-un material friabil, care își pierde complet rezistența la manipulare.

Eliminarea acestor adaosuri a reprezentat o prioritate a tratamentului de restaurare. Operațiunea a necesitat o atenție deosebită pentru a nu smulge fibrele originale odată cu îndepărtarea suportului textil sau a peliculei adezive, impunând utilizarea unor solvenți selectivi care să înmoaie adezivul fără a altera structura fragilă a diplomei de la 1887.

Concluzii privind procesul de restaurare și conservare a diplomei de artă obstetrică

Intervenția de restaurare asupra diplomei din anul 1887 a reprezentat un demers critic de recuperare a unui document cu valoare istorică și documentară semnificativă. Analiza preliminară a evidențiat faptul că obiectul se afla într-o stare de degradare avansată, fiind supus unui proces accelerat de deteriorare cauzat, în principal, de utilizarea unor materiale de reparație improprii (benzi adezive și suport textil neconform).

Prin aplicarea metodologiei de restaurare – de la curățarea chimică selectivă până la consolidarea structurală cu CMC și hârtie japoneză – s-au atins următoarele obiective fundamentale:

Stabilizarea suportului papiraceu: S-a stopat procesul de friabilitate și s-a redat flexibilitatea fibrelor de celuloză prin reîncliere și controlul acidității.

Recuperarea aspectului estetic și a lizibilității:

Eliminarea petelor de foxing și a depunerilor de murdărie aderentă a permis redarea clarității textului și a elementelor grafice originale.

Neutralizarea factorilor de degradare activă:

Îndepărtarea adezivilor sintetici și a pânzei de pe verso a eliminat tensiunile mecanice și sursele de aciditate care amenințau integritatea fizică a documentului pe termen lung.

În final, succesul acestei restaurări depinde direct de respectarea normelor de conservare preventivă în cadrul Bibliotecii Județene *Panait Istrati*. Menținerea unui microclimat stabil și monitorizarea constantă a parametrilor de depozitare sunt imperative pentru a preveni reinițierea proceselor de degradare chimică. Această lucrare demonstrează că, prin utilizarea unor tehnici reversibile și a unor materiale compatibile, patrimoniul scris poate fi protejat și transmis generațiilor viitoare într-o stare optimă de conservare.

Bibliografie Selectivă

Almășan, Carmen, *Restaurarea documentelor pe suport de hârtie*, Editura Accent, Cluj-Napoca, 2005. (Sursă esențială pentru studiul patologiei hârtiei și a fenomenului de foxing).

Baciu, Elena, *Conservarea și restaurarea patrimoniului bibliografic*, Editura Universității *Lucian Blaga*, Sibiu, 2010. (Manual de referință

pentru impactul adezivilor sintetici și degradarea chimică a documentelor).

Dogan, Lucian, *Documentația tehnico-științifică privind restaurarea documentelor și cărții vechi*, în *Revista Română de Restaurare și Conservare a Cărții*, nr. 8, Biblioteca Națională a României, București, 2015.

Oprea, Florea, *Manual de restaurare a cărții vechi și a documentelor grafice*, Biblioteca Națională a României, Centrul Național de Patologie și Restaurare a Documentelor, București, 2014. (Ghid practic pentru utilizarea carboximetilcelulozei și a hârtiei japoneze).

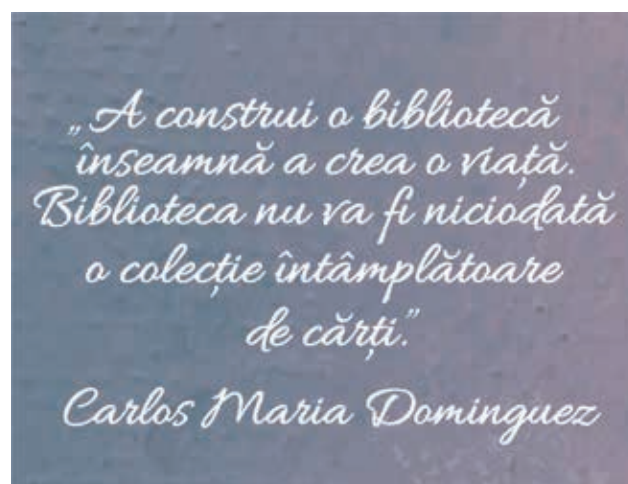
Popescu-Gogan, Petre, *Manualul restauratorului de carte și documente*, Biblioteca Națională a României, București, 1998. (Lucrare clasică privind metodele tradiționale de reîntregire a suportului papiraceu).

SR EN 15898:2019, *Conservarea patrimoniului cultural. Principii generale și terminologie*, Asociația de Standardizare din România (ASRO), București, 2019.

SR EN 16117-1:2011, *Conservarea patrimoniului cultural. Specificații pentru gestionarea mediului*. Partea 1: Ghid de bune practici pentru controlul microclimatului, ASRO, București, 2011.

Watkins, S., *The Practical Use of Carboxymethyl Cellulose in Paper Conservation*, în *The Paper Conservator*, Vol. 26, Taylor & Francis Group, 2002. (Sursă internațională pentru justificarea utilizării polimerilor de celuloză în restaurare).

Drd. Mara Lorina MARIN-IONAȘCU,
restaurator

OAMENI, LOCURI, FAPTE - BRAISTORIA

Cel care a menținut aprinsă făclia cunoașterii la Brăila: Atanasie Popescu

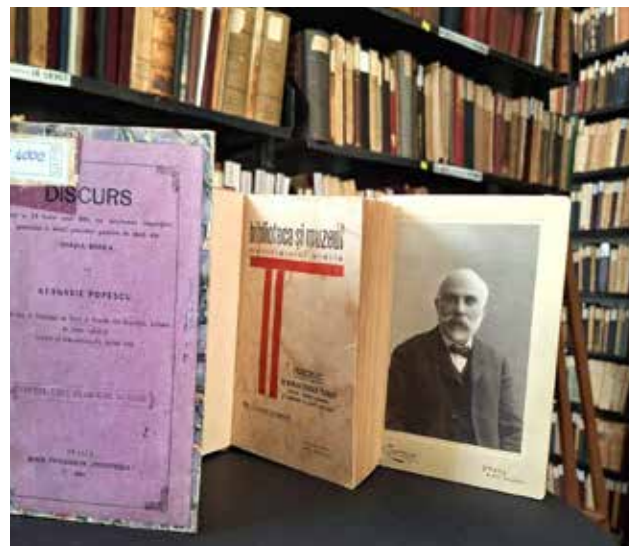
Biblioteca din Brăila (actuala Biblioteca Județeană *Panait Istrati*) a luat ființă în 1881 datorită ambiției și eforturilor depuse de unul dintre cei mai importanți oameni de cultură ai orașului. Este vorba despre profesorul Atanasie Popescu, care la vremea respectivă a înțeles importanța edificării unei biblioteci pentru evoluția societății brăilene, precum și necesitatea educării tinerilor. Potrivit lui Toader Buculei și Octavian Procopie în cartea *Biblioteca Județeană «Panait Istrati» Brăila 1881 – 1981*, Brăila, 1982 și în *Brăileni de seamă în spiritualitatea românească* semnată tot de Buculei și apărută la editura Proilavia, Brăila, 2012, Atanasie Popescu s-a născut la 10 noiembrie 1848 în comuna Lipia, județul Buzău. Cursurile primare le-a urmat în comuna natală, iar pe cele secundare în Buzău și București, pe care le-a absolvit în 1870. Ulterior, între anii 1870-1874, a frecventat cursurile Facultății de Litere și Filosofie din București, unde și-a obținut licența în limba și literatura latină și istoria criticii universale. Mai târziu, pe vremea când era student, acesta a fost copist și *țitor de registre la Arhiva diviziunii școalelor din Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice*, în perioada 18 septembrie 1870 – 15 octombrie 1874, pentru a se putea întreține pe durata frecventării cursurilor. După ce și-a obținut licența, A. Popescu a avut un prim contact cu orașul de la Dunăre, după ce a fost numit ca profesor de limba română și limba latină la gimnaziul comunal din Brăila, la data de 15 octombrie 1874. Unitate de învățământ care a devenit mai târziu Gimnaziul real și Liceul real *Nicolae Bălcescu* (actualul Colegiu Național *Nicolae Bălcescu* Brăila), loc unde Atanasie Popescu a predat până la pensionarea sa, la 10 octombrie 1908.

În toți cei peste 50 de ani cât a slujit școala și cultura brăileană, Atanasie Popescu a

desfășurat o activitate multilaterală, deosebit de rodnică. A fost unul dintre cei mai străluciți directori și profesori ai liceului «N. Bălcescu» din Brăila. În timpul direcțiunii sale, însumând aproape 30 de ani (de la 1 septembrie 1878 până la 1 aprilie 1890 a funcționat ca director în mod gratuit), liceul brăilean a cunoscut trepte de înflorire și afirmare, care îl așeza în rândul școlilor cu o faimă rar întâlnită în țară, preciza Buculei în cartea *Biblioteca Județeană «Panait Istrati» Brăila 1881 – 1981*.

Despre Atanasie Popescu s-a spus că a contribuit la formarea mentalității multor personalități ale vremii sale: profesori universitari, poeți, artiști, publiciști, oameni politici și nenumărați absolvenți ai liceului brăilean. Este de asemenea, respectat în mediul cultural pentru faptul că a reușit să facă un curs extrem de important și laborios, intitulat *Gramatica română*, foarte atractiv pentru absolvenții liceului real de la vremea respectivă.

Atanasie Popescu a fost un dascăl patriot, însușirea lui de căpetenie fiind dragostea de țară și încrederea nețărmurită în viitorul neamului

românesc, după cum mai spunea Toader Buculei în lucrarea amintită mai sus, alături informația potrivit căreia profesorul a fondat și a condus o serie de societăți cultural-patriotice: *Liga culturală* (președintele secției Brăila din 1912 până la sfârșitul vieții), societatea *Carpați* (secția Brăila), *Ateneul Brăilei* și *Ateneul Român din Brăila*, *Societatea pentru ajutorul școlărilor săraci* și *Societatea de gimnastică și sport*.

Inițiator, membru fondator și organizator al Bibliotecii din Brăila

Fără îndoială, printre cele mai importante realizări ale lui Atanasie Popescu se numără înființarea Bibliotecii din Brăila. Profesorul a fost inițiator, membru fondator, dar și organizator al acestei instituții ce a luat ființă în 1881. De asemenea, de-a lungul anilor, A. Popescu a deținut calitatea de bibliotecar, secretar și vicepreședinte în comitetul administrativ al prestigioasei instituții de cultură brăilene.

Despre eforturile realizate pentru înființarea bibliotecii a vorbit chiar A. Popescu cu diferite ocazii. Spre exemplu, în discursul ținut la 29 iunie 1881, cu ocazia premierii elevilor școlilor publice de băieți din orașul Brăila, publicat de Noua Tipografie *Progresul*, Brăila, în anul respectiv. Acesta a explicat importanța realizării unei biblioteci și a unui muzeu, indicând un grup de cinci persoane implicate în astfel de demersuri concrete: *D-l D-r C.C. Hepites (președinte); D-l St. Hepites dr. în științe; D-l Chr. I. Suliotis, dr. în litere, filosofie și drept; D-l Ieronim Gold, avocat și D-l Z. C. Zamfirescu, fost profesor și actual mare comerciant*. Iată, deci, ce spunea A. Popescu la momentul respectiv despre necesitatea înființării bibliotecii: (...) *un comitet compus din cinci persoane a primit nobila dar greaua sarcină, de a aduna cărți, obiecte și bani, în scopul de a se funda în Brăila o bibliotecă și un muzeu public de lucruri științifice, cari să servească în particular Gimnaziului și tuturor școalelor publice locale, cum și oricărui cetățean doritor de lumina științei. Întreprinderea comitetului a dat rezultatele cele mai neașteptate într'un timp destul de scurt. Zelul neobosit al Onor. Persoane ce compun zisul comitet, este mai presus de orice mulțumire ce ar putea să le aducă școala prin*

modesta mea voce. Sper că înaltele autorități locale vor sprijini această operă de binefacere publică, menită a începe și aicea o mișcare științifică și literară, pe care nestabilitatea lucrurilor în instrucțiunea secundară locală a întârziat-o până acum; sper, zic, acest sprijin cu atâta mai mult, cu cât înaltele autorități așteaptă, cu drept cuvânt, să vadă instrucțiunea înflorind în oraș și județ; dar învățătorii de toate gradele au necesitate de o bibliotecă publică și de un muzeu de științe, pentru ca să poată fi în curent cu luminele secolului actual.

De asemenea, în *Cuvânt înainte* pentru lucrarea *Biblioteca și Muzeul Municipiului Brăila*, ediția a II-a, apărută la *Tiparul Institut de Arte Grafice*, Brăila, în 1935, A. Popescu a explicat mai pe îndelete cum i-a venit ideea de a înființa biblioteca și cât de complicat a fost procesul.

Acum aproape 55 de ani fiind director al gimnaziului comunal din Brăila și al celui real al Statului de atunci înființat (actualul Colegiu Național «Nicolae Bălcescu»), am luat inițiativa și, cu ajutorul-efectiv la început – al unui comitet de 5 persoane particulare, ales de profesorii de atunci, apoi prin stăruință și muncă personală în timp de aproape 30 de ani cât am fost director, am făcut să se înjgebeze în acest Municipiu biblioteca publică ce o posedă azi. Această bibliotecă este croită și organizată pe un sistem enciclopedic, având adică să cuprindă cărți vechi și noi de toate genurile literare și științifice, manuscrise, documente, etc. și fiind destinată pentru tot felul de muncitori intelectuali și în genere pentru popor. Biblioteca și un început de Muzeu fură așezate într'o cameră, destinată drept locuință directorului, în localul suszisiului gimnaziu de pe str. Rubinelor, unde a și luat ființă către sfârșitul anului 1880 și unde a funcționat până la 1886, când am mutat-o în localul cel nou de Liceu depe Bulevardul Cuza. (...) La înjghebară acestei biblioteci s'a depus o muncă fără reclamă, deaceea nebăgată în seamă, înceată, dar progresivă, la început plăcută, pentru că eră spontană și benevolă, maipeurmă sufletește chinuitoare, din pricina multor piedici și greutăți, ca la orice instituțiune culturală în formațiune, nepatronată de nescarevă persoane mari sau de vre-o autoritate, și concepută într'o vreme când mai nimenea aicea nupricepea interesul unor astfel de lucruri, preciza autorul.

Biblioteca Județeană Panait Istrati Brăila deține mai multe cărți publicate de A. Popescu

Tot Toader Buculei menționa în 1982 că Atanasie Popescu *a luat parte activă la mișcarea națională ce s-a desfășurat la sfârșitul secolului trecut și la începutul secolului nostru, pentru realizarea idealului național, fiind «prezidentul consacrat al tuturor adunărilor naționale din Brăila, în care au vorbit oamenii de talia lui Barbu Delavrancea, Părintele Lucaciu, Nicolae Filipescu și alții.*

De asemenea, sublinia că profesorul a publicat numeroase articole în presa brăileană, în mod special în ziarul *Dunărea de Jos* și o serie de lucrări cu caracter didactic și de istorie locală ca: *Discurs* (Brăila, 1881); *Grădinele de copii* (Brăila, 1886); *Exerciții ortografice lucrate conform principiilor stabilite de Academia Română în sesiunile ei din 1880 și 1881* (edițiile 1888 și 1894); *Anuarul liceului «N. Bălcescu» pe anul 1899-1900* (Brăila, 1900); *25 de ani din viața Societății pentru ajutorul școlărilor săraci din Brăila* (Brăila, 1912); *Biblioteca și Muzeul municipiului Brăila*, ediția a II-a, Brăila, 1935; *50 de ani din viața Societății pentru ajutorul școlărilor săraci din Brăila* (Brăila, 1936); *Liceul «N. Bălcescu» din Brăila* (monografie, ediția a II-a, Brăila, 1937); *Gramatica limbii latine* (lucrare în manuscris, care se află în biblioteca Liceului Nicolae Bălcescu din Brăila, după cum mai nota Buculei).

Acesta a făcut parte mult timp din Consiliul General al Instrucțiunii, secția învățământului secundar și a primit înalte distincții onorifice precum: *Răsplata muncii cl. I*, ordinul *Coroana României* în grad de ofițer și *Steaua României* în grad de cavaler.

Acesta a încetat din viață în data de 20 iulie 1938, la Brăila, având aproape 90 de ani.

Secția Colecții Speciale a Bibliotecii Județene Panait Istrati Brăila deține o serie de documente

despre A. Popescu precum și câteva dintre cărțile semnate de acesta. Concret: *Discurs ținut la 29 iunie anul 1881, cu ocaziunea împărțirii premiilor la elevii școlărilor publice de băeți din orașul Brăila*, Brăila, Noua tipografie Progresul, 1881; *Anuarul gimnasiului real din Brăila pe anul școlar 1886-1887 / Întocmit de Atanasie Popescu, directorul acestui gimnasiu*, Brăila, Întia Tipo-Lithografie P. M. Pestemalgioglu, 1887; *Catalogul alfabetic al cărților [din] Biblioteca publică de la Liceul real din Brăila / [Întocmit de] Bibliotecar At. Popescu : Literele A-B*, Brăila, [s.n.], 1892; *Noțiuni de istoria limbei și literaturii române: lecțiunile făcute dupe programa analitică oficială cu clasa VIII-a a Liceului real, în anul școlar 1893-94*, Brăila, Editura ciclostilică Ceapâru, 1894; *Exerciții ortografice pentru uzul claselor secundare*, Brăila, Tipografia Universală-Constantin P. Nicolau, 1894; o scrisoare adresată lui Atanasie Popescu, directorul Bibliotecii Publice din Brăila, Director Atanasie Popescu, București, 1896; o fotografie alb-negru (portret) Atanasie Popescu, Brăila, Atelier photo-artistic Eugen Künstler, 1908; *25 de ani din viața Societății pentru «Ajutorul școlărilor săraci din Brăila» 1887-1912*, Brăila, Dunărea, 1912; *Biblioteca și Muzeul municipiului Brăila*, Brăila, Tiparul, 1935; și *Liceul «N. Bălcescu» din Brăila și Școlile a căror continuitate este*, monografie, 1863-1908, Brăila, Tipografia Românească, 1937.

Bibliografie:

Atanasie Popescu, *Discurs ținut la 29 iunie anul 1881, cu ocaziunea împărțirii premiilor la elevii școlărilor publice de băeți din orașul Brăila*, Brăila, Noua tipografie Progresul, 1881, p. 21-22;

Atanasie Popescu, *Biblioteca și Muzeul Municipiului Brăila, Istoric de Profesor Atanasie Popescu, inițiator, membru intemeetor și organizator al acestei instituțiuni*, Ediția II, corectată și completată, Tiparul Institut de Arte Grafice, Brăila, 1935, p. 3-5;

Toader Buculei, Octavian Procopie, *Biblioteca Județeană «Panait Istrati» Brăila 1881 – 1981*, Brăila, 1982, p. 102-104;

Toader Buculei, *Brăileni de seamă în spiritualitatea românească*, Editura Proilavia, Brăila, 2012, p. 307.

Alexandru NECULA,
bibliograf

Aurora Simionescu: *Suntem făcuți din praf de stele toți și e minunat să vezi cum am evoluat*

Să stai cu capul în nori și cu ochii în stele este, de cele mai multe ori, o expresie asociată visătorilor și artiștilor. În cazul Aurorei Simionescu, această imagine devine însă o realitate concretă, în care pasiunea pentru frumos se împletește cu rigoarea științei. Astrofiziciană de renume internațional, aceasta nu studiază doar universul, ci îl surprinde și în imagini spectaculoase, fiind pasionată de fotografia artistică a cerului.

Născută în 1983, la Brăila, Aurora Simionescu și-a început parcursul educațional la Colegiul Național *Gheorghe Munteanu Murgoci*. Încă din liceu s-a remarcat prin rezultate excelente, iar în clasa a XI-a a fost selectată, dintre aproximativ 11.000 de elevi, pentru o bursă de studii la *Deerfield Academy* din Massachusetts, SUA.

Interesul pentru cercetarea spațiului a început în momentul în care a citit cartea *Astronomy: The Structure of the Universe* de William J. Kaufmann, pe când era încă adolescentă. *Încerc să împing limitele cunoașterii mele, câte puțin în fiecare*

zi. Asta e provocarea mea. Fără încurajarea, susținerea și entuziasmul profesorilor mei aș fi ales, probabil, o altă carieră. A fost una dintre experiențele cele mai importante din viața mea, a declarat de nenumărate ori Aurora Simionescu în interviurile sale.

Experiența americană i-a consolidat dorința de performanță, motiv pentru care drumul său academic a continuat în Germania, la *Jacobs University* din Bremen, unde a studiat geștiințe și astrofizică, absolvind cu calificativul *magna cum laude*. Ulterior, și-a susținut doctoratul la Institutul *Max Planck* pentru Fizică Extraterestră, implicându-se în cercetări de anvergură privind structura universului. Sub coordonarea profesorului Norbert Werner, a contribuit la studii importante despre materia *lipsă* din univers, rezultatele fiind citate în publicații prestigioase precum *Der Spiegel*, *USA Today* sau *Astronomy Now*.

Carierea sa a căpătat rapid o dimensiune internațională. Aurora Simionescu a lucrat în

cadrul unor instituții de top, precum NASA, unde a obținut o bursă postdoctorală în cadrul programului *Einstein Fellowship*, și a desfășurat cercetări la Universitatea *Stanford*. De asemenea, a făcut parte din echipa care a observat pentru prima dată filamentele uriașe de gaz ce leagă galaxiile, o descoperire esențială pentru înțelegerea structurii cosmosului.

Un moment de referință în cariera sa a fost atins la vârsta de 33 de ani, când a fost numită profesor asociat la Agenția Spațială Japoneză (JAXA), devenind primul cetățean străin care ocupă o astfel de funcție în agenția niponă. Aici, cercetătoarea a lucrat la proiecte ambițioase, inclusiv la construirea unui telescop orbital, contribuind la explorarea unor noi frontiere ale universului.

Parcursul său profesional se desfășoară între continente: timp de șase luni pe an cercetează cerul Statelor Unite, iar în următoarele șase luni pe cel al Japoniei. Recunoscută la nivel internațional, Aurora Simionescu a fost inclusă în topul celor 100 de lideri ai inovației din Europa Centrală și de Sud și a figurat în clasamentul *Forbes Under 30*. Dincolo de realizările științifice, ea rămâne un susținător activ al educației și al tinerilor pasionați de cercetare, implicându-se în proiecte menite să stimuleze curiozitatea și gândirea creativă.

Te-ai întrebat vreodată care este adresa noastră în Univers? Dacă am putea desena o hartă la cea mai mare scară cunoscută, imaginea ar fi deopotrivă fascinantă și greu de cuprins cu mintea. Trăim într-un sat cosmic sau într-o adevărată metropolă universală? Deși știm că Pământul se află undeva la periferia Căii Lactee, comparația cu alte galaxii și structuri din Univers ridică numeroase semne de întrebare. În această evoluție, fenomene precum materia întunecată sau găurile negre au jucat un rol esențial. Deși nu pot fi observate direct, ele influențează structura Universului și modul în care acesta s-a dezvoltat de-a lungul miliardelor de ani.

Astfel de întrebări nu sunt doar simple curiozități, ci reprezintă provocări majore pentru

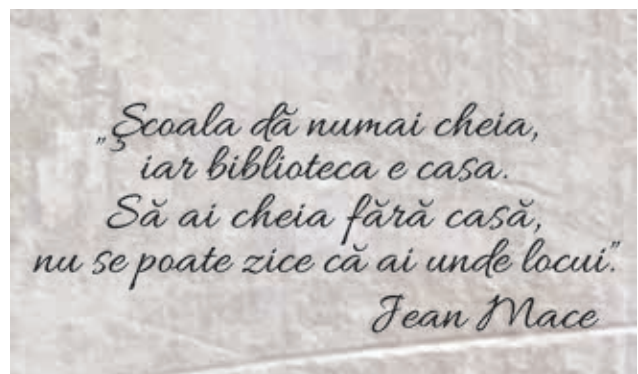
știință. Prin conferințele și cercetările sale, Aurora Simionescu contribuie la o mai bună înțelegere a Universului, explicând concepte complexe și aducând mai aproape de public răspunsuri la unele dintre cele mai profunde întrebări ale omenirii.

Cu privirea îndreptată spre stele și rădăcinile bine ancorate în România, Aurora Simionescu este dovada vie că visurile nu au granițe atunci când sunt susținute de muncă, pasiune și perseverență. Declară că este mândră de românii care lucrează în cercetare și în astrofizică, aceștia fiind foarte apreciați în străinătate. Performanțele lor confirmă faptul că școala românească, în special în zona științelor exacte, continuă să formeze oameni capabili să concureze la cel mai înalt nivel internațional.

Bibliografie:

- <https://www.romania-actualitati.ro/interviuri/>
- <https://roambasador.ro/2021/10/28/aurora-simionescu>
- <https://tvrinfo.ro/romanca-aurora-simionescu-scrie-istoria>
- <https://www.wall-street.ro/aurora-simionescu>

Laura CAPLEA,
bibliotecar

Farmacile la Brăila – de la apariție și până la naționalizare – Partea a II-a –

În perioada 1855-1875 s-a reglementat comercializarea medicamentelor și s-au pus bazele învățământului farmaceutic în Țara Românească, cu contribuția prof. dr. Carol Davila, născut Carlo Antonio Francesco d'Avila în Ducatul Parmei. S-au înființat și *Asociații profesionale ale farmaciștilor*, *Corpul farmaciștilor militari* și s-a tipărit, sub îndrumarea lui Carol Davila și a *Consiliului medical superior*, prima *Farmacopee Română*, scrisă de farmacistul brăilean Constantin C. Hepites, farmacopee aprobată de domnitorul Alexandru Ioan Cuza.

Farmacopeea Română a apărut în 1862 din nevoia reglementărilor clare asupra medicamentelor (preparare, prescriere, mod de utilizare) iar de la 1 ianuarie 1863 prin Decretul nr. 13 din 9 ianuarie 1863, a devenit *singurul Codice medicamentariu* al Principatelor Române. *Consiliul Medical Superior* care instituisese *Comitetul de elaborare a tratatului* a decis publicarea anuală a câte unui *apendice* cu toate noutățile în materie de substanțe și medicamente *dictate de progresul științei medicale și farmaceutice*.

Comitetul de elaborare, condus de medicul și farmacistul brăilean Constantin C. Hepites,

format din 12 medici și 6 farmaciști, a lucrat trei ani, între 1859 și 1862, pentru realizarea acestui tratat care să unifice practica farmaceutică.

Farmacopeea Română a apărut în trei părți, cu un total de 788 de pagini scrise bilingv în latină și română. Prima parte – *Materia Pharmaceutica* se referea la 301 monografii despre preparatele vegetale, anorganice, organice sau de origine animală. Partea a doua – *Preparata Pharmaceutica* trata ingredientele, preparatele și formele farmaceutice. Cea de-a treia parte – *Reagentia et tabulae variae* descria reactivii și diferitele tabele despre antidoturi, despre medicamentele ce trebuiau ținute separat ori închise sau despre medicamente sensibile la lumină.

Noua lucrare a schimbat fundamental farmacia acelor vremuri și a pus accent pe normele de preparare și control și pe modalitatea de procurare a medicamentelor.

Constantin C. Hepites a fost și printre primii profesori ai *Școlii Naționale de Medicină și Farmacie*, înființată de Carol Davila care a mai dispus și înființarea, în 1864, la Spitalul Colțea, a unei *Spiterii Centrale* care trebuia să aprovizioneze cu medicamente gata preparate toate celelalte spiterii de spital.

La Brăila, oferta farmaciștilor era (în conformitate cu normele elaborate de autorități) – 3 ani medicamente gratuit pentru *Spitalul civil* și alți 3 ani medicamente la preț redus cu 25 %, iar mai târziu, prin hotărârea *Consiliului Comunal* – rabat de 40 % pentru *Spitalul Comunal* și pentru săraci.

În anul 1891 a început să funcționeze și farmacia de la Spitalul orașenesc, condusă de farmacistul Ștefan Bărzănescu. În 1890 pe lângă farmaciștii cunoscuți – Anton Drumer, Eduard L. Fabini, Sophocle Rasty-Petzalis, N. Negrescu, George Kauffmes, îl găsim și pe Nicolae Jaja. Acesta, unul dintre primii farmaciști cu diplomă românească, va fi proprietarul farmaciei *Aurora Carpaților*, cu sediul pe strada Regală nr. 73, deschisă în toamna anului 1899 într-o clădire proaspăt renovată, cu dotări aduse exclusiv din Austria. Această farmacie a rămas familiei, pentru că în 1940 proprietar era menționat Nicolae N. Jaja. Tot pe Strada Regală la nr. 84 era *Farmacia Națională* a farmacistului F. Mayer, care din 1916 a devenit proprietatea lui Alexandru Malcoci.

Una dintre cele mai cunoscute și longevive farmacii s-a deschis în anul 1897, sub patronajul lui Ion Faltis, pe strada Galați nr. 47, sub denumirea de *Dr. Davila*, într-o clădire construită de Constantin Dumitrescu. Farmacistul Ion Faltis a cumpărat imobilul în 1915, cu subsol, prăvălie și locuință la etaj, schimbându-i apoi numele în *Farmacia Faltis*. Clădirea a fost naționalizată în 1949, dar farmacia a continuat să funcționeze sub conducerea fiului lui Ion Faltis, Dumitru Faltis, de profesie tot farmacist. Dumitru a murit în 1967 și *Farmacia nr. 29*, parte a lanțului de farmacii de stat, a intrat într-un lung proces de degradare. În 1984 însă, printr-o întâmplare a sorții, Ion Bobaru a fost numit farmacist-șef al acestei unități și a descoperit avuția lăsată de Ion și Dumitru Faltis. După revoluție, mai precis în 1992, Ion Bobaru a cumpărat clădirea și și-a făcut o misiune din a o salva. În 2010, după ani de lupte, aprobări și investiții ale noului proprietar, fosta clădire Faltis a renăscut din propria cenușă și a redevenit *bijuteria Brăilei*, un ansamblu arhitectural de referință pentru oraș, un exemplu de conservare a patrimoniului local și model de inspirație pentru alți investitori. Clădirea din Calea Galați nr. 29 a fost magistral renovată și a revenit la vechiul nume de *Farmacia Faltis*, aici păstrându-se o parte din inventarul farmaceutic, mobilierul și cărțile familiei Faltis. Farmacistul Ion Bobaru lucrează și astăzi pe aceeași masă și cu foarte multe ustensile și aparatură de pe vremea lui Ion Faltis și a preparat multe medicamente, unele după rețete vechi de sute de ani. Clădirea-muzeu care adăpostește farmacia este înregistrată ca monument istoric. În anul 2012, Ministerul Culturii a acordat Farmaciei Faltis o *Diplomă de onoare pentru succesul eforturilor de salvagardare a valorilor arhitecturale, bibliofile, tehnice și de mobilier tradițional*. Și tot în 2012, la Gala Farmaciștilor, Farmacia Faltis a primit *Premiul de onoare pentru farmacii independente*, acordat de Colegiul Farmaciștilor din România.

C. Ionescu Berechet a fost un bun prieten al farmacistului Ion Faltis. De altfel, la aniversarea

a 50 de ani de activitate a farmacistului Ion Faltis, în anul 1925, toți farmaciștii cunoscuți din România, peste 50 la număr, s-au întâlnit la *Farmacia Regală* de pe strada Regală nr. 4 condusă de Constantin Ionescu Berechet. Ion Faltis a fost ales președinte al *Colegiului Farmaceutic – filiala Brăila* și membru al *Societății Internaționale de Istoria Farmaciei*, în 1927.

Un paralelism interesant este prezentat de către Emilia Rasty Petzalis, în cartea *Sophocles Rasty-Petzalis – farmacist și om de cultură – povestea familiei* unde menționează că în anul când a venit farmacistul Petzalis în Brăila, se naștea la Bran Ion Faltis, dintr-o familie cu rădăcini de origine cehă. În anul când Sophocles Rasty-Petzalis trecea în neființă, în 1894, farmacistul Ion Faltis deschidea a cincea farmacie în Brăila botezată *Farmacia Dr. Davila*. Amândoi farmaciștii (Petzalis și Faltis) au fost mari iubitori de muzică. Petzalis a iubit pianul, Faltis - vioara. Ambii organizau frecvent seri muzical-literare în casele lor. Farmacistul Petzalis a fost membru fondator și președinte al Societății Filarmonice Lyra în 1883. Dar și farmacistul Ion Faltis, în anii 1920, a fost președinte de onoare al Societății Filarmonice Lyra. În carte, imobilul în care a funcționat *Farmacia Regală* a lui Rasty-Petzalis avea la parter farmacie, iar la etaj, după ce se urcau 23 de trepte, spațiul de locuit al familiei. Tot așa se prezenta și imobilul care adăpostea *Farmacia Faltis*: din farmacie se urcau 23 de trepte și se ajungea la etaj unde a locuit familia Faltis, tatăl și apoi fiul, care a devenit tot farmacist.

La începutul secolului XX, politica medicamentului a devenit mai coerentă și eficientă. La 1901, dr. Ion Cantacuzino s-a întors în țară, de la Institutul Pasteur din Paris, ca profesor la Facultatea de Medicină din București și a pus bazele unui *Laborator de medicină experimentală*, unde prepara seruri terapeutice și vaccinuri. În 1921 acest laborator s-a transformat în actualul Institut Cantacuzino.

În Brăila, după 1905 s-au mai deschis farmaciile: *Sf. Spiridon* pe strada N. Filipescu (Calea Călărașilor) – proprietar Ion Damian

și *Farmacia Nouă* de pe str. Victoriei nr. 1 – proprietar Mihail Șchiopul.

În 1908 s-a înființat *Depozitul central de medicamente* (care avea în teritoriu *Depozite intermediare* subordonate, inclusiv la Brăila) și *Laboratorul central de preparate galenice*. În 1910, profesorul Ion Cantacuzino a fost numit șeful *Direcției Sanitare* (atunci nu exista încă Ministerul Sănătății) din Ministerul Afacerilor Interne, care era condus de doctorul Argetoianu, și el venit de la Facultatea de Medicină de la Paris.

La începutul războiului, în anul 1916, la Brăila existau farmaciile: *Aurora Carpaților* – pe Strada Regală nr. 73 a lui Nicolae Jaja, *Sf. Spiridon* – pe strada N. Filipescu (Calea Călărașilor) a lui Ion Damian, *La Salvatoru* – pe strada Regală nr. 55 a lui N. Bârzănescu, *Farmacia Nouă* – pe strada Victoriei nr. 1 a lui M. Șchiopul, *Dr. Davila* – pe strada Galați nr. 35 a lui Ion Faltis, *Farmacia Națională* – pe strada Regală nr. 66 a lui Alexandru Malcoci, *Minerva* – pe strada Regală nr. 26 a lui M. Pantely, *Aquila Română* – pe strada Galați nr. 3 a lui N. Lăzărescu și *Farmacia Curții Regale* – pe strada Regală nr. 4 a lui P. Clekner. Toate aceste farmacii erau moderne, cu instrumentarul și mobilierul aduse din Austria sau Germania.

După război au apărut o multitudine de farmacii în Brăila, cum ar fi *Farmacia nr. 10 – Hygiea* pe strada N. Filipescu (Calea Călărașilor) nr. 6 cu proprietar D. Isacu, *Farmacia Poporului* a lui P. Constantinescu, *Farmacia Speranța* a lui N. Basânceanu pe str. Galați nr. 83, *Farmacia Victoria*, aparținând Gabrielei Focșa, pe str. Victoriei nr. 9, *Farmacia Sf. Gheorghe* pe str. Victoriei nr. 38 a lui T. Bălănescu, *Farmacia Dr. Bebe* pe str. Sf. Constantin nr. 10 avându-l ca proprietar pe S. Rosenstein, *Farmacia Centrală* din piața Sf. Arhangheli nr. 10 a farmacistului P. Clekner, care avea și *Farmacia Curții Regale* de pe strada Regală nr. 4, stradă pe care mai funcționa și farmacia lui Alexandru Simatu, care s-a mutat în 1926 pe str. N. Filipescu (Calea Călărașilor) colț cu str. Malului.

În 1922, teritoriul României Mari a fost împărțit în 11 regiuni sanitare, fiecare având organizare sanitară și câte un depozit de medicamente. De asemenea, fiecare spital avea obligatoriu propria farmacie. Tot profesorul Cantacuzino, ajuns ulterior ministru al Sănătății, a reorganizat serviciul sanitar și implicit pe cel farmaceutic. El a creat, după model francez, teritorializarea prin circumscripții sanitare urbane și rurale.

Din anul 1930 apar în Brăila și drogheriile *Steaua* – a lui Liviu Băncilă, pe Calea Galați nr. 60, *Speranța* – a lui Spiru Ionescu, pe strada N. Filipescu (Calea Călărașilor) nr. 185, *Mercur* – a lui Radu Păunescu, pe strada Regală nr. 20, *Iris* – a Eugeniei Makata Simatu, pe str. N. Filipescu nr. 46 și *Regala* – a lui George Teodorescu, pe strada Regală nr. 42. Acestea au fost contestate de farmaciștii licențiați, care le considerau un adevărat pericol, dar funcționarea lor a fost aprobată de conducerea urbei.

După Al Doilea Război Mondial viața orașului s-a schimbat, și nu în bine, iar venirea comuniștilor la putere a fost lovitura de grație.

Majoritatea farmaciilor au fost naționalizate în 1949, transformându-se într-un singur lanț de farmacii de stat, unele clădiri s-au degradat sau au fost demolate, proprietarii lor au fost năpăstuiți de regimul comunist și alungați din locuințele lor, care de cele mai multe ori erau la etajul clădirilor în care funcționau farmaciile, și timp de patruzeci de ani respectata *breaslă a spițerilor* a așteptat apariția unor vremuri mai bune.

Surse:

Revista Farmacia Română, anul I, nr.1, 1 ianuarie 1930;

Anuarul economic al Municipiului Brăila pe anul 1933;

Elena Ilie – *Din istoricul farmaciei la Brăila*; Farmacist Petre Serafimov și Doctor Mihai Cristescu – *Primele farmacii din orașul Brăila*;

Gabriela Vlăsceanu – *Personalități brăilene din domeniul farmaceutic*;

Emilia Rasty Petzalis – *Sophocles Rasty-Petzalis – farmacist și om de cultură – povestea familiei*;

Viviana Șerban – *Faltis, muzeul viu în care se prepară pilule după formule vechi și vise pentru noua generație de farmaciști*;

Maria-Gabriela Suliman – *Reperfarmaceutice de-a lungul istoriei*.

Leonard NECULAE,
redactor

BiblioTECHa

Helix Jr. – Locul I la concursul național de inovație tehnică & it *Da Vinci* 2026

Echipa Helix Jr. a Bibliotecii Județene Panait Istrati din Brăila a câștigat Locul I în finala Concursului Național de Inovație Tehnică & IT *Da Vinci* - ediția a XI-a 2026, categoria Gimnaziu, desfășurată la data de 18 aprilie 2026, la București.

Concursul Național de Inovație Tehnică & IT *Da Vinci* este un proiect devenit deja tradiție în susținerea excelenței și creativității în rândul elevilor din România și Republica Moldova. Organizat de Rotary Club București, concursul își propune să încurajeze spiritul inovator, gândirea aplicată și inițiativa antreprenorială în domenii esențiale pentru viitor: tehnologia și IT-ul.

Comisia de jurizare a reunit profesioniști cu experiență vastă în domenii diverse, oferind competiției un standard ridicat de evaluare. Președintele juriului a fost Dumitru-Dorin Prunariu, singurul cosmonaut român care a ajuns în spațiul cosmic și membru al Rotary Club București. Alături de acesta, juriul a inclus personalități precum:

- Alexandru Mironov - Director Onorific revista *Știință și tehnică*;
- Flavia Husar - Co-Founder & Chief Innovation Officer, Innovation Labs;
- Dorian Sărmășan - Președinte Rotary Club București;
- Roxana Gureanu - CEO Parapet Sparking Capital;
- Constantin Crăciun - CEO Zalmotek;
- Florin Micu - Managing Partner, AutoExpert Media.

Evaluarea proiectelor a avut la bază criteriile riguroase, precum originalitatea, aplicabilitatea practică, impactul, procesul de dezvoltare și măsurabilitatea beneficiilor.

Extrem de apreciat de juriul competiției, proiectul echipei Helix Jr. – *Sistemul de recuperare asistat cu detecția intenției utilizatorului* – a propus

un sistem care detectează intenția de mișcare a utilizatorului, transformă semnalul biomecanic în comandă robotică și oferă asistență activă în timpul recuperării. Pe scurt: un sistem care *înțelege mișcarea utilizatorului și îl ajută să o execute*.

Toate proiectele prezentate în finală au demonstrat nu doar creativitate, ci și o înțelegere matură a problemelor actuale și a modului în care tehnologia poate genera soluții concrete. Concursul *Da Vinci* nu este doar o competiție, ci un cadru în care ideile capătă formă, iar tinerii își pot valida potențialul într-un mediu competitiv și profesionist. De aceea este cu atât mai meritorie performanța celor de la Helix Jr.: Cărciumaru Elena, Călin Rareș Ionuț, Cândea Sofia, Alexandru Tudosoiu și a mentorului echipei, Alecu Ștefăniță.

Îi felicităm din toată inima, le transmitem că suntem foarte mândri de ei și le urăm succes în continuare!

fotografii: rotarybucuresti

Leonard NECULAE,
redactor

Cum transformă Inteligența Artificială modul în care funcționează bibliotecile moderne

În ultimele decenii, bibliotecile au trecut printr-un proces intens de digitalizare. Dacă în trecut acestea erau asociate în principal cu rafturi pline de cărți și cataloage pe fișe, astăzi bibliotecile moderne folosesc tehnologii avansate, inclusiv inteligența artificială (AI), pentru a îmbunătăți accesul la informație și pentru a oferi servicii inovatoare utilizatorilor.

Programele și sistemele bazate pe AI contribuie la automatizarea proceselor, la organizarea mai eficientă a colecțiilor și la dezvoltarea unor servicii personalizate pentru cititori. Prin aceste tehnologii, bibliotecile devin centre moderne de informare și cercetare, adaptate nevoilor societății digitale.

Una dintre cele mai importante tehnologii utilizate în bibliotecă este sistemul integrat de bibliotecă (ILS). Acesta este un software complex care gestionează toate activitățile bibliotecii: catalogarea documentelor, împrumutul cărților, gestionarea utilizatorilor și achiziția de noi materiale.

Un astfel de sistem este, de exemplu, Evergreen, un sistem open-source utilizat astăzi de aproximativ 1.800 de biblioteci din întreaga lume.

Aceste sisteme permit bibliotecilor să gestioneze colecții foarte mari de documente și să ofere acces rapid la informații prin cataloage online. În prezent, noile generații de sisteme ILS integrează algoritmi de inteligență artificială pentru: organizarea automată a colecțiilor, analizarea datelor despre utilizatori și optimizarea proceselor interne ale bibliotecii.

Un proces esențial în bibliotecă este catalogarea documentelor. În mod tradițional, bibliotecarii clasificau manual fiecare carte, articol sau document digital. Astăzi, inteligența artificială poate automatiza o mare parte din acest proces. Sistemele AI pot analiza conținutul unei cărți sau al unui document digital și pot genera automat cuvinte-cheie, descrieri și clasificări tematice. De exemplu, un proiect experimental dezvoltat pentru Biblioteca Națională a Estoniei a creat

un instrument AI capabil să realizeze indexarea tematică a unei cărți în aproximativ un minut, fiind de 10-15 ori mai rapid decât procesul manual. Avantajele acestui sistem sunt: economisirea timpului bibliotecarilor, reducerea erorilor umane și organizarea mai rapidă a colecțiilor digitale.

Bibliotecile moderne utilizează sisteme de căutare avansate numite *discovery systems*. Acestea funcționează similar cu motoarele de căutare de pe internet și permit utilizatorilor să găsească rapid resurse din catalogul bibliotecii sau din baze de date externe. Aceste sisteme folosesc tehnologii AI pentru interpretarea limbajului natural, identificarea intenției utilizatorului și afișarea rezultatelor relevante. Prin aceste tehnologii, cititorii pot căuta informații într-un mod mult mai simplu și intuitiv, similar cu utilizarea unui motor de căutare online.

Unul dintre cele mai vizibile exemple de utilizare a inteligenței artificiale în bibliotecă este reprezentat de chatboții și asistenții virtuali. Acești agenți software pot răspunde automat la întrebările utilizatorilor, pot oferi informații despre programul bibliotecii sau pot ajuta cititorii să găsească cărți și articole. Un exemplu interesant este sistemul AI numit Xiaotu, dezvoltat la Universitatea Tsinghua din China. Acest sistem permite utilizatorilor să interacționeze cu

biblioteca printr-un chatbot care oferă servicii de referință și informații în timp real.

Chatboții au mai multe avantaje, printre acestea fiind faptul că oferă asistență 24/7, reduc timpul de așteptare pentru utilizatori și preiau sarcinile repetitive ale bibliotecarilor.

Un alt domeniu în care AI se dovedește foarte util este recomandarea de cărți și resurse. Sistemele de recomandare analizează istoricul de lectură al utilizatorilor și sugerează automat cărți, articole sau alte resurse relevante. Aceste tehnologii funcționează similar cu sistemele de recomandare utilizate de platforme precum Netflix sau Amazon. Beneficiile includ descoperirea mai ușoară a cărților, creșterea interesului pentru lectură și personalizarea experienței utilizatorilor.

Bibliotecile din întreaga lume digitizează milioane de cărți, manuscrise și documente istorice.

Inteligența artificială implementată în biblioteci ajută la recunoașterea automată a textului (OCR), identificarea limbilor și alfabetelor și restaurarea documentelor deteriorate. De asemenea, AI poate converti documentele scanate în texte complet căutabile, ceea ce permite cercetătorilor să acceseze mult mai ușor informațiile. Aceste tehnologii sunt esențiale pentru conservarea patrimoniului cultural.

Bibliotecile folosesc din ce în ce mai mult analiza datelor și algoritmi de machine learning pentru a înțelege modul în care sunt utilizate colecțiile. Sistemele AI pot analiza frecvența împrumuturilor, preferințele cititorilor și tendințele de lectură, iar pe baza acestor date, bibliotecarii pot decide ce cărți să achiziționeze, ce colecții să extindă și, de asemenea, ce materiale nu mai sunt relevante. Această metodă este cunoscută sub numele de *predictive analytics* și ajută bibliotecile să își administreze mai eficient resursele.

Utilizarea inteligenței artificiale face parte dintr-un concept mai larg numit Library 2.0, care promovează bibliotecile interactive și orientate către utilizatori. În acest model, bibliotecile devin spații dinamice unde tehnologia și participarea comunității joacă un rol esențial. Bibliotecile inteligente pot include sisteme automate de împrumut, aplicații mobile pentru acces la colecții, platforme digitale de cercetare, asistenți virtuali și motoare de căutare inteligente.

Mai jos sunt prezentate 22 de exemple de biblioteci și proiecte internaționale care utilizează tehnologii AI:

1. Biblioteca Națională a Finlandei: utilizează AI pentru digitizarea și analiza colecțiilor istorice de ziare și documente.

2. Biblioteca Națională a Norvegiei: folosește algoritmi de machine learning pentru transcrierea automată a arhivelor audio și video.

3. Biblioteca Națională a Franței: proiecte de analiză semantică și recunoaștere a textului pentru manuscrise.

4. Biblioteca Națională a Olandei: sistem AI pentru clasificarea automată a colecțiilor digitale.

5. Biblioteca Națională a Estoniei: proiecte de catalogare automată cu AI.

6. Biblioteca Universității Cambridge: utilizează AI pentru analiza manuscriselor istorice.

7. Biblioteca Universității Oxford: proiecte de digitizare și analiză automată a colecțiilor medievale.

8. Biblioteca Universității Helsinki: sisteme de analiză a datelor pentru utilizarea colecțiilor.

9. Biblioteca Congresului SUA: folosește AI pentru recunoașterea textului și analiza imaginilor din colecțiile digitale.

10. Biblioteca Universității Stanford: proiecte AI pentru analiza textelor istorice și a manuscriselor.

11. Biblioteca Universității Harvard: algoritmi pentru recunoașterea manuscriselor istorice.

12. Biblioteca Universității Michigan: sisteme AI pentru căutarea avansată în colecțiile digitale.

13. Biblioteca Universității Illinois: proiecte de analiză a datelor privind utilizarea resurselor.

14. Biblioteca Universității Carnegie Mellon: proiectul Informedia Digital Library, care utilizează tehnici AI pentru analiza video și căutare multimedia.

15. Biblioteca Universității Carnegie Mellon Million Book Project: proiect major de digitizare a peste un milion de volume cu tehnologie OCR.

16. Biblioteca Universității North Carolina: utilizează tehnologii avansate precum sisteme robotizate pentru gestionarea colecțiilor și infrastructură digitală inovatoare.

17. Biblioteca Publică din New York: experimente cu algoritmi pentru analiza colecțiilor digitale.

18. Hangzhou Library (China): biblioteca este cunoscută pentru adoptarea timpurie a tehnologiilor AI în toate serviciile bibliotecii.

19. Biblioteca Universității Tsinghua: sistem AI pentru servicii de referință automate.

20. Biblioteca Națională a Chinei: utilizează AI pentru catalogarea colecțiilor digitale.

21. Biblioteca Universității Tokyo: proiecte de analiză automată a manuscriselor japoneze.

22. Biblioteca Asiatic Society (India): proiect AI pentru digitizarea și traducerea manuscriselor istorice.

Cele mai utilizate programe cu Inteligență Artificială sunt: WorldCat, care este cel mai mare catalog bibliografic digital din lume, cu miliarde de înregistrări bibliografice și Aplicația Libby, o platformă digitală utilizată de majoritatea bibliotecilor publice din America de Nord pentru împrumutul de e-bookuri și audiobookuri.

Putem adăuga și multitudinea de proiecte experimentale cu AI în bibliotecile universitare importante din Europa care includ proiecte pilot pentru chatboți și sisteme de recomandare.

Utilizarea inteligenței artificiale are un impact semnificativ asupra modului în care bibliotecile funcționează. Principalele beneficii sunt date de accesul mai rapid la informație, organizarea eficientă a colecțiilor, serviciile personalizate pentru utilizatori și conservarea patrimoniului cultural.

În același timp, cercetătorii subliniază că implementarea AI ridică și probleme etice,

precum transparența algoritmilor sau protecția datelor utilizatorilor.

Inteligența artificială transformă profund rolul bibliotecilor în societatea contemporană. De la digitizarea patrimoniului cultural până la dezvoltarea unor servicii inteligente pentru utilizatori, AI contribuie la modernizarea infrastructurii informaționale.

Dar integrarea inteligenței artificiale schimbă profund și rolul bibliotecilor. Acestea nu mai sunt doar spații de depozitare a cărților, ci devin centre moderne de informare și inovare. Principalele beneficii ale utilizării AI în biblioteci sunt accesul mai rapid la informație, serviciile personalizate pentru utilizatori, eficiența mai mare în gestionarea colecțiilor și conservarea patrimoniului cultural digital.

În viitor, integrarea AI în biblioteci va continua cu siguranță să se extindă, iar colaborarea dintre bibliotecari, cercetători și specialiști în tehnologie va juca un rol esențial în dezvoltarea noilor servicii informaționale.

În același timp, rolul bibliotecarilor rămâne esențial. Tehnologia nu înlocuiește expertiza umană, ci o completează, permițând specialiștilor să se concentreze mai mult pe activități de cercetare, educație și dezvoltare culturală.

Bibliografie:

1. Gasparini, Andrea; Kautonen, Heli. *Understanding Artificial Intelligence in Research Libraries*. LIBER Quarterly.
2. Jyoti; Kumar, Pankaj. *Reshaping the library landscape: Exploring the integration of artificial intelligence in libraries*. 2024.
3. Das, Rajesh Kumar; Islam, Mohammad Sharif Ul. *Application of Artificial Intelligence and Machine Learning in Libraries: A Systematic Review*.
4. Informedia Digital Library Project – Carnegie Mellon University.
5. Million Book Project – Carnegie Mellon University.

Leonard NECULAE,
redactor

PROIECTE ȘI CONCURSURI

Lecții despre viitor, dincolo de manuale, la *Cartea vie a profesiei*

Într-o societate aflată într-o continuă schimbare, în care alegerile profesionale devin tot mai dificile pentru tineri, proiectele educaționale dedicate orientării în carieră capătă o importanță esențială. Dincolo de informațiile teoretice oferite în școală, elevii au nevoie de exemple reale, de întâlniri autentice cu oameni care își trăiesc profesia cu pasiune și responsabilitate. Astfel de activități creează punți între generații, între educație și piața muncii, între visurile adolescenților și realitatea profesională. În acest context, proiectul *Cartea vie a profesiei*, organizat de Biblioteca Județeană Panait Istrati Brăila, a devenit, de-a lungul anilor, unul dintre cele mai apreciate evenimente dedicate liceenilor brăileni.

Ediția a VII-a, desfășurată pe 31 martie 2026 la Casa Tineretului, a confirmat încă o dată interesul major pe care tinerii îl manifestă pentru activitățile de orientare profesională. Cu aproximativ 1.200 de participanți, evenimentul a reunit elevi din 16 unități de învățământ din municipiul și județul Brăila, oferindu-le oportunitatea de a intra în dialog direct cu specialiști din domenii

diverse. Conceptul proiectului, inspirat de ideea *cărților vii*, a transformat profesioniștii invitați în adevărate surse de inspirație, fiecare dintre ei împărtășind experiențe, provocări și lecții acumulate în carieră.

Succesul ediției din acest an s-a datorat, în primul rând, caracterului interactiv al întâlnirilor. Elevii au avut libertatea de a adresa întrebări sincere despre traseul profesional, studiile necesare, dificultățile întâlnite în diferite domenii și responsabilitățile pe care le implică fiecare meserie. Într-o atmosferă deschisă și prietenoasă, adolescenții au descoperit că succesul profesional presupune perseverență, disciplină și multă pregătire, dar și curajul de a-și urma propriile pasiuni.

Diversitatea profesiilor prezentate a reprezentat unul dintre punctele forte ale proiectului. Domenii precum medicina, justiția, armata, antreprenoriatul, arhitectura, IT-ul, jurnalismul, marketingul sau ingineria au fost reprezentate prin profesioniști care au reușit să transforme experiențele personale în adevărate lecții de viață pentru cei prezenți. Participanții au avut astfel ocazia să înțeleagă mai bine realitatea pieței muncii și să descopere oportunități profesionale la care poate nu s-ar fi gândit până acum.

Invitații acestei ediții au fost: Lt. cdor. Topor Marina (ofițer Marină), Lt. Bugnaru Valentin (ofițer Marină), Cpt. Beliciu Mirela (ofițer MAPN - B.I.R), Cpt. Jerlăianu Florin (ofițer MAPN - B.I.R), Slt. Alboi Ioana (ofițer MAPN - Bg. 10 Genius), Sg. maj. Crețu Andreea (subofițer ISU Dunărea Brăila), Col. Stoian Ștefan (ofițer ISU Dunărea Brăila), Florentina Gruia (psiholog/ psihoterapeut), Teodora Adamache (specialist marketing digital), Zugravu Constanța Laura (inginer industria alimentară), Goanță Adrian Mihai (decan Facultatea de Inginerie Brăila), Drăgan Nicușor (inginer, inginerie mecanică), Dumitrache Petru (inginer, inginerie mecanică), Cristiana Anamaria Dediu (graphic designer), Dediu Florin (web designer, *e-ProDesign*), Neagu Teodora (medic veterinar), Milea Violeta (ofițer bancar - UniCredit Bank), Șerban Alexandra (ofițer bancar - UniCredit Bank), Constantinoiu Profira (farmacist), Andron Elena (actriță), Ivașcu Monica (actriță), Dumitrescu Lidia-Nicole (avocat), Vank Adrian Victor (judecător), Sărău Daniel Cristian (procuror), Dobra Laura (procuror), Necula Alexandru (jurnalist), Trifan Geta (asistent medical), Avram Oana Elisabeta (medic), Zilișteanu Nicoleta (specialist beauty), Negrău Gianina (economist - Universitatea *Constantin Brâncoveanu*), Niculcea Silviu (economist - Universitatea *Constantin Brâncoveanu*), Popa Rodica (psiholog), Țigău Carmen (arhitect), Nechifor Marta (organizator evenimente), Liviu Chifane (profesor/scriitor), Savu Florentina (antreprenor), Mario Alexandru Vlavianu (specialist IT/programator), Coada Marius (creator de conținut), Hristache Andreea (ofițer penitenciar), Voinea Bogdan (ofițer penitenciar), Pănescu Marina (ofițer jandarm), Horneț Daniel (ofițer jandarm), Ariton Cătălin (ofițer poliție), Dicieanu Alexandra Maria (agent de poliție) și Răducanu Valentin (agent de poliție), fiecare contribuind prin experiența și deschiderea sa la succesul acestei ediții.

Evenimentul a demonstrat încă o dată rolul important pe care biblioteca îl joacă în comunitate, depășind statutul tradițional de spațiu destinat lecturii și devenind un adevărat centru educațional și cultural. Prin astfel de inițiative, Biblioteca Județeană *Panait Istrati* Brăila reușește să creeze contexte relevante pentru dezvoltarea personală și profesională a tinerilor, oferindu-le repere reale într-o perioadă a vieții marcată de întrebări și alegeri importante.

De la an la an, *Cartea vie a profesiei* și-a consolidat statutul de proiect de referință în peisajul educațional brăilean. Numărul mare de participanți, implicarea profesioniștilor și interesul constant al elevilor demonstrează că nevoia unor astfel de întâlniri este mai actuală ca oricând. Acest proiect reprezintă o dovadă că dialogul direct, experiența împărtășită și puterea exemplului pot influența pozitiv generațiile tinere. Prin continuitate, seriozitate și impactul creat în comunitate, *Cartea vie a profesiei* confirmă faptul că educația modernă înseamnă nu doar acumulare de informații, ci și formarea unor oameni capabili să își construiască viitorul cu încredere și responsabilitate.

**Roxana NEAGU, Laura CAPLEA,
Leonard NECULAE,
coordonatori proiect**

Din bibliotecă spre scenele de teatru

AERIS la Festivalul Național Șotronul cu Arte 2026

Peste 400 de participanți au fost prezenți, în perioada 8-9 mai 2026, la cea de-a VI-a ediție a Festivalului Național Șotronul cu Arte, desfășurat la Centrul de Afaceri din Năvodari. Evenimentul a adus împreună spectacole de teatru, expoziții de carte, momente artistice tradiționale și ateliere creative dedicate copiilor și tinerilor, transformând orașul într-un veritabil spațiu al artei și al dialogului cultural.

Ediția din acest an a fost dedicată îndrăgitei actrițe Magda Catone, personalitate marcantă a teatrului românesc, iar festivalul a continuat tradiția de a promova tinerii artiști și pasiunea pentru arta scenică.

Programul festivalului a inclus 12 spectacole de teatru prezentate de trupe venite din Argeș, București, Cluj, Satu Mare, Sibiu, Călărași, Brăila și Ovidiu. Diversitatea repertoriului și stilurilor artistice a oferit publicului o experiență teatrală variată, demonstrând talentul și creativitatea tinerilor actori.

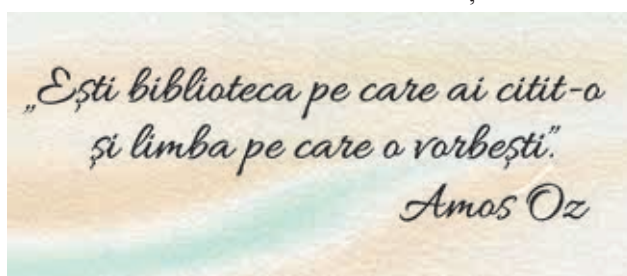
Printre participanți s-a numărat și Trupa de teatru *Aeris* a Bibliotecii Județene Panait Istrati Brăila, care a prezentat spectacolul *Balul plantelor*, în regia lui Dan Mecu, text Abdul Cair Latip. Reprezentația a adus pe scenă imaginația și expresivitatea tinerilor noștri actori Sarah Eva Lovin, Maria Cociașu, Irina

Perieanu, Andrei Gurău, Anisia Borcan, Sofia Catană, Sara Enache, Sara Buzoianu, Miruna Zevedei, George Negoită, Ianis Mărgărit, oferind publicului o interpretare plină de sensibilitate și energie artistică. Participarea *Aeris* a contribuit la atmosfera vibrantă a festivalului și a confirmat nivelul artistic al tinerilor interpreți. Evoluția trupei a fost răsplătită de juriul festivalului cu **Premiul pentru expresivitate**, o distincție care confirmă calitatea interpretării și sensibilitatea artistică a tinerilor actori.

Un moment special al festivalului a fost întâlnirea trupelor participante cu actrița și profesorul universitar Dana Enache, cadru didactic în cadrul Facultății de Arte din Constanța. Dialogul artistic s-a transformat într-o veritabilă lecție despre teatru, expresivitate și dedicare profesională.

Tinerii participanți au avut ocazia să descopere din experiența invitatei și să afle mai multe despre parcursul artistic și despre provocările meseriei de actor. Atmosfera a fost una caldă și interactivă,

întâlnirea devenind un moment de inspirație pentru cei care își doresc să urmeze o carieră în domeniul artistic.

Pe lângă spectacolele de teatru, participanții au avut ocazia să ia parte la o serie de ateliere interactive reunite sub conceptul *Best of Năvodari*, o celebrare a artei, creativității și diversității culturale din Dobrogea: ateliere de pictură colectivă și realizare de afișe, pictură pe ceramică, activități creative cu tematică marină, sesiuni de artă pe față, momente artistice susținute de ansamblurile minorităților din Dobrogea.

Evenimentul a inclus și o expoziție de carte, oferind publicului posibilitatea de a descoperi noi titluri și de a interacționa cu autori și volume dedicate literaturii contemporane.

Inițiativa festivalului aparține actorului și organizatorului cultural Abdul Cair Latip, cea de-a VI-a ediție demonstrând că teatrul rămâne un limbaj universal al emoției și al creativității, iar Năvodariul, orașul unde soarele sărută marea, devine, an de an, locul unde tinerii artiști își pot face auzită vocea și își pot împărtăși talentul.

Mulțumiri domnului actor Dan Mecu pentru voluntariat, dăruire și profesionalism, pentru implicarea și pasiunea cu care susține arta și comunitatea.

Un mulțumesc special părinților, al căror sprijin, încurajare și implicare fac posibilă dezvoltarea artistică a copiilor. Fără susținerea lor, multe dintre aceste visuri nu ar putea prinde viață pe scenă.

Felicitări, *Aeris*! Mult succes și la cât mai multe spectacole pline de aplauze!

Mulțumiri și domnului Marin Bostan, bunicul Evei Lovin, care a dedicat micilor actori poezia de mai jos, imediat după reprezentația trupei *Aeris*, pe care a compus-o inspirat de emoția momentului, de atmosfera scenei și de trăirile actorilor și ale publicului.

Teatrul

Pe scena veche, praful tace,
Cortina-n valuri se desface,
Actorii mici își intră-n rol
În piept s-aprinde foc domol.
Le cade lumina blând pe chip,
Zâmbetul dispare prins de timp,
Și-n fiecare replică rostită,
E altă stare, altă lume e zidită.
Teatrul nu e răs, plâns sau fum,
Sunt vieți ascunse-n într-un costum,
E vis, lumină și lacrimă-împletite,
În stări, emoții și patimi nesfârșite.
Când publicul respiră-ncet,
Actorii ard, dar în secret,
Iar între public, scenă și privire,
Se naște-o sinceră și tainică iubire.
Arde-n sală ultimul ecou,
În aer e miros de ceva nou:
E gând, e rană, e iubire și lumină –
Piesa s-a sfârșit, teatrul continuă.

(9.05.2025 – Festival Năvodari)

AERIS la Festivalul Național de Teatru Niște Țărani

Din liniștea dintre rafturile Bibliotecii Județene *Pana Itstrati* s-a ridicat, aproape pe nesimțite, un vânt nou. Așa s-a născut AERIS, nu doar o trupă de teatru, ci o respirație comună, construită din emoție, curaj, râs și lacrimi, sub îndrumarea actorului și regizorului Abdul Cair Latip.

Primii pași în lumina reflectoarelor au fost făcuți la Festivalul Național *Șotronul cu Arte*, unde au evoluat alături de actrița Magda Catone, prezentând spectacolul *Balul Plantelor*, sub regia actorului Dan Mecu. Atunci au descoperit că teatrul nu se joacă doar pe scenă, ci și în sufletele celor care privesc.

Mai apoi, au deschis o altă poartă... către sat, către rădăcini și către memoria care nu se pierde niciodată. Pe 23 mai 2026, la Festivalul Național de Teatru *Niște Țărani*, desfășurat în Văleni, județul Olt, trupa a prezentat spectacolul *Satul din copil*, în regia lui Abdul Cair Latip, ca pe o fotografie veche care, dintr-odată, începe să respire.

Pentru tinerii actori Eva Sarah Lovin, Miruna Zevedei și Geo Negoită, experiența scenei a însemnat mai mult decât un simplu spectacol. A fost emoție pură, lacrimi de bucurie și confirmarea faptului că pasiunea poate transforma orice vis în realitate.

Poate că cea mai mare bucurie nu este premiul în sine, ci momentul în care aplauzele încetează să mai fie doar sunet și vin din partea unor nume consacrate ale teatrului românesc cum ar fi Magda Catone sau Eugen Cristea. Devin recunoaștere. Devin îmbrățișare. Devin dovada că ai lăsat ceva viu în oameni.

Iar pentru trupa AERIS, începutul este unul promițător. Tinerii artiști au obținut **Premiul Special pentru Cel Mai Bun Scenariu**, o distincție care confirmă talentul, sensibilitatea și munca depusă.

Și poate că aceasta este doar prima filă dintr-o poveste care abia acum învață să zboare. Iar AERIS începe, încet și frumos, să lase urme.

Un mulțumesc special părinților, al căror sprijin, încurajare și implicare fac posibilă dezvoltarea artistică a copiilor. Fără susținerea lor, multe dintre aceste visuri nu ar putea prinde viață pe scenă.

Felicitări, AERIS! Mult succes și la cât mai multe spectacole pline de aplauze.

Alese mulțumiri domnului Marin Bostan, bunicul Evei Lovin, care, inspirat de reprezentația trupei AERIS și de emoția transmisă pe scenă, a dedicat micilor actori o nouă poezie.

Satul din copil

Trei copii, actori pe scenă,
Într-o casă cu pridvor,
Îmbrăcați în haine simple,
Ca țăranii din popor.
Geo, mingea-i bucurie,
Eva, mătură din greu,
Iar Miruna spune vesel:
— Bun venit în satul meu!
Este *Satul din copil*,
Satul cel de altădată,
Cu case mici și flori la geam,
Unde-am copilărit și noi odată.
Ei vorbesc despre ogoare,
Despre muncă și pământ,
Despre pâinea caldă scoasă
Din cuptorul plin de-avânt.
Au oftat, au spus cuvinte,
Cu emoții și dorințe,
Iar sala a privit uimită,
Pentru clipa dăruită.
Privitorul e atent, ascultă,
E liniște, e simfonie-n do major,
Căci astăzi, trei copii pe scenă,
S-au reîntors în satul lor.
Se aud felicitări, bătaie din palme,
Juriul zâmbește, aplaudă ușor,
Povestea lor în inimi le rămâne,
Un cântec plin de farmec și de dor.

(23.05.2026 – Festival Văleni, Olt)

Doinița Mihaela STANCIU,
bibliotecar

Școala de Vară: trei zile de învățare în Almada, Portugalia

În perioada 19-21 mai 2026, cinci reprezentanți ai României, trei bibliotecari și doi utilizatori de biblioteci, au participat la Școala de Vară organizată în cadrul proiectului *NEDLib: Competențe digitale și alfabetizare informațională pentru bibliotecari*. Gazda evenimentului a fost Biblioteca Municipală din Almada, un oraș portughez aflat pe malul sudic al fluviului Tejo, chiar în fața Lisabonei.

Bibliotecari și specialiști din Bulgaria, Letonia, Portugalia, Grecia și România s-au reunit pentru a împărtăși idei și bune practici despre provocările cu care se confruntă bibliotecile în era digitală. Discuțiile s-au concentrat pe teme de actualitate: combaterea dezinformării, dezvoltarea competențelor digitale, alfabetizarea informațională și rolul bibliotecilor în formarea unor comunități informate și responsabile. Exemple prezentate de partenerii portughezi au oferit o perspectivă practică asupra modului în care bibliotecile pot răspunde fenomenelor precum știrile false sau discursul instigator la ură.

Dincolo de prezentări, participanții au fost implicați în numeroase activități interactive. Exercițiile de tip escape room, quizurile de autoevaluare și jocurile Kahoot au demonstrat că învățarea poate fi eficientă și atractivă în același timp. Multe dintre aceste metode pot fi adaptate cu ușurință pentru activitățile desfășurate în biblioteci. Un aspect apreciat de toți participanții a fost oportunitatea de a lucra în echipe organizate pe țări. Acest lucru a încurajat colaborarea în cadrul fiecărui grup național, dar și comparațiile constructive între diferitele sisteme de biblioteci.

La fel de valoroase au fost și momentele petrecute în afara sălilor de curs, încă din prima zi atmosfera fiind deschisă și prietenoasă. În pauzele de cafea și în discuțiile informale s-au legat prietenii, s-au schimbat contacte și s-au purtat conversații despre modul în care funcționează bibliotecile din fiecare țară participantă.

Experiența portugheză a inclus și o componentă culturală. Vizita la Casa da Cerca și la Grădina Botanică a oferit ocazia de a descoperi patrimoniul local al orașului Almada și de a admira priveliștile spectaculoase către Lisabona. Programul s-a încheiat cu o mică excursie la plaja Fonte da Telha și o plimbare prin Lisabona. Cele trei zile petrecute în Portugalia au fost mai mult decât un program de formare, au conectat în spațiul unei biblioteci oameni, idei și comunități din întreaga Europă.

Laura CAPLEA,
bibliotecar

EVENIMENTE

Premiile literare pentru anii 2024 și 2025 decernate de Biblioteca Județeană *Panait Istrati*

La Casa Memorială *Petre Ștefănescu Goangă* s-a desfășurat, la 15 ianuarie 2026, un amplu eveniment cultural dedicat Zilei Culturii Naționale, organizat de Centrul Cultural și de Agreement *Chira Chiralina* și Biblioteca Județeană *Panait Istrati* Brăila. Manifestarea a reunit scriitori, oameni de cultură și iubitori ai cărții într-un moment de celebrare a patrimoniului cultural local și național.

Evenimentul a conținut și o dublă semnificație importantă. Prima a fost marcarea a 145 de ani de la înființarea Bibliotecii Județene *Panait Istrati*. Biblioteca publică din Brăila, astăzi Biblioteca Județeană *Panait Istrati*, a fost înființată oficial la **23 august 1881** prin *Decretul Regal nr. 2134*, promulgat de regele Carol I al României, prin care se autoriza deschiderea și funcționarea în orașul Brăila a *bibliotecii publice și a muzeului științific*.

Al doilea moment semnificativ a fost decernarea Premiilor literare ale Bibliotecii Județene acordate celor mai bune apariții ale producției editoriale brăilene și ale autorilor brăileni pentru anii 2024 și 2025. Prin această inițiativă, instituția și-a reafirmat rolul de promotor al creației literare și al cercetării culturale, recompensând contribuțiile remarcabile ale autorilor care au îmbogățit peisajul editorial brăilean.

Premiile au fost înmânate de directorul Bibliotecii Județene *Panait Istrati*, Dragoș Adrian Neagu, inițiatorul acestora și președintele juriului.

Pentru anul editorial 2024, la secțiunea poezie a fost distinsă Ana Maria Zlăvog pentru volumul *Perseide: Poeme dunărene*, iar la proză premiul i-a revenit lui Mircea Cărbunaru pentru romanul *Leviathanul vinețiu*. Distincția pentru proză

destinată copiilor și tinerilor a fost acordată lui Cătălin Lungu pentru *Via Casablanca*, în timp ce la memorialistică a fost premiată Tudorița Tănase pentru volumul *Amintiri din viața mea*. La categoria eseistică, premiul a fost obținut de Vasile Datcu pentru *Mirabilis Dictu: LXXV*, iar la literatura umoristică de Mihai Frunză pentru *Jocul: Roman de amor cu umor*. Categoria monografii și lucrări cu caracter științific l-a avut câștigător pe Ioan Munteanu, autorul lucrării *Brăila acum 100 de ani: 1924*.

Pentru anul editorial 2025, premiul pentru poezie a fost acordat lui Alexandru Hanganu pentru volumul *Liriandre: Poezii*. La categoria proză au fost recompensate două apariții editoriale: *Antologia Cenaclului literar Alter Ego*, coordonată de Liviu Chifane, și romanul *Camping* de Lavinia Braniște. Premiul pentru literatura destinată copiilor și tinerilor a fost atribuit Angelei Burtea pentru *Iepurașul Țup*, iar la memorialistică a fost distinsă Angela Baci pentru volumul *De la Toulouse-Lautrec în port la Rotterdam: Interviuri cu Nora Iuga*.

Categoria literatură umoristică a adus o recunoaștere comună autorilor Mihai Frunză și Alexandru Hanganu pentru volumul *Del... finii umorului: umor în versuri și proză*, iar la secțiunea monografii și lucrări cu caracter științific premiul a revenit autorului Zamfir Bălan pentru *Însemnări de istorie literară*.

Prin premiile acordate și prin atmosfera de dialog cultural pe care a generat-o, manifestarea dedicată Zilei Culturii Naționale a evidențiat vitalitatea mediului literar brăilean și contribuția semnificativă a creatorilor locali la patrimoniul cultural contemporan.

Totodată, aniversarea celor 145 de ani de existență a Bibliotecii Județene *Panait Istrati* a oferit prilejul unei reflecții asupra rolului fundamental pe care instituția l-a avut de-a lungul timpului și îl are în continuare în promovarea lecturii și a valorilor culturale autentice.

Leonard NECULAE,
redactor

COLABORATORI

Muzica lumii între sunet și suflet

În anii '80, un om cu suflet mare, doamna profesoară Constanța Cristea, pasionată atât de munca desfășurată în cadrul instituției, cât și în mod deosebit de muzica simfonică, trimitea clienților fideli ai secției muzicale a bibliotecii cărți poștale cu invitații la audițiile organizate. Colaboratorii implicați în aceste activități erau tineri profesori de muzică din școlile municipiului.

Iată câteva titluri din acele vremuri: *Ludwig van Beethoven - Titanul simfoniei*, *Grupul celor cinci*, *Chopin - Poetul pianului*, *Richard Wagner sau Triumful legendei*.

Tineri și mai puțin tineri, pasionații de muzică simfonică aflau despre fapte și întâmplări de altădată din viața marilor compozitori ai lumii și mai cu seamă ascultau muzică de calitate. Profesorii își depăneau poveștile lor și auditorii călătoreau prin taina timpului, purtați de mirifica muzică a vremurilor de mult apuse.

Formula completă cuprindea un om de suflet (doamna Cristea), un profesor de muzică pasionat, un grup de împătimiți ai muzicii și un pick-up care aducea pe unde feeria orchestrei. Iată dar, fascinanta poveste a discurilor fermecate!

Anii au trecut și, la sugestia doamnei Irina Ene, inimos bibliotecar al Mediatecii, nobila inițiativă de altădată a renăscut în haină nouă cu sprijinul generos al domnului Dragoș Neagu, managerul instituției, precum și al domnului Claudiu Brăilenu, șeful Serviciului Relații cu Publicul al bibliotecii.

Nașul de botez al proiectului a fost profesorul Nicolae Băcanu, un nostalgic al activităților desfășurate altădată de către doamna Constanța Cristea. Inițial, *Muzica lumii între sunet și suflet* a fost conceput ca un proiect educațional la Colegiul Economic *Ion Ghica*, propunând la vremea aceea o colaborare benefică între principalele instituții de cultură ale Brăilei și profesorii și elevii Colegiului *Ion Ghica* și ai Liceului de Arte *Hariclea Darclée*. Proiectul s-a finalizat în anul 2015 cu multiple realizări pe plan cultural și educațional atât pentru cadrele didactice implicate, cât și pentru elevii participanți.

Anul școlar 2025-2026 a adus cu sine reeditarea Proiectului educațional - *Muzica lumii între sunet și suflet*, ca rod al cooperării benefice dintre Biblioteca Județeană *Panaït Istrati* și Liceul de Arte *Hariclea Darclée*. Meritul aparține doamnei profesor Ioana Luminița Vasile, inspector în cadrul I.S.J. Brăila. Activitățile se desfășoară lunar la sediul Bibliotecii Județene în cadrul Mediatecii. Pe lângă I.S.J. Brăila, Biblioteca Județeană *Panaït Istrati* și Liceul de Arte *Hariclea Darclée*, în cadrul proiectului participă Școala de Arte și Meserii *Vespasian Lungu* și Palatul Copiilor, ca instituții partenere. Activitățile sunt organizate de doamna inspector Ioana Luminița Vasile și coordonate și prezentate de profesorul

Nicolae Băcanu. Mediaticizarea spectacolelor se face cu sprijinul generos al domnului Claudiu Brăileanu din partea Bibliotecii Județene, aceasta cuprinzând și editarea afișelor și distribuirea lor. Scopul proiectului constă în educarea muzicală a tinerei generații, crearea condițiilor pentru popularizarea activităților de învățare a tinerilor interpreți, verificarea rezultatelor obținute de către profesorii de profil în munca educațională.

În sală, auditoriul este format pe de o parte din părinții tinerilor interpreți, iar pe de alta din oameni de toate vârstele pasionați de muzică și de dans clasic, popular și modern.

Pe durata anului școlar în curs, s-au desfășurat următoarele activități: Octombrie - *Școala muzicală germană*; Noiembrie - *Muzica italiană*; Decembrie - *Simfonia Colindelor*; Ianuarie - *Școala muzicală franceză*; Februarie - *Muzica nordului*; Martie - *Grecia ca stare de spirit*; Aprilie - *Muzica Rusiei*; Mai - *Școala muzicală iberică*; Iunie - *Școala muzicală românească*.

Spectacolele cuprind în program muzică vocală și instrumentală, audiții, dansuri executate de formațiile participante, recitări de versuri și sunt organizate lunar, având ca zi de desfășurare vinerea, ora începerii fiind 16:30. Locul de desfășurare este sediul Bibliotecii Județene *Panait Istrati*, Secția Mediatecă.

În urma efectuării unei statistici sumare referitoare la numărul participanților la manifestările desfășurate până acum în cadrul proiectului, s-a constatat prezența în sală a unui număr mediu de 50-60 de persoane de toate vârstele, la care se adaugă elevii și cadrele didactice implicate.

Maniera de lucru presupune evitarea utilizării tehnologiilor digitale de tip P.P., în scopul

consolidării comunicării interpersonale între public și protagoniști. Excepție fac audițiile muzicale ale unor momente muzicale de excepție, unde condițiile impun utilizarea unor videoclipuri realizate în scopul exemplificării. Dansul ca vibrație artistică are rolul său bine definit în cadrul spectacolelor, remarcându-se în acest sens contribuția esențială a doamnei profesor Carmen Dragomir de la Palatul Copiilor.

Merită să amintim și alte instituții care s-au implicat în activitățile desfășurate pe parcursul proiectului: Școala Gimnazială *Movila Miresii*, Școala Gimnazială *Dimitrie Cantemir* - prof. înv. primar Oana Nazăru, Școala *Lanurile* - înv. Silviu Daniel Ivan, Școala Gimnazială *A.S. Pușkin* - prof. Maria Milea, Colegiul Național *Ana Aslan* - prof. înv. primar Mariana Băcanu și Catherine Grosu, Ansamblul *Pandora* al Asociației filodelene *Elefteria* - instructori Constantin și Laura Haraga, Ansamblul *Greek Dance România* - instructor Mihaela Sofrone.

Implicate direct în realizarea proiectului educațional au fost următoarele cadre didactice de specialitate: Ioana Luminița Vasile, Raluca Ciucă, Gianina Ghionea, Costel Costandache, Iosif Cojocaru, Gianina Onodi, Alexandra Gurgu, Marieta Ion, Cristina Grigore, Emilia Gheorghe, Dana Iulia Fanache, Evelina și Ștefan Daniel Mehedinți, Mihaela Malinche, Silviu Daniel Ivan. Alți colaboratori notabili au fost profesorul Mihai Chirsanov, umorista Stela Șerbu Răducan și Marian Cristea - actor amator.

Eficiența Proiectului educațional *Muzica lumii între sunet și suflet* este pe deplin confirmată atât de numărul mare de spectatori prezenți la manifestări, cât și de prestigiul de care se bucură instituțiile implicate.

prof. Nicolae BĂCANU

Eroii neamului nostru

Când macii se scaldă-n lanuri, simțim în zări depărtate pe o sfântă cale pașii lor pierduți în adâncuri. Un ecou propagă gândul la mâine ce învie și îmbracă în noi vieți suflete ce vor decide să apere și să trăiască acolo unde ei au învins. Au plecat demni la strămoșii lor care au apărut în alte timpuri acest pământ sfânt. Rănile lor însângerate au devenit cele mai înălțătoare izvoare de aspirație la libertate.

Războaiele le-au decis destinul și au eternizat numele lor în piatra sacră a monumentelor din toate satele și orașele țării. Din Carpați până la Mare, de la Tisa până la Nistru, de la Dunăre spre Mare monumente-au răsărit din visul împlinit. În fiecare an, de *Ziua eroilor*, aducem o vie recunoștință, înaintașilor noștri, eroi știuți și neștiuți care au plecat de pe această lume luptând pentru apărarea țării. Ei au eliberat de supunere trecutul cu prețul vieții și au deschis o cale pentru un viitor mai bun. Trecutul, prezentul, dar și viitorul nu ne aparțin doar nouă, ci și lor.

Suntem datori în fața sacrificiului lor să nu-i uităm și să nu dezamăgim niciodată. Ei au știut ce avea să urmeze atunci dacă nu vor da înapoi, dacă vor lupta până la capăt, în tranșee, aproape sau departe de țară, pentru că acolo unde le era

neamul, le era și inima. Slujind țara, și-au urmat idealul.

Indiferent de câte au dăruit, golurile din inimile părinților, ale fraților și ale copiilor lor nu au putut fi umplute niciodată, dar, așa cum darurile făcute cu bună credință se întorc la donator, credem și noi că respectul, iubirea și recunoștința se vor întoarce la cei ce ne-au dăruit cu prețul vieții lor o țară liberă și un viitor mai bun.

Oameni din toate timpurile, toți cei atinși de faptele lor pline de iubire au scris pagini de istorie în memoria lor.

Regatul cerurilor a adunat mulți pământeni, dar cei plecați din luptă în timpul războiului iertați au fost de păcate, au format o nouă armată a celor dreți și numele lor va fi pomenit în veci pe acest pământ.

Alături de ei sunt și eroii satului Filipești din județul Brăila.

În semn de prețuire și de recunoștință, numele eroilor care s-au jertfit în cele două războaie mondiale au fost scrise pe monumentul ridicat în centrul satului Filipești din județul Brăila.

Oamenii satului sunt mândri și recunoscători pentru ridicarea edificiului care își etalează grația, mândria și puritatea într-un loc scaldat de istorie.

Noi nu ne uităm eroii care s-au sacrificat pentru țară pe vreme de pace sau de război. Din respect pentru eroi, s-au scris file de memorii emoționante ale unor timpuri care nu se vor uitate, deoarece eroii au scris cu sângele lor *libertate*.

Nici faptele eroilor din satul Filipești nu au fost uitate. Astăzi, numele eroilor satului din cele două războaie mondiale sunt scrise în marmura unei bucați de *colosseum* ce se deschide măreață pentru a dăinui respectuos ca o puternică temelie la baza căreia sunt ei, cei cărora le mulțumim din suflet!

Pentru că fiecare trecere prin fața monumentului mă înclină din respect, mă încarcă de emoție și de

inspirație, îndatorată simțindu-mă, le-am dedicat tuturor eroilor neamului acest articol și câteva poezii.

Cinstire

Pe câmpii sângerii zac trupuri
Care pleacă ușor dintre vii.
Tată, fiii te-așteaptă acasă să vii!
Moartea e-un joc trist de copii.

Dar cea întâlnită pe câmp de onoare
A trimis în dar o rază de soare.
Pe unde-au căzut ei oare?
Să le tămâiem locul cu lacrimi amare!

Cei ce n-au avut norocul priveghiului
Pe noi ne veghează,
Din cer se uită la cei ce îngenunchează
La monument pentru cei ce și-au jertfit a lor viață.

În mai, eroule, la monumentul tău să vii,
Să primești flori de la copii!
În mai, pe câmpii cu maci sângerii,
Se aud la noi râsete de copii;
Bunicule, nepoții te-așteaptă acasă să vii!

Nu l-a uitat niciodată

(pentru Maria Mitache și soțul ei erou)

Nevastă, azi vei primi în dar
Aceste decorații ce le-am plătit
Prin sunet de obuz, cu sângele meu cald
Ce-n glie mi s-a scurs.

Străpuns de gloanțe ieri,
Azi țara și-a croit un drum prin mine
Și trupul mi-i hotarul la care se oprește
Să dea seamă toți ce-or pătrunde mișelește.

Chiar dacă anii în urmă nu te vor lăsa
Și drumurile ți se vor rări, știu că tu
Târâș vei veni de Înălțare cu lumânări, colivă
și cu flori
La monument să înalți un bocet spre sufletul meu.

Statuia mea sculptată în sufletul tău de văduvă
Primește azi sfințirea în zi de Înălțare
Și-a ta conștiință s-ar zbate-n suferință
De n-ai veni la troiță până vei intra în neființă.

Iar când spre mine vei veni cu-adevărat,
Cărare ți se va face prin armata celor drepți
Primiți pe veci în regatul cerurilor.
Eu sunt aici tânăr, eroii nu îmbătrânesc.

Și tu vei întineri atunci, draga mea,
Pentru toate lacrimile pe care le-ai vărsat,
Pentru copiii pe care i-ai crescut singură,
Pentru tot ce-ai pățimit în lipsa mea.

Pe pieptul neînsuflețit lucesc decorații primite
Ce au ținut loc de cuvinte
De la cel care ar fi trebuit să o alinte.
Ce mândră merge să le înmâneze soțului ei în
morminte!

prof. Vasilica MITACHE

LUMEA CĂRȚILOR

Războiul și bibliotecile – între distrugere și salvarea memoriei culturale

Războaiele nu distrug doar orașe și vieți romenești, ele atacă și memoria culturală a societăților. Bibliotecile, locuri dedicate cunoașterii, educației și dialogului, devin adesea victime colaterale sau chiar ținte simbolice ale conflictelor. Distrugerea bibliotecilor nu înseamnă doar pierderea unor obiecte, ci ștergerea memoriei colective a umanității. De multe ori, aceste acte au fost deliberate, doar pentru a controla ideile, cultura și identitatea. Pierderea bibliotecii din Alexandria s-a produs treptat, prin mai multe episoade de distrugere: incendiul din 48 î.Hr. provocat de trupele lui Iulius Cezar, devastările din secolul IV în timpul conflictelor religioase și, probabil, distrugerea finală în timpul cuceririi arabe din 646 d.Hr. Se estimează că biblioteca deținea până la 700.000 de suluri de papirus, cuprinzând texte grecești, egiptene, persane și indiene. Dispariția ei a reprezentat una dintre cele mai mari tragedii culturale ale Antichității. Casa Înțelepciunii din Bagdad, înființată în timpul Califatului Abbasid, probabil în secolele VIII–IX, a reprezentat unul dintre cele mai importante centre intelectuale ale lumii islamice și un simbol al Epocii de Aur Islamice. A fost distrusă în timpul cuceririi Bagdadului de către mongoli în 1258 și a avut ca impact pierderea unor lucrări esențiale de algebră, optică, medicină, geografie și astronomie. Bibliotecile din Pergam, Constantinopol, Nalanda, cele distruse în cele Două Războaie Mondiale și în războaiele din Balcani sau din Asia de Sud au dus la dispariția a milioane de documente și manuscrise rare.

Situațiile actuale din cadrul conflictelor din Ucraina, Gaza, Iran și alte zone ale Orientului Mijlociu ilustrează dramatic această antiteză: **războiul distruge, iar cartea conservă și transmite cultura.**

Invazia Rusiei în Ucraina, începând cu 2022, a afectat profund infrastructura culturală a țării. Înainte de război, Ucraina avea aproximativ **14.350 de biblioteci publice**. Doar până la sfârșitul anului 2022, numărul lor a scăzut la **aproximativ 11.993**, deoarece mii de biblioteci au fost închise sau afectate.

Potrivit Ministerului Culturii al Ucrainei și organizațiilor culturale, peste **131 de biblioteci au fost complet distruse**, aproximativ **746 au fost grav avariate** și mai mult de **1,5 milioane de volume au fost pierdute**. De asemenea, sute de instituții culturale, inclusiv **695 de biblioteci**, au fost afectate serios de bombardamente.

Printre bibliotecile lovite de bombardamente se numără: Biblioteca Regională din Chernihiv, Biblioteca Științifică din Harkov, Biblioteca Centrală din Mariupol, Biblioteca Centrală din Irpin, Biblioteca Publică din Maharivska și aproape toate bibliotecile publice aflate în zona Donbas.

În multe orașe, bibliotecarii și voluntarii au încercat să salveze colecțiile înainte ca bibliotecile să fie complet distruse. În orașul **Siversk**, din regiunea Donețk, militari și voluntari au evacuat aproximativ **5 tone de cărți** din bibliotecile bombardate și le-au transportat în orașe mai sigure precum Kramatorsk și Dnipro. În alte regiuni, bibliotecile care au supraviețuit au devenit **centre comunitare pentru refugiați**, oferind acces la internet, informații și sprijin pentru populația strămutată. Astfel, bibliotecarii ucraineni au continuat să apere patrimoniul cultural chiar și în condiții extreme.

Conflictul dintre Israel și Hamas, intensificat după 2023, a provocat distrugerile masive ale infrastructurii culturale din Gaza. Studiile și rapoartele indică faptul că **peste 87 de biblioteci publice au fost distruse** în timpul războiului, iar multe arhive istorice și colecții rare au dispărut definitiv.

Printre cele mai importante instituții culturale afectate se numără Biblioteca Samir Mansour, care era una dintre primele biblioteci și edituri din Gaza și una dintre cele mai mari din regiune. Aceasta a fost afectată serios într-un atac aerian israelian în 2021 și reconstruită cu ajutorul unei campanii GoFundMe ca să fie distrusă în conflictul ulterior. A doua ca importanță este Biblioteca Moscheii Omari, o bibliotecă istorică cu manuscrise rare și aproximativ 20.000 de volume. După bombardamente, doar câteva mii de cărți au fost recuperate. Biblioteca Abbas, care conținea aproximativ 25.000 manuscrise din perioada otomană, acum pierdute definitiv, și Biblioteca Centrului Cultural Rashad alShawa au fost complet distruse în bombardamente. În unele cazuri, universități întregi, inclusiv bibliotecile

lor, au fost reduse la ruine sau clădirile lor șubrezite au devenit adăposturi nesigure pentru civili.

Chiar și în aceste condiții, voluntari și cercetători încearcă să recupereze patrimoniul cultural: echipe de restauratori au salvat **123 de manuscrise istorice neprețuite** din biblioteca Moscheii Omari. Documentele recuperate sunt curățate, conservate și digitalizate pentru a fi păstrate pentru generațiile viitoare cu ajutorul specialiștilor din Europa și Statele Unite.

La 17 ianuarie 2024, IDF (Israel Defence Forces) a folosit mine pentru a distruge clădirea principală a Universității Israa. Distrugerea universității a inclus biblioteca și muzeul național. Universitatea Israa a declarat că forțele de ocupație au luat peste 3.000 de artefacte din muzeul său înainte de distrugerea clădirii universității. În luna mai, poliția militară a IDF a deschis o anchetă cu privire la imaginile video care arătau soldați ai IDF arzând cărți, inclusiv un Coran într-o moschee din Rafah, în sudul Fâșiei Gaza, și cărți din biblioteca Universității Al-Aqsa.

Shababeek for Contemporary Art avea o colecție de 20.000 de opere de artă și a fost distrusă în martie 2024 în timpul asediului spitalului Al-Shifa din apropiere.

La 14 septembrie 2025, forțele aeriene israeliene au bombardat o clădire care adăpostea arhivele École biblique et archéologique française (EBAF) din cartierul Rimal al orașului Gaza. Autoritățile israeliene au avertizat EBAF cu câteva zile înainte cu privire la intenția lor. Cu toate acestea, doar artefactele importante au putut fi evacuate într-o operațiune de urgență, iar cea mai mare parte a colecției a rămas în clădire în momentul atacului.

Beirutul are o tradiție intelectuală puternică, iar bibliotecile sale reprezintă centre majore de cultură arabă. Aceste instituții păstrează manuscrise arabe, documente istorice și colecții rare care reflectă diversitatea culturală a Libanului. Majoritatea fac parte din patrimoniul UNESCO. Doar Biblioteca Institutului Oriental din Beirut are aproximativ **100.000 de volume**. **Unele biblioteci și instituții culturale din Beirut au fost afectate indirect de atacurile Israelului** din conflictul cu Hezbollah, deși în majoritatea cazurilor țintele declarate au fost infrastructuri militare.

Iranul are unele dintre cele mai importante biblioteci și colecții de manuscrise din lumea islamică. Printre acestea se numără: Biblioteca

Muzeului Național Malek, o bibliotecă cu aproximativ **19.000 de manuscrise și peste 70.000 de volume**, situată în centrul cultural al Teheranului, Biblioteca Centrală Astan Quds Razavi, una dintre cele mai mari biblioteci religioase din lume, cu **peste 1,1 milioane de volume și zeci de mii de manuscrise rare** și Biblioteca Mar'ashi Najafi, una dintre cele mai mari biblioteci islamice, cu peste **1,5 milioane de cărți și 500.000 de documente și manuscrise**.

Aceste instituții reprezintă un patrimoniu cultural imens, conținând manuscrise medievale, copii vechi ale Coranului și documente istorice din mai multe secole și au fost afectate de bombardamentele israeliano-americane. În actualul conflict regional, bombardamentele și tensiunile militare au pus în pericol extrem patrimoniul cultural iranian. Autoritățile iraniene și instituțiile culturale au adoptat mai multe măsuri pentru a preveni pierderile culturale: **închiderea temporară a muzeelor și instituțiilor culturale, inclusiv bibliotecile; transferul manuscriselor și al colecțiilor rare în depozite securizate; creșterea securității clădirilor culturale și protejarea lor de eventuale atacuri; apeluri către organizații internaționale, inclusiv UNESCO, pentru protejarea patrimoniului cultural.**

În paralel, unele rapoarte arată că **peste 50 de biblioteci publice au suferit pagube în cadrul diferitelor tulburări și violențe interne recente**, ceea ce ridică temeri privind accesul la educație și cultură.

Situația din Iran arată o altă față a conflictului: chiar dacă bibliotecile nu sunt bombardate direct, ele trăiesc **sub amenințarea permanentă a distrugerii**. Războiul creează incertitudine și distruge patrimoniul material, în timp ce biblioteca încearcă să păstreze memoria civilizației. Războiul produce ruine și tăcere, iar bibliotecile păstrează manuscrise vechi de secole și transmit cunoașterea mai departe. Astfel, fiecare manuscris mutat într-un depozit sigur sau

fiecare carte salvată devine o formă de **rezistență culturală împotriva distrugerii**.

În conflictele moderne, distrugerea bibliotecilor nu este doar o consecință accidentală a luptelor. Ea poate deveni și un **act simbolic**, menit să distrugă identitatea culturală a unei comunități. Bibliotecile adăpostesc nu doar cărți, ci și arhive istorice, manuscrise rare, documente administrative și culturale și au în grijă, de fapt, memoria colectivă a unui popor. Când o bibliotecă este distrusă, dispare nu doar o clădire, ci o parte din istoria unei societăți.

Exemplele din Ucraina și Gaza arată că războiul nu distruge doar orașe, ci și patrimoniul cultural al umanității. Cu toate acestea, bibliotecarii, voluntarii și cercetătorii continuă să salveze cărți, manuscrise și arhive. Imaginea bibliotecarilor care scot cărți din clădiri bombardate sau voluntarilor care curăță manuscrise acoperite de cenușă devine simbolică: **în mijlocul violenței, cultura încearcă să supraviețuiască.**

Când bombardamentele din Ucraina și Gaza vor înceta, unele muzee, biblioteci sau librării se vor dovedi a fi pierdute pentru totdeauna. Altele vor avea nevoie de ani întregi de muncă pentru a-și redeschide porțile. Dar o vor face. Istoria ne oferă atâtea exemple.

Bibliografie:

The New York Times – Ukrainian libraries preserve culture amid war;

Reuters – Russian attacks damage cultural heritage in Ukraine;

The Guardian – Ukraine's libraries on the frontline of war;

The Washington Post – Gazans mourn loss of their libraries;

Reuters – Gazans race to preserve cultural heritage damaged in war;

Al Jazeera – A cultural genocide: Which of Gaza's heritage sites have been destroyed?;

The Guardian – Everything beautiful has been destroyed;

Los Angeles Times – Lebanese library burned, loses more than 50,000 books;

Nature – Heartbreaking: Iranian scientists on losing labs, libraries and liberty;

ActuaLitté – 55 bibliothèques publiques endommagées selon les autorités;

Reuters / The Straits Times – Iran says museums, libraries and historic sites damaged in war.

Leonard NECULAE,
redactor

Biblioteca – oglinda civilizațiilor

Bibliotecile – stilul baroc și rococo

Bibliotecile în stilul baroc și rococo reprezintă un moment unic în istorie: acela în care colecțiile au atins un volum care necesita săli cu dimensiuni considerabile. Aceste biblioteci marchează o perioadă în care se acorda arhitecturii o importanță majoră, fără a se ține cont de timpul și banii investiți. Nu este vorba doar de a crea spații somptuoase, dar și de a folosi diferite componente – pictură, sculptură, stucatură – pentru a transmite mesaje specifice unui public capabil să le înțeleagă.

Termenii *baroc* și *rococo* sunt invenții relativ recente în accepțiunea lor actuală. Folosiți la început pentru a desemna bizarerii sau excese, au fost redefiniți de către istoricii de artă ai secolului al XIX-lea, care doreau să stabilească perioade cronologice. *Barocul* se referă la un stil născut către 1600 în Italia și care s-a răspândit în toată Europa. În arhitectură, acesta se caracterizează printr-o nouă utilizare a ordinelor clasice și folosirea tot mai frecventă a ornamentelor.

Istoricii de artă continuă să discute pentru a stabili dacă termenul *rococo* poate desemna ansamblul arhitecturii baroce a secolului al XVIII-lea sau dacă trebuie să se limiteze la arhitectura care folosește un tip specific de ornament, în formă de cochilie. *Rococo* în sensul precis a luat naștere la curtea regelui Ludovic al XIV-lea la Versailles.

Biblioteca Casanatense (1719, Italia)

Aflată în inima Romei, Biblioteca Casanatense este o adevărată bijuterie pentru iubitorii de cărți și pasionații de istorie. Grandioasa bibliotecă a fost numită după cardinalul Girolamo Casanate, a cărui colecție privată de 25.000 de volume a servit drept fundație pentru bibliotecă. Astăzi, Biblioteca Casanatense găzduiește o colecție impresionantă de aproximativ 400.000 de cărți, 6.000 de manuscrise și 2.200 de incunabile.

Clădirea bibliotecii în sine este o priveliște de neuitat. Construită inițial în 1708, a fost ulterior extinsă pentru a găzdui colecția în creștere. La intrare, vizitatorii sunt întâmpinați de o statuie magnifică a cardinalului Casanate, realizată de Pierre Le Gros cel Tânăr. Statuia este acum expusă în spațioasa sală de lectură a bibliotecii, înconjurată de o frumoasă structură din lemn creată de Antonio Maria Borione și împodobită cu o figură a Sfântului Toma d'Aquino realizată de Bernardino Cametti.

Pășind în Biblioteca Casanatense simțim că ne întoarcem în timp. Atmosfera este senină și plină de respect academic. Rafturile bibliotecii sunt pline de cărți care acoperă diverse subiecte, inclusiv teologie, filozofie, istorie. Colecția include, de asemenea, o gamă extinsă de manuscrise, multe dintre ele având o valoare istorică semnificativă.

Una dintre cele mai interesante caracteristici ale bibliotecii este colecția de 1.125 de volume manuscrise care conțin opinii, rapoarte și declarații din partea diferitelor congregații din care a făcut parte Casanate. Aceste documente oferă o perspectivă unică asupra implicării cardinalului în chestiuni legate de doctrina catolică și ilustrează dedicarea sa pentru apărarea și propagarea credinței.

Biblioteca Joanina (1728, Portugalia)

Biblioteca Joanina, considerată una dintre cele mai bogate biblioteci baroce din Europa, a fost construită între 1717 și 1728. Spațiul somptuos este situat în partea cea mai centrală a Universității din Coimbra, Paço das Escolas. Structura a fost construită pentru a găzdui biblioteca universitară, cu o colecție de peste 300.000 de volume datând de dinainte de anul 1800 și o vastă colecție a Vechiului Testament.

Biblioteca are trei săli care reflectă spiritul de patronaj al fondatorului său, regele Ioan al V-lea al Portugaliei, decorate în aur pe fundaluri verzi, roșii și negre. Stema monarhului îi întâmpină pe vizitatori în porticul mare de la intrare.

În interior, pereții sunt căptușiți cu rafturi solide din lemn exotic, alcătuite din două corpuri, separate de un balcon susținut de coloane. Etajul principal este împărțit în trei camere separate prin arcade identice cu ușa exterioară, purtând insignele fostelor facultăți ale Universității. Tavanele au fost pictate în tehnica trompe l'oeil de António Simões Ribeiro și Vicente Nunes pentru a crea iluzia unei înălțimi mai mari.

Biblioteca conține numeroase lucrări ale creștinilor care au predat la Universitate, inclusiv *Biblia de la Coimbra*, un simbol important al iudaismului în Portugalia, cunoscută în mod obișnuit sub numele de *Biblia Abravanel*. Cu siguranță produsă de așa-numita Școală de la Lisabona, cu influențe puternice din partea Școlii Andaluze, acest volum este decorat cu influențe islamice, traversând culturile evreiască și creștină.

Astăzi este una dintre cele mai importante biblioteci de arhivă din lume. Conține

aproximativ 56.000 de volume, multe dintre ele datând din secolele al XVI-lea până în al XVIII-lea. Biblioteca reprezintă importanța educației și a cunoașterii și a fost înscrisă pe Lista Patrimoniului Mondial în 2013. Își menține funcția originală, servind totodată și ca muzeu și spațiu pentru evenimente culturale.

Biblioteca Abației din Wiblingen (1744, Germania)

Construită în 1744, în complexul unei abații benedictine ale cărei origini datează încă din secolul al XI-lea, această bibliotecă este una dintre cele mai cunoscute clădiri în stil rococo din sudul Germaniei de astăzi. Proiectul său a fost unul ambițios, clădirea trebuind să impresioneze atât ochiul privitorului, cât și mintea acestuia, avertizat încă de la intrare prin inscripția: *In quo omnes thesauri sapientiae et scientiae – Aici sunt adunate toate comorile de cunoaștere și știință.*

Numeroase coloane cu capiteluri aurite și statui, cărora stucatura le conferă aspectul de marmură, deși sunt făcute din lemn, alături de tavanul cu pictură bogată și priceputa utilizare a luminii naturale, formează imaginea unui adevărat simbol al artei baroce.

Biblioteca Abbey din Saint Gall (1763, Elveția)

Prima formă de atestare a existenței bibliotecii Abației St. Gallen datează din secolul al IX-lea. Un plan al mănăstirii din jurul anului 820 atestă faptul că biblioteca este alăturată principalei biserici a abației. În anul 937, un incendiu puternic a distrus mare parte din abație, precum și așezarea care se dezvoltase în jurul lăcașului de cult. Din fericire, biblioteca a fost cruțată.

În 1767, aripa vestică a mănăstirii fusese reconstruită în stilul baroc sub forma întâlnită în prezent, sub coordonarea arhitectului austriac Peter Thumb. Una dintre cele mai importante părți reconstruite, în perioada 1755-1768, a fost noua bibliotecă, care aparține, prin elementele distinctive care îi redau măreția, stilului rococo.

Biblioteca găzduiește aproximativ 170.000 de cărți, iar colecția de referință este reprezentată de 2.100 de manuscrise medievale, dintre care 400 sunt datate înainte de anul 1000, acestea formând o bază fundamentală a istoriei intelectuale și culturale occidentale. Colecția include studii liturgice și biblice, lucrări de istorie literară și muzicală, atestări ale vechii limbi germane, dar și volume din istoria dreptului și a medicinei.

În 1983, biblioteca alături de întregul complex a fost înscrisă în Patrimoniul Mondial al UNESCO, pentru ca în anul 2017, patrimoniul scris al Abației Sf. Gall păstrat în Biblioteca Abației și în Arhivele Abației să primească statutul internațional recunoscut în cadrul Programului *Memoria Lumii*.

Cu lucrări complexe în tâmplărie, porți cu balcoane și depozite vaste de tomuri legate în piele, este una dintre cele mai bine conservate biblioteci baroce din lume. Și, timp de secole, cea mai mare și mai veche bibliotecă mănăstirească din Elveția a fost considerată una dintre comorile intelectuale ale Europei.

Aici se află cea mai mare colecție de manuscrise irlandeze din Europa continentală, aduse la St. Gallen în Evul Mediu timpuriu, când pelerinii irlandezi au vizitat orașul în drum spre Roma, lăsând daruri la mormântul lui St. Gall. La fel de bogată pentru cadrele universitare este arhiva de manuscrise vechi în limba germană înaltă, care conține cele mai vechi exemple ale limbii păstrate în scris. Fiecare carte are propria poveste și, împreună, exprimă puterea spirituală și sublimă a cuvântului scris.

Biblioteca Admont (1776, Austria)

Finalizată în 1776, biblioteca este realizată în stil baroc târziu, respectând principiile și idealurile iluminismului. Cu cele trei încăperi ale sale, Biblioteca Admont este, în momentul de față, cea mai mare bibliotecă monastică din lume. Aceasta găzduiește aproximativ 70.000 de volume, în timp ce mănăstirea deține în total aproape 200.000 de cărți. Cele mai valoroase dintre acestea sunt cele peste 1.400 de manuscrise (cele mai vechi datând din secolul al VIII-lea) și cele 530 de incunabule (cărți tipărite înainte de 1500).

Cele șapte fresce din plafon sunt expresia spiritului iluminismului, fiind pictate de Bartolomeo Altomonte (1694-1783, aflat atunci la vârsta de 80 de ani), în lunile de vară ale anilor 1775 și 1776. Ele înfățișează diferitele etape ale înțelegerii umane începând cu gândirea și vorbirea, trecând prin științe și arte și culminând în cele din urmă cu *Revelația divină* din cupola centrală. În vitrinele de sub această cupolă sunt rânduie diverse ediții ale *Bibliei* și opere ale Părinților Bisericii; în camera laterală dinspre nord se află literatura teologică, în timp ce cărțile despre alte subiecte se găsesc în camera laterală dinspre sud.

Sculptorul Josef Stammel (1695-1765) este cel care a creat numeroasele și elaboratele sculpturi în lemn de tei din acest spațiu magnific. Cele mai de impact sunt cele care alcătuiesc grupul *Ultimele patru lucruri*, reprezentările supradimensionate ale Morții, Judecății, Raiului și Iadului. Acestea au fost sculptate înainte de construirea bibliotecii și au fost încorporate abia ulterior ansamblului, oferind o contrapondere puternică ideii și conceptului iluminist al arhitecturii.

Sala bibliotecii are 70 de metri lungime și 14 metri lățime – cu o înălțime fastuoasă de 13 metri. Lumina pătrunde printre cele 48 de ferestre și se reflectă în auriu și alb.

Imitând cotoare de cărți adevărate, aceste uși, care nu sunt recunoscute ca atare, mențin impresia

de coeziune a spațiului. Vizitatorii le numesc adesea *ușile secrete* ale Bibliotecii Admont.

Sala de Cărți a fost planificată abia în jurul anului 1765, iar lucrările de construcție au fost probabil finalizate în 1773. Prin urmare, arhitectura interioară este izbitor diferită de camerele de cărți mai vechi și de alte biblioteci mănăstirești din secolul al XVIII-lea. Diferența este evidentă în special în schema de culori și iluminat. Numeroasele ferestre oferă luminozitate. În loc de tonurile calde de maro ale bibliotecilor anterioare, acestea sunt albe, cu decorațiuni aurii rare. Pe de o parte, există indicii de elemente în stil rococo. Pe de altă parte, reflectă tendința intelectuală a vremii: Epoca Iluminismului.

Spiritul iluminismului poate fi simțit, desigur, și în colecția de cărți, în operele de artă și chiar pe podeaua sălii. Peste 7.000 de pietre în formă de diamant din marmură albă, roșie și gri sunt aranjate ingenios în modele geometrice în întreaga bibliotecă. În funcție de percepția subiectivă, pot fi recunoscute benzi, linii în zig-zag, cuburi sau structuri aparent spațiale în trepte.

Biblioteca Strahov (1779, Cehia)

Biblioteca Strahov este una dintre cele mai importante și bine păstrate biblioteci istorice. Aceasta este a doua bibliotecă bisericească ca vechime din Boemia. Colecția sa cuprinde peste 250.000 de volume, printre care *Biblii* vechi, cărți prețioase, manuscrise și ediții rare.

Biblioteca este amenajată în două încăperi, a căror tavan este decorat cu fresce uimitoare, realizate de pictorii Siard Nosecký și Franz Anton Maulbertsch.

Sălile Bibliotecii Strahov pot fi admirate doar din pragul ușii. Accesul în interior este restricționat pentru a proteja și conserva colecțiile de cărți.

Sala Teologică este cea mai veche parte a Bibliotecii Strahov. A fost construită în stil baroc între anii 1671 și 1674. Arhitectul Giovanni Domenico Orsi a proiectat această încăpere impresionantă. Tavanul decorat cu ornamente din stuc, alături de frescele pictate de Siard Nosecký între anii 1721-1727, conferă sălii un aspect extravagant. Scenele de pe tavan au fost inspirate din citate vechi latine care sugerează importanța dobândirii înțelepciunii prin credință și smerenie. Eleganța încăperii este completată de rafturile vechi din lemn pe care sunt depozitate cărțile, decorate cu detalii sculptate și aurite. Sala Teologică adăpostește o colecție prețioasă de cărți vechi și manuscrise rare, în mare parte bisericești, de unde și numele sălii.

Sala Filosofică a fost construită între anii 1783-1785, ca o extindere a Bibliotecii Strahov după planurile arhitectului Ignác Jan Palliardi. Interiorul sălii, în stil clasic timpuriu, a fost amenajat între anii 1794 și 1797 de Jan Lahofer din Dobšice. Sala Filosofică este un spațiu dedicat științei și cunoașterii, adăpostind cărți din diverse domenii, precum filozofie, drept, istorie, matematică și astrologie. Această încăpere captează atenția prin înălțimea sa impunătoare de peste 14 metri și rafturile masive din lemn de nuc, decorate cu detalii sculptate. Frescele care decorează tavanul boltit sunt opera pictorului Franz Anton Maulbertsch și reprezintă celebrarea progresului științific și a cunoașterii. Scenele te fascinează prin detaliile lor elaborate, iar culorile rafinate ale veșmintelor figurilor umane captivează privirea.

Cabinetul de curiozități este amenajat pe coridorul care leagă cele două săli ale Bibliotecii Strahov. Acesta este de fapt un mic muzeu unde este expusă o colecție interesantă de istorie naturală. În câteva vitrine poți vedea diverse exponate de insecte, fluturi, faună marină, minerale, globuri, obiecte din ceramică, haine, arme vechi și alte obiecte.

Sursa:

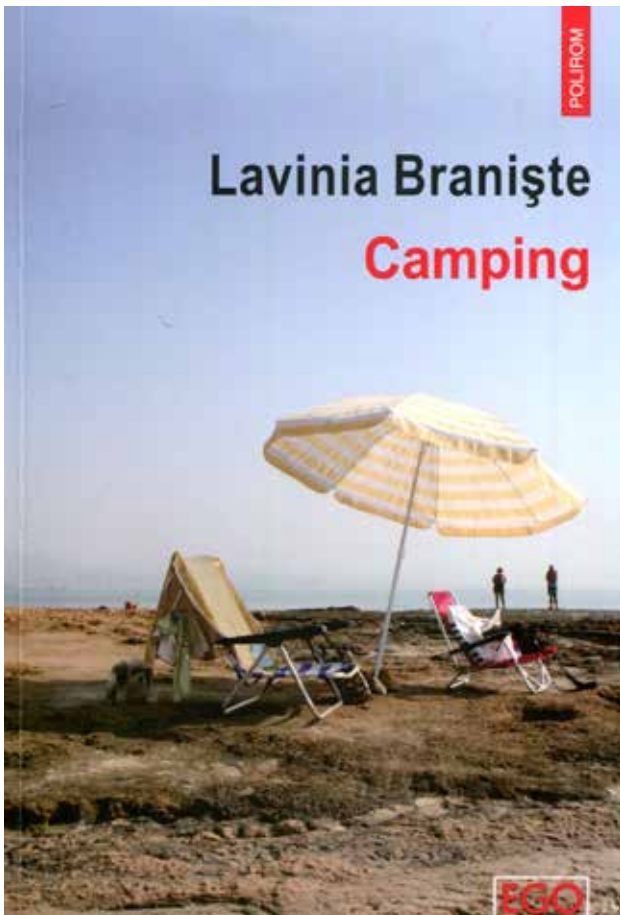
Bibliothèques une histoire mondiale, James W.P. Campbell, Will Pryce, Editura Citadelles & Mazenod, Paris, 2013

Teodora LUNGU,
documentarist

Recomandări de lectură

Camping, Lavinia Braniște, editura Polirom, Iași, 2025

Romanul *Camping*, scris de Lavinia Braniște, este o poveste sensibilă despre migrație, identitate și sentimentul de rădăcină. Considerată una dintre vocile importante ale literaturii române contemporane, Lavinia Braniște se remarcă printr-un stil realist și atent la detaliile vieții cotidiene, prin care surprinde cu finețe trăirile și neliniștile personajelor. În *Camping*, autoarea urmărește destinul unei femei care, după douăzeci de ani de muncă în străinătate, ajunge într-un moment de bilanț al propriei vieți.

Acțiunea se desfășoară într-un camping de rulote de pe o plajă din Spania, unde Sofia lucrează la recepție și locuiește chiar acolo. Campingul *El Titi* nu este doar decorul poveștii, ci pare să devină el însuși un personaj al romanului. Este un spațiu viu, populat de o lume pestriță: turiști sezonieri, rezidenți permanenți, angajați și oameni veniți din locuri diferite, fiecare cu propriile obiceiuri

și micile obsesii. Aici oamenii conviețuiesc într-un echilibru fragil: se ajută atunci când apare o problemă, dar în același timp se supraveghează unii pe alții, se reclamă la administrație pentru încălcarea regulilor sau încearcă să obțină parcele mai bune din camping. Între rulote, viața se desfășoară la vedere, iar granița dintre intimitate și spațiul comun devine foarte subțire.

În acest univers apar și detalii care dau culoare vieții din camping: animale de companie, mici ritualuri cotidiene, vecinătăți temporare, prietenii mai mult sau mai puțin îndelungate. Sofia însăși are grijă de o volieră cu zebre australiene – *diamante* în spaniolă, deși ea le numește vrăbii – păsări fragile care aduc un strop de viață și delicatețe în spațiul campingului. Totuși, chiar și acest mic colț de frumusețe este marcat de precaritate: șefii îi spun fără ocolișuri că, după plecarea ei, vor renunța la păsări. Ea însăși este conștientă de faptul că va trebui să smulgă de pe aleea care duce la rulota sa florile pe care le-a îngrijit atâta timp, fapte ce subliniază încă o dată caracterul provizoriu al locului și ideea că multe dintre lucrurile de care Sofia s-a atașat vor dispărea imediat ce ea nu va mai fi acolo.

Romanul surprinde ultimele săptămâni ale Sofiei înainte de pensionare, perioadă în care începe să se pregătească pentru întoarcerea în România, dar mai ales emoția care o însoțește în tot acest timp. Ea a plecat dintr-un oraș de provincie de pe malul Dunării cu gândul de a munci în Spania doar trei luni, însă acea plecare s-a transformat în două decenii de viață în străinătate. După atâția ani, Sofia nu se simte complet integrată în Spania, dar nici România nu mai pare locul în care și-ar putea regăsi ușor rostul.

Relațiile de familie accentuează această distanță. Fiul ei, Robert, trăiește în România și are grijă de bunicul său, tatăl Sofiei, un bătrân de peste nouăzeci de ani – Moșneguțu. Sofia vorbește cu ei prin apeluri video, însă știe că apropierea aceasta este doar aparentă și că relația s-a subțiat în timp, în ciuda numeroaselor pachete trimise acasă.

Pe măsură ce se apropie pensionarea, Sofia începe să privească în urmă și să se întrebe ce a însemnat, de fapt, toată munca ei. Ani întregi a lucrat cu gândul că face un sacrificiu

pentru viitorul fiului ei, căruia i-a cumpărat un apartament. Când află însă că Robert a pierdut apartamentul, sentimentul care o încearcă este acela că eforturile ei au fost, într-un fel, zadarnice, ca și cum nimic durabil nu ar fi rămas în urma anilor de muncă.

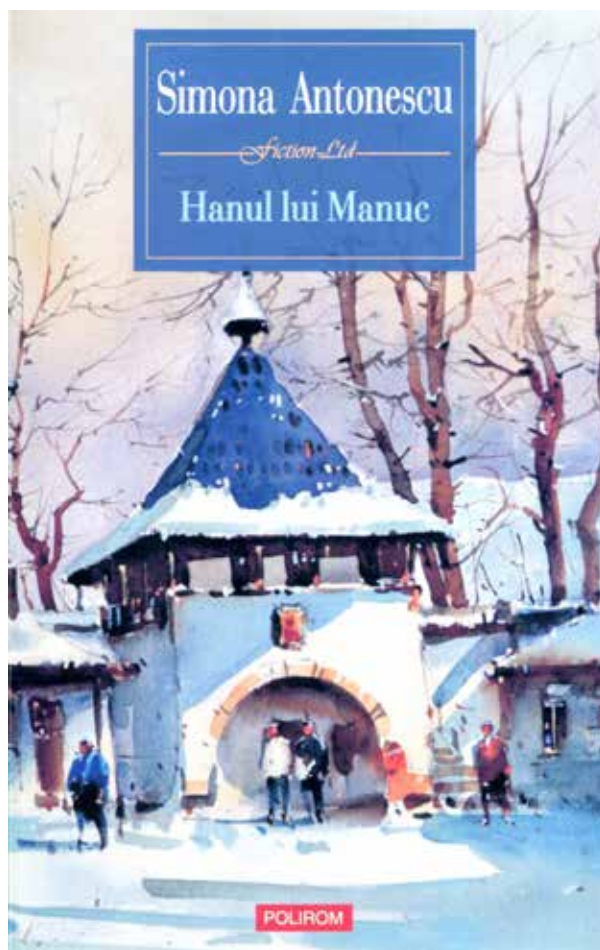
Stilul Laviniei Braniște este simplu și autentic, presărat cu un umor discret. În vorbirea Sofiei apar frecvent cuvinte spaniole amestecate cu româna, semn al vieții trăite între două culturi. Prin atmosfera sa realistă și prin portretul delicat al unei femei aflate la răscruce, *Camping* devine o reflecție profundă despre sacrificiu, timp și căutarea unui loc pe care să-l poți numi cu adevărat *acasă*. Cartea este un roman al milioanele de români plecați în căutarea unor vieți mai bune, dar care au ajuns, într-un final, să își piardă sentimentul de apartenență.

Hanul lui Manuc, Simona Antonescu,
editura Polirom, Iași, 2017

Simona Antonescu s-a născut la Galați, în anul 1969 și a copilărit în județul Prahova. După absolvirea liceului la Ploiești, a urmat Facultatea de Chimie din cadrul Institutului Politehnic București. A debutat în anul 2015 cu *Fotograful Curții Regale*, romanul câștigător al Concursului de Debut al editurii Cartea Românească, ediția 2014 și al Premiului de Debut al Uniunii Scriitorilor din România. Autoarea a continuat să publice titluri care surprind momente importante din istoria poporului român, iar romanele sale nu au încetat să își confirme valoarea, atât prin aprecierea publicului cititor, cât și prin cea a specialiștilor în literatură.

Romanul *Hanul lui Manuc* reprezintă mult mai mult decât o simplă reconstituire istorică. Cartea propune o amplă frescă a începutului de secol XIX, într-o perioadă în care destinele individuale erau permanent modelate de marile tensiuni politice dintre Imperiul Otoman și Imperiul Rus. Cu o documentare impresionantă și cu un remarcabil simț al detaliului, Simona Antonescu transformă istoria într-o experiență vie, emoționantă și profund umană.

În centrul romanului se află figura fascinantă a lui Manuc Bei, negustor, diplomat și vizionar, rămas în memoria Bucureștilui mai ales prin hanul care îi poartă numele. Totuși, romanul nu urmărește doar destinul acestui personaj istoric spectaculos, ci construiește în paralel și povestea boierilor Sămărghiteni, ale căror vieți se împletesc cu marile evenimente ale epocii. O mare parte din acțiune se desfășoară pe moșia acestora, iar

lumea satului boieresc capătă în paginile cărții o densitate și o autenticitate remarcabile.

Cititorul descoperă astfel universul jupâniței Ruxandra, al lui Vlaicu și al iubirii lor delicate, aflate sub semnul vremurilor tulburi. Povestea lor aduce romanului o dimensiune afectivă aparte, fiind construită cu sensibilitate și rafinament. Ruxandra este una dintre figurile feminine memorabile ale cărții: inteligentă, sensibilă și prinsă între rigorile lumii boierești și propriile dorințe. În jurul ei se conturează și figurile părinților, boierul cel tânăr și jupâneasa Aristița, personaje care ilustrează foarte bine mentalitatea epocii, valorile familiei boierești și fragilitatea unei lumi amenințate de istorie.

Simona Antonescu surprinde cu mare atenție viața moșiilor românești: felul în care acestea sunt administrate, ritmurile muncii, relațiile dintre stăpâni și slujitori, importanța pământului și a tradiției. Există în aceste pagini o adevărată poezie a lumii vechi, o încetinire a timpului care contrastează puternic cu violența evenimentelor istorice. Moșia devine un simbol al stabilității și continuității, dar și al vulnerabilității, pentru că războiul și schimbările politice pătrund inevitabil în viețile tuturor.

Romanul surprinde excelent impactul conflictului ruso-otoman asupra Țărilor Române.

Situate între două mari imperii, principatele devin spații de tranzit, de ocupație și de negociere politică. Atmosfera de nesiguranță, teama de armate, schimbarea administrațiilor și instabilitatea permanentă afectează atât lumea boierilor, cât și existența oamenilor simpli. În acest context, pierderea Basarabiei apare ca una dintre marile traume istorice ale romanului. Simona Antonescu redă nu doar dimensiunea politică a acestui moment, ci și dramatismul uman al rupturii: sentimentul unei lumi care se destramă, al unei identități sfâșiate de decizii luate de marile puteri.

Un alt aspect remarcabil al cărții îl reprezintă paginile dedicate Constantinopolului. Atunci când firul narativ îl urmărește pe Manuc în capitala Imperiului Otoman, romanul capătă o strălucire orientală aparte. Orașul este descris cu o bogăție impresionantă de detalii: bazaruri, palate, străzi aglomerate, ceremonii, parfumuri, zgomote, conflicte armate și intrigi politice. Simona Antonescu reușește să redea Constantinopolul ca pe un spațiu viu și fascinant, aflat la intersecția dintre culturi și interese politice. Aceste capitole au o mare valoare evocatoare și demonstrează forța imaginației vizuale a autoarei.

Limbajul romanului este unul dintre marile sale atuuri. Elegant și expresiv, atent la nuanțe și ritm, el reușește să păstreze farmecul epocii fără să devină greoi sau artificial. Descrierile sunt ample și senzoriale, iar dialogurile păstrează autenticitatea lumii de atunci. Uneori, frazele au o frumusețe aproape poetică, capabile să transforme istoria în imagine memorabilă și emoție.

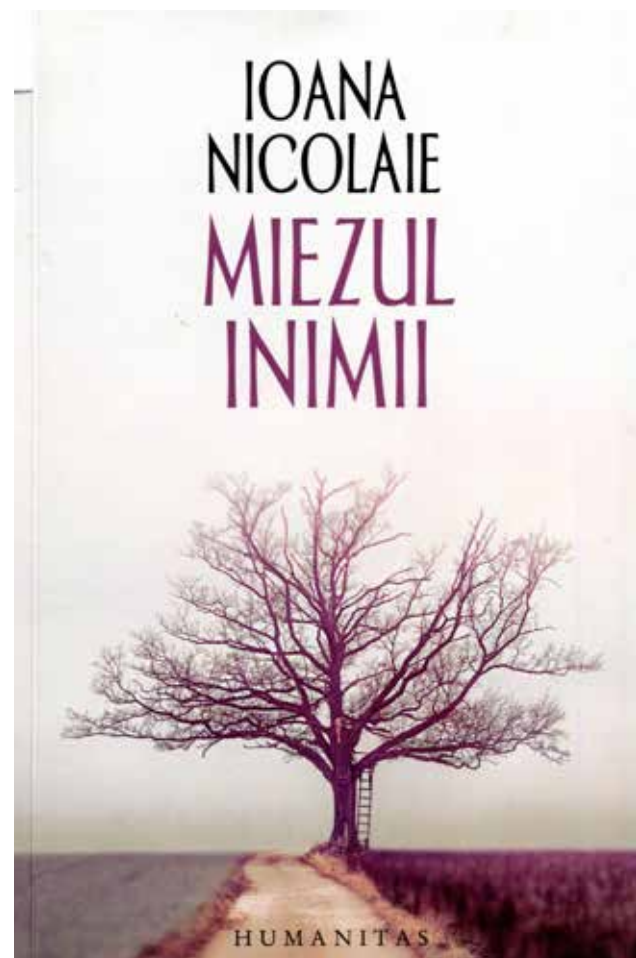
În literatura română contemporană, opera Simonei Antonescu se distinge prin ambiția de a reconstrui epoci istorice în toată complexitatea lor umană și culturală. Într-un peisaj literar dominat adesea de minimalism, romanele sale readuc gustul pentru marile povești, pentru frescă socială și pentru explorarea identității istorice.

A citi *Hanul lui Manuc* înseamnă să pătrunzi într-o lume de mult apusă, să trăiești alături de personaje, nu doar să le urmărești destinele captivante, dar și să înțelegi mai profund felul în care istoria modelează viețile oamenilor. Cartea oferă suspans, emoție, rafinament stilistic și o extraordinară putere de evocare. Este un roman despre iubire, putere, pierdere și supraviețuire, dar și despre fragilitatea unei lumi aflate permanent la răscruce între Orient și Occident.

Miezul inimii, Ioana Nicolaie, editura Humanitas, București, 2022

Ioana Nicolaie este una dintre cele mai coerente și sensibile voci ale literaturii române contemporane. Poetă, prozatoare și autoare de literatură pentru copii, ea construiește o operă profund ancorată în experiența personală, fără a cădea în confesiune brută. Provenită dintr-un spațiu rural transilvănean, autoarea revine constant, în scrisul său, la copilărie, familie și la formarea identității prin relațiile fundamentale. Literatura sa explorează zone fragile ale existenței, transformând biografia în literatură filtrată prin emoție și reflecție.

Miezul inimii este un volum de proză scurtă, alcătuit dintr-o serie de texte confesive, pline de emoție, care pot fi citite ca povestiri, dar și ca fragmente ale unei autobiografii afective. Nu există o intrigă unitară, ci o succesiune de momente, amintiri și stări, legate printr-o voce narativă profund personală. Textele surprind diferite vârste ale vieții, de la copilărie și adolescență, până la maturitate și conturează un parcurs interior, în care trecutul revine obsesiv, nu ca simplă nostalgie, ci ca nevoie de înțelegere și împăcare.

Specificul acestor povestiri constă în concentrarea asupra detaliilor mici, aparent ne semnificative, dar încărcate emoțional: gesturi, tăceri, cuvinte nerostite. Predomină figurile familiei, în special mama, care devine un nucleu simbolic al volumului – sursă de iubire, durere, vinovăție și protecție. Copilul de altădată și adultul de astăzi coexistă, dialoghează și se confruntă în aceste texte.

Stilul Ioanei Nicolaie se remarcă printr-un lirism reținut, o scriitură limpede, dar intens emoțională. Limbajul este simplu, direct, lipsit de ornamente excesive, însă încărcat de sugestie. Autoarea reușește să transforme experiențele personale în trăiri universal valabile, invitând cititorul să-și recunoască propriile amintiri în cele povestite. Tensiunea dintre fragilitate și luciditate este una dintre marile calități ale volumului.

Textele care atrag atenția în mod deosebit sunt cele în care autoarea descrie imagini din copilărie și relația cu mama, prezentând-o pe aceasta ca pe o prezență caldă, uneori dureroasă, dar mereu fundamentală în formarea sinelui – acea prezență a *miezului inimii* umane. Figura mamei, unică prin profunzimea ei, apare ca element central în mai multe fragmente și devine o punte emoțională între trecut și prezent. La fel de interesante sunt și povestirile care surprind întâlnirile autoarei cu diferite personalități culturale în diverse circumstanțe ale vieții sale sau, de ce nu, textele care vorbesc într-un mod extrem de sensibil despre primii fiori ai dragostei adolescente.

În esența ei, *Miezul inimii* este o carte despre memorie, identitate și vulnerabilitate, mai exact o explorare atentă a ceea ce ne definește pe noi, oamenii, în profunzime.

Nepovestitele iubiri – 7 minibiografii sentimentale, Tatiana Niculescu, editura Humanitas, 2021

Volumul *Nepovestitele iubiri. 7 minibiografii sentimentale* de Tatiana Niculescu, apărut la editura Humanitas, aduce în prim-plan câteva povești de dragoste mai puțin cunoscute, construite în jurul unor personaje reale și al unor întâmplări consemnate de istorie, pe care autoarea le reinterpretează cu sensibilitate și finețe literară. Cunoscută pentru biografiile sale rigurose documentate și scrise cu talent literar, autoarea îmbină și aici cercetarea atentă a surselor cu libertatea reconstituirii ficționale, creând șapte povestiri care explorează iubiri intense, adesea ascunse, interzise sau neînțelese de contemporani. Cartea *Nepovestitele iubiri* reunește destine din

secolele XIX și XX, surprinse în momentele lor de vulnerabilitate și pasiune, dincolo de imaginea publică oficială.

Paris, 1985. O cutie plină cu scrisori în limba română o determină pe moștenitoarea acestora să își caute originile și să afle care era legătura dintre bunica sa Mathilde și cel care a trimis, cu zeci de ani în urmă, scrisorile de undeva din România. Descoperă o iubire interzisă și condamnată de cei din jur, dar care, inevitabil, își lasă amprenta asupra generațiilor următoare.

Le Mont-Dore, o stațiune termală așezată între munți, pe valea râului Dordogne. Un hotel de epocă, un frate și o soră dintr-o familie distinctă care obișnuiesc an de an să ocupe unul dintre apartamentele de lux de la Sarciron. Doi oameni discreți, dar care stârnesc curiozitatea celor din jur și, inevitabil, poveștile încep să curgă.

Anii '30, Coasta de Azur și doi frați adolescenți îndrăgostiți de aceeași domnișoară. Parfum de epocă, speranțe, inimi frânte și, mai presus de orice, nume celebre care stârnesc interesul celor care parcurg aceste povestiri.

Printre personajele istorice care apar sau inspiră aceste minibiografii se numără Neagu Djuvara, Principesa Elisabeta ori exploratoarea

Florence Baker, fiecare integrat într-o poveste care pune accent pe trăirea interioară, pe dorințe, temeri și alegeri decisive. Esența fiecărei povestiri constă în recuperarea unei iubiri *nepovestite* pe deplin de documente: relații marcate de diferențe sociale, de constrângeri morale sau de contextul politic al epocii. Autoarea nu falsifică realitatea, ci pornește de la fapte, scrisori, memorii și mărturii, completând golurile cu imaginația sa, astfel încât dialogurile și frământările lăuntrice devin verosimile și emoționante.

Un element important îl reprezintă fotografiile de epocă ce însoțesc textele, oferind un suport vizual care ancorează narațiunea în realitate și creează punți între cititor și lumea trecutului. Motivația autoarei pare a fi dorința de a umaniza istoria, de a arăta că dincolo de funcții, titluri și realizări publice au existat oameni care au iubit, au suferit și au riscat totul pentru sentimentele lor. Farmecul volumului constă tocmai în această îmbinare subtilă dintre rigoare și sensibilitate, dintre adevăr documentar și vibrație literară. Cartea merită citită pentru că oferă o perspectivă diferită asupra istoriei, transformând-o într-un spațiu viu, locuit de pasiuni autentice. Paginile ei invită cititorul să descopere cât de mult poate iubirea să schimbe totul – chiar și atunci când rămâne aproape uitată.

***Tratat de filozofia emoției*, Horia Vicențiu Pătrașcu, editura Humanitas, 2024**

Horia Vicențiu Pătrașcu este un filozof și eseist român contemporan, cunoscut pentru preocupările sale legate de filozofia spiritului, hermeneutică, estetică și, în mod special, de universul emoțiilor. Profesor la Universitatea *Lucian Blaga* din Sibiu, el se remarcă printr-o abordare echilibrată între rigoarea teoretică și deschiderea către viața cotidiană, între reflecția filozofică și analiza fină a experienței umane. De-a lungul carierei sale, Pătrașcu a publicat mai multe lucrări care explorează dimensiunile subtile ale existenței și comunicării, iar *Tratat de filozofia emoției* reprezintă una dintre contribuțiile sale esențiale.

Publicată în 2014, *Tratat de filozofia emoției* este o lucrare ambițioasă și profund originală care propune o revalorizare a emoțiilor ca forme de cunoaștere, comunicare și existență. Într-o tradiție dominată de opoziția între rațiune și afectivitate, Pătrașcu argumentează că emoțiile nu sunt simple reacții subiective sau obstacole în calea gândirii clare, ci forme complexe de înțelegere și orientare în lume.

Cartea este structurată sub forma unui discurs filozofic clar, dar accesibil, care explorează natura, funcțiile și tipologiile emoțiilor dintr-o perspectivă fenomenologică și hermeneutică. Autorul își propune să depășească dualismele tradiționale (rațiune vs. emoție, obiectiv vs. subiectiv) și să arate cum emoțiile participă activ la construirea sensului, la relațiile interumane și la procesul de autoînțelegere.

Pătrașcu aduce în discuție idei din filozofia clasică și contemporană, dar și exemple din literatură, artă și viața de zi cu zi, conturând o viziune amplă și integratoare asupra afectivității. Lucrarea se adresează nu doar filozofilor, ci și psihologilor, sociologilor și tuturor celor interesați de dimensiunile profunde ale vieții interioare.

Tratat de filozofia emoției este, în esență, o invitație la reflecție asupra modului în care simțim, înțelegem și ne raportăm la lume, o pledoarie pentru reabilitarea emoției ca formă autentică de cunoaștere și trăire.

***Toată viața care ne-a mai rămas*, Roberta Recchia, editura Trei, București, 2025**

Roberta Recchia, născută în 1972, este licențiată în limbi și literaturi europene și americane. După o perioadă în care a lucrat într-o

companie de transport maritim, în 2013 și-a schimbat radical viața pentru a se dedica meseriei de profesor, în prezent predând engleză într-un liceu din Roma.

Toată viața care ne-a mai rămas este romanul de debut al autoarei italiene, tradus până în prezent în peste paisprezece limbi. A fost primit cu entuziasm atât de critici, cât și de cititori, remarcându-se prin abordarea sensibilă a unor teme extrem de grele, cum ar fi durerea, rușinea, doliul, dar și regăsirea de sine, reziliența și speranța.

Acțiunea debutează în Roma anilor 1950, în centrul acesteia fiind Marisa, fiica mai mică a unor oameni simpli, proprietari ai unei băcănii, care se îndrăgostește de persoana nepotrivită, dar căreia soarta îi surâde atunci când în viața ei pătrunde Stelvio, un tânăr orfan, care este primit în mijlocul familiei Marisei și care va deveni soțul devotat al acesteia. Treizeci de ani mai târziu, viața blândă a celor doi este brusc răvășită de moartea violentă a fiicei adolescente, Betta, iar din acest moment romanul este scindat în *viața de dinainte și viața de după*, fapt anunțat de altfel încă din prolog.

Tragedia destramă familia, iar relațiile se degradează dramatic, mergând până în punctul în care nimeni nu observă suferința lui Miriam,

verișoara Bettei, care fusese și ea prezentă pe plajă în noaptea fatidică și care, din acel moment, începe o luptă cu propriii demoni, pe care, lipsită de orice sprijin, riscă să o piardă definitiv.

Romanul Robertei Recchia se remarcă prin sensibilitate și profunzime psihologică. În ciuda actului de cruzime care schimbă viața protagoniștilor, simțim blândețea narării în fiecare cuvânt care dezvăluie procese complexe precum șoc, furie, deznădejde, dar și vindecare. Tema centrală este dorința de supraviețuire în urma unei traume devastatoare, explorată prin prisma pierderii, rușinii, afecțiunii și griii. Autoarea dezvăluie, cu tandrețe, mecanismele doliului și ale reconectării, evidențiind cât de fragile și totodată puternice pot fi legăturile umane. Personajele sale, de la Marisa, care se izolează în durere, la Emma cea superficială, la Stelvio definit prin devotamentul său, Miriam, cea extrem de fragilă, până la Leo și Corallina – imagini clare ale empatiei, toate formează o galerie de emoții și relații care de fapt reflectă numeroasele fețe ale iubirii.

Romanul se remarcă printr-un perfect echilibru între cruzime și tandrețe, între suferință și speranță, acoperind trei generații și oferind astfel o perspectivă asupra modului în care trauma poate marca, poate slăbi, dar în final și întări relațiile dintre oameni. *Toată viața care ne-a mai rămas* este un roman complex, remarcabil, greu de încadrat într-un singur stil literar, însă cu siguranță memorabil pentru încărcătura sa emoțională, o carte care își revendică locul printre cele mai importante romane italiene recente, o lectură care ne amintește că afecțiunea și grija pot renaște chiar și în fața tragediei.

Leii Siciliei, Stefania Auci, editura Nemira, București, 2020

Stefania Auci, născută în 1974 la Trapani, este profesoară la Palermo și scrie pentru bloguri literare și alte publicații online. Este autoarea câtorva romane de mare succes, *Fiore di Scozia* (2011), *La Rosa Bianca* (2012), precum și a romanului istoric *Florence*, publicat în anul 2015.

Leii Siciliei, primul volum al seriei scrise de Stefania Auci, este un roman centrat pe ascensiunea familiei Florio – o dinastie care a existat în realitate, emblematică pentru Sicilia secolului al XIX-lea. Publicată în 2019, cartea îmbină ficțiunea cu realitatea istorică, reușind să surprindă modul în care, prin perseverență, o familie modestă reușește să dea naștere unui imperiu economic, pe fundalul unei Sicilii marcate de importante transformări politice și sociale.

Romanul este structurat cronologic, urmărind destinul familiei Florio din momentul în care frații Paolo și Ignazio pleacă din Calabria, după cutremurul devastator din 1799 și ajung în Palermo, hotărâți să-și refacă viața și să construiască ceva durabil. Povestea acoperă prima jumătate a secolului al XIX-lea, o perioadă marcată de instabilitate politică, revoluții și mari schimbări sociale în Sicilia. Auci reușește să introducă aceste frământări istorice fără a le transforma în prelegeri, ci le integrează în mod firesc în parcursul personajelor, influențându-le deciziile și soarta.

Stilul narativ este direct, dar dens, cu o atenție minuțioasă pentru detalii – fie ele ale ambientului sicilian, ale vieții de zi cu zi sau ale trăirilor interioare. Capitolul de început dedicat vieții modeste a familiei Florio este grăitor: munca, ambiția și sentimentul acut de inferioritate socială devin motorul transformării unei dinastii comerciale.

Centrul narativ al romanului îl constituie ascensiunea spectaculoasă a familiei Florio. Cei doi frați fondatori, Paolo și Ignazio, pun bazele unei afaceri prospere cu mirodenii, dar adevăratul succes vine odată cu transformarea lui Vincenzo, fiul lui Paolo, dintr-un copil într-un tânăr plin de ambiție. El modifică treptat prăvălia modestă într-o rețea de afaceri industriale, extinzându-se

în domenii precum vinificația, transportul naval și chiar banca. Visul lui Vincenzo este nu doar acela de a dezvolta afacerea, ci mai ales de a impune familia în cercurile sociale ale nobilimii siciliene. Casa Florio ajunge să domine treptat economia insulei, însă marea dramă a personajelor constă în faptul că, indiferent ce ar face, ei nu rămân în ochii aristocrației siciliene decât niște *străini*, al căror sânge *pute de sudoare*.

Vincenzo Florio este, fără îndoială, personajul cel mai complex al cărții. Încărcat de o tensiune constantă între dorința de a se autodepăși și teama de a nu fi niciodată acceptat pe deplin de aristocrația palermitană, el este simbolul omului care se construiește pe sine prin voință și sacrificii. Relațiile sale personale, în special cea cu Giulia, o femeie nonconformistă și pasională, conferă romanului profunzime emoțională și umanitate. Giulia devine nu doar o parteneră de viață, ci și un reper de stabilitate, chiar dacă nu este acceptată pe deplin de societate.

Pe lângă Vincenzo și Giulia, Stefania Auci conturează o galerie de personaje memorabile: Ignazio, fratele prudent și echilibrat; Paolo, tatăl sever, cu viziune tradițională; dar și figurile feminine secundare, care ilustrează condiția femeii în Sicilia acelor vremuri – fie supuse, fie aflate într-o stare de revoltă tăcută.

În roman, ficțiunea este întemeiată pe o cercetare istorică solidă – Auci se bazează pe documente, arhive și mărturii reale, dar reușește să transpună toate acestea într-un roman viu, dramatic și convingător. Cititorul nu are niciodată senzația de *lecție de istorie*, ci de trăire autentică, într-o epocă definită de contraste și transformări. Tocmai această îmbinare între adevăr istoric și libertatea artistică face din *Leii Siciliei* o operă valoroasă.

Romanul Stefaniei Auci este o lectură de care se poate bucura oricine iubește romanele istorice de calitate. Este povestea unei familii care a schimbat nu doar fața Siciliei, ci și imaginea clasei de mijloc italiene, o saga despre luptă, orgoliu, suferință și dragoste. Este totodată o reflecție asupra sensului reușitei într-o lume rigidă, în care ascensiunea socială este privită cu suspiciune. În plus, pe lângă plăcerea lecturii, cartea oferă și o lecție subtilă despre ambiție și identitate, despre ce înseamnă să îți clădești un nume într-o societate care nu te vrea și care nu te iartă pentru succesul tău.

Povestea familiei Florio continuă în volumul doi al seriei, numit *Iarna leilor*.

Lumina pe care am pierdut-o,

Jill Santopolo, editura Trei, București, 2017

Jill Santopolo este licențiată în literatură engleză la Columbia University, deține un master în Writing for Children la Vermont College of Fine Arts și un atestat în drepturi de proprietate intelectuală la New York University. De asemenea, este director editorial la Philomel Books, un imprint al Penguin Young Readers Group. Este autoarea seriilor pentru copii *Alec Flint* și *Sparkle Spa*, precum și a cărților personalizate *Follow Your Heart*.

Drepturile de publicare pentru *Lumina pe care am pierdut-o* s-au vândut în peste 30 de țări. Romanul este unul extrem de emoționant, care atrage cititorul de la primele pagini prin modalitatea de narare, scriitoarea alegând relatarea la persoana a II-a. Lucy își amintește cele mai importante momente ale poveștii sale de iubire cu Gabe, un tânăr pe care l-a cunoscut în timpul studiilor la Columbia University, și lasă impresia că îi povestește chiar lui ceea ce li s-a întâmplat, treisprezece ani mai târziu, într-un monolog sensibil și provocator în același timp, pentru că cititorul își dorește să afle detalii despre situația în care cei doi se află în prezent, iar stilul narativ al autoarei nu face altceva decât să întretină curiozitatea.

Lucy și Gabe au o primă întâlnire într-o zi rămasă în istorie printr-un tragic atentat: 11 septembrie 2001, moment în care ambii sunt de părere că existențele lor ar trebui să însemne mai mult pentru lumea în care trăiesc. Un an mai târziu, se reîntâlnesc și construiesc împreună o frumoasă poveste de iubire, ideală am putea spune, până în momentul în care Gabe hotărăște că menirea sa este de a deveni foto-reporter în Orientul Mijlociu. Lumea lui Lucy se prăbușește și îi trebuie mult timp pentru a se redresa, iar cel care îi va fi alături este Darren, un bărbat cu gânduri și aspirații mature, total diferit de Gabe. Dacă primul său iubit era spontan, jucăuș, imprevizibil, misterios uneori, devotat pasiunii pentru munca sa și sprijin pentru cariera lui Lucy, Darren, cel care îi va deveni și soț acesteia, este serios, organizat, calm și gata să ofere mai mult decât primește. Lucy se lasă iubită, se obișnuiește cu el, dar nu renunță nicio clipă la dragostea ei pentru Gabe. Permanent acesta se află în gândurile

ei, conștiente și subconștiente, iar ani mai târziu, când ajungem în prezentul povestirii, nu ezită să facă tot ceea ce ține de ea atunci când Gabe se află într-o situație de neconceput.

Cartea prezintă practic două tipuri de iubire, una mistuitoare, care consumă, arde intens și nu se uită niciodată, alta stabilă, sigură, reconfortantă, care se construiește pas cu pas, o iubire – foc de artificii și o alta – foc de cămin. Dar ceea ce atrage la acest roman este emoția transmisă și inevitabilele întrebări: *viețile ne sunt modelate de propriile noastre alegeri sau de niște forțe pe care nu le putem controla? Prima dragoste durează pentru totdeauna? Și merită să riscăm stabilitatea și siguranța pentru o dragoste explozivă, imprevizibilă?* (Kirkus Reviews)

Toate volumele de mai sus se află în colecțiile Bibliotecii Județene *Panait Istrati* Brăila. Disponibilitatea titlurilor poate fi consultată în catalogul electronic al bibliotecii – <https://toread.bjbraila.ro/opac>.

Roxana NEAGU,
corector

Scurt istoric al Bibliotecii Județene *Panait Istrati* Brăila

- **1880** – Profesorii Gimnaziului Real, sub inițiativa profesorului **Atanasie Popescu**, constituie comitetul de inițiativă pentru înființarea bibliotecii publice și a muzeului.
- **23 august 1881** – Prin Decret Regal, **Regele Carol I** autorizează înființarea și funcționarea Bibliotecii Publice și a Muzeului Științific din Brăila.
- **1908–1909** – Biblioteca ajunge la aproximativ 6.000 de volume și trece în administrarea Primăriei.
- **1948–1963** – Biblioteca este reorganizată, își extinde activitatea și înființează **Sala de lectură, Secția pentru copii și filiale de cartier**.
- **1970–1971** – Se constituie **Fondul Brăila** și sunt organizate primele cataloage moderne, pe fișe.
- **1981** – La Centenar, biblioteca primește numele scriitorului **Panait Istrati**.
- **1990–2000** – Începe informatizarea: catalog electronic, rețea informatică, acces la Internet și editura bibliotecii.
- **2001–2016** – Sunt restaurate clădirile istorice, se pun în practică proiecte de digitalizare și se dezvoltă serviciile electronice, iar sediul din Piața Poligon este modernizat, fiind înființate **Secția pentru Copii și Tineret, Mediateca și Centrul Cultural American**.
- **2013** – Este inaugurat oficial noul sediu al bibliotecii din Piața Poligon, nr. 4.
- **2015–2016** – Se dezvoltă **Centrul Multicultural**, care include **Biblioteca Franceză Ilarie Voronca și Raftul American (American Shelf)**, alături de noi servicii dedicate comunității.
- **2017–2020** – Biblioteca implementează tehnologia RFID, inaugurează **Makerspace** – primul spațiu de acest tip într-o bibliotecă publică din România – și dezvoltă proiecte de digitalizare și valorificare a patrimoniului local.
- **2020–2026** – Continuă digitizarea colecțiilor și este deschisă publicului **Biblioteca Digitală a Brăilei**.

Caseta redacțională
EX Libris nr. 25/2026:

Redactor: Leonard NECULAE
Secretar de redacție și Corectură: Roxana NEAGU

Tehnoredactare computerizată
Laurian ONOFREI

Revistă editată și multiplicată
de Biblioteca Județeană PANAIT ISTRATI Brăila

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ PANAIT ISTRATI BRĂILA

www.bjbraila.ro · e-mail: bjpi@bjbraila.ro

„Cine nu cunoaște Brăila, cine nu o iubește (așa cum o iubim noi brăilenii: ca pe un om), va găsi probabil exagerată emoția cu care vorbim de obicei despre orașul nostru.”

Mihail Sebastian

ISSN 2285 – 9721
ISSN-L 2285 – 9721

